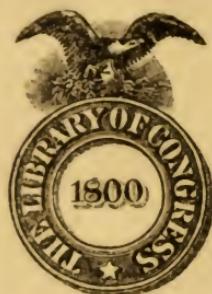
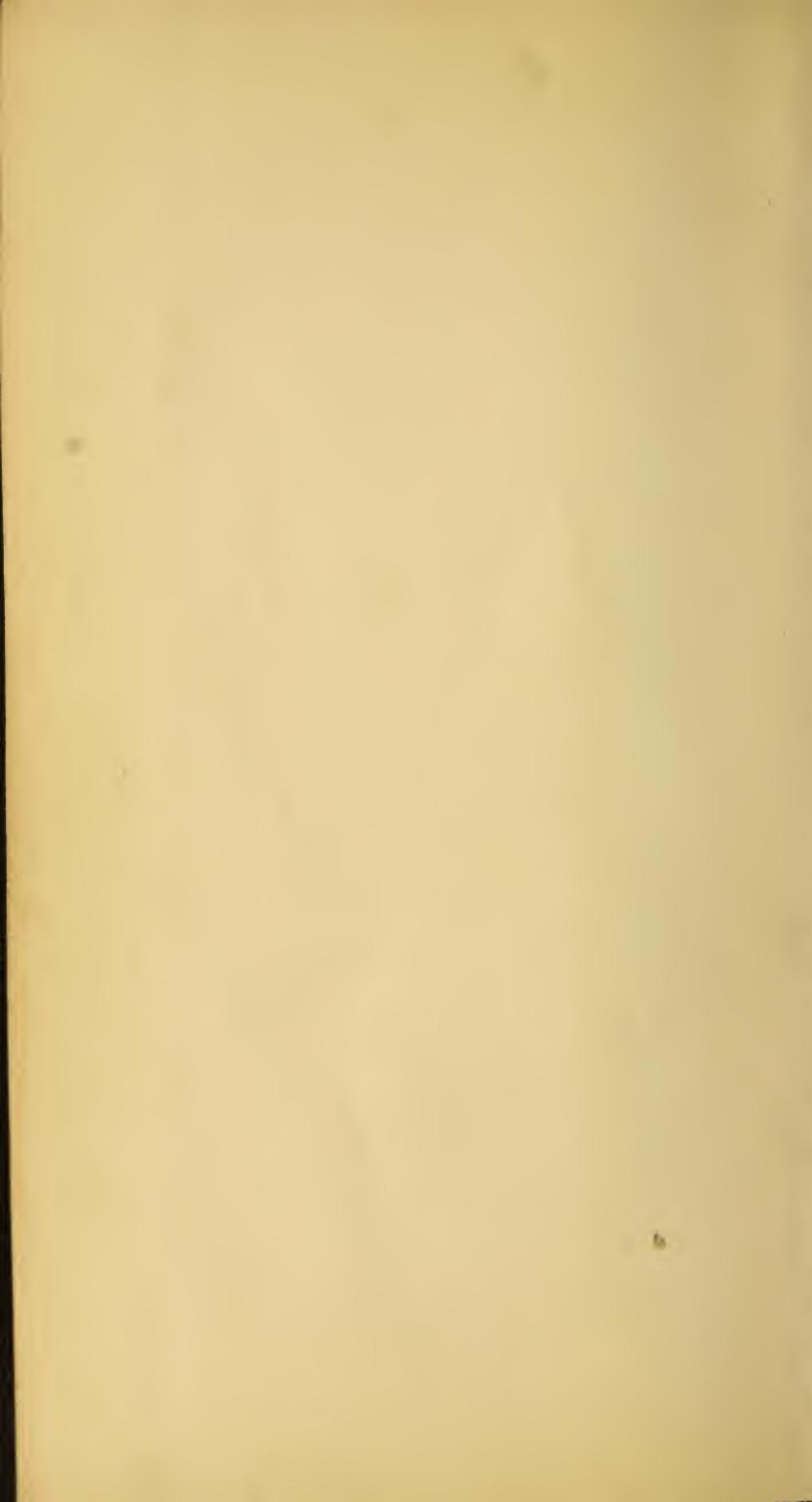

PH
2111
.W5

Class PH2111
Book W5

Count, Joigny

A GRAMMAR OF THE HUNGARIAN LANGUAGE,

WITH
APPROPRIATE EXERCISES, A COPIOUS
VOCABULARY,

AND

Specimens of Hungarian Poetry.

BY

SIGISMUND WÉKEY,

LATE AIDE-DE-CAMP TO KOSSUTH.

LONDON:
TRELAWNY SAUNDERS, 6, CHARING CROSS.
NEW YORK: JOHN WILEY, PARK PLACE.

1852.

PKW
W5

LONDON :

PRINTED BY JOHN EDWARD TAYLOR,
LITTLE QUEEN STREET, LINCOLN'S INN FIELDS.

TO THE
LORD DUDLEY COUTTS STUART, M.P.,
ETC., ETC., ETC.,
THE ZEALOUS AND GENEROUS FRIEND OF
THE OPPRESSED,
THIS WORK IS RESPECTFULLY INSCRIBED,
BY
THE AUTHOR.

7

7

1161

P R E F A C E.

A NATION may be said to live in its language, which is at once the faithful exponent of its characteristic features, and the sure safeguard of its independence. Misfortune or foreign oppression may weigh upon a people and crush its energies but so long as a country's language remains, its national traces can never be obliterated.

No work, I believe, has yet appeared in English, treating of the language of my country, and I have gladly occupied a portion of my leisure time during my residence here in writing this little book, hoping thereby to turn misfortune, in some measure, to a useful account, by introducing a knowledge of the Magyar language and literature to this favoured and hospitable Nation.

A satisfactory information of the character and originality of my nation must be sought through her language. The Magyar tongue is the key to the heart of the Magyar people. It has been my aim, therefore, to present to the English reader a clear and simple exposition of the structure and principles of the language. I have added a few lyrical pieces, which may serve to convey some idea of the sentiments of the later popular poetry of Hungary, and tend to spread a truer appreciation of the heart of the people, who treasure these songs with enthusiastic attachment.

S. W.

*London,
April 12th, 1852.*

CONTENTS.

	Page.
INTRODUCTORY REMARKS	1

CHAPTER I.

THE ALPHABET	4
THE ARTICLE	6
NOUNS	6
Hard-sounding Nouns	7
Soft-sounding Nouns	7
Declension of Nouns	7

CHAPTER II.

ADJECTIVES	9
Comparison of Adjectives	10

CHAPTER III.

NUMBERS	12
Cardinal Numbers	12
Ordinal Numbers	13
Multiplicative Numbers	14
Distributive Numbers	14
Indefinitive Numbers	15

CHAPTER IV.

	Page.
PRONOUNS	15
Personal Pronouns	15
Reciprocal Pronouns	16
Possessive Pronouns	16
Exercises on the Possessive Pronouns	19
Relative Pronouns	20
Demonstrative Pronouns	21
Indeterminate Pronouns	21

CHAPTER V.

THE AUXILIARY VERB	22
Conjugation of the verb <i>Lenni</i> , to be	22
Conjugation of the verb <i>Lenni</i> in the sense of "to become"	24
Conjugation of <i>Lenni</i> in the sense of "to have"	27
Exercises on the verb <i>Lenni</i> in its various significations	28

CHAPTER VI.

REGULAR VERBS	31
Conjugation of Active Verbs	32
The Passive Voice	40
Conjugation of Passive Verbs	41
Neuter Verbs	44
Conjugation of Neuter Verbs	45
Exercises on Active Verbs	47

CHAPTER VII.

	Page.
IRREGULAR VERBS	50
Conjugation of Irregular Verbs	50
IMPERSONAL VERBS	53

CHAPTER VIII.

POSTPOSITIONS	54
Separate Postpositions	56

CHAPTER IX.

ADVERBS	59

CHAPTER X.

CONJUNCTIONS	60

CHAPTER XI.

INTERJECTIONS	61

FAMILIAR DIALOGUES	61
SYNTAX	78
REMARKS ON THE ORTHOGRAPHY	88
EXPLANATION OF GRAMMATICAL TERMS OF LATIN ORIGIN	88

	Page.
PROGRESSIVE READING EXERCISES	90
ANECDOTES AND FABLES	94
LETTERS	102
VOCABULARY	108
Military Expressions	121
Christian Names	122
Names of Countries	123
POEMS.	
“An Appeal,” by Vörösmarty	124
“My Death,” by Petőfi	128
“Arise, Hungarians!” by Petőfi	130
“My Songs,” by Petőfi	134
“Kossuth”	136
“Apotheosis,” by Bajza	138
“Farewell,” by Baron Eötvös	144

THE
HUNGARIAN LANGUAGE.

INTRODUCTORY REMARKS.

MISFORTUNE is the means by which the Hungarian nation, so long misrepresented, begins at last to be understood. The Magyar language has hitherto had but a kind of mystical existence in the eyes of the Western nations. The vaguest ideas are entertained even by well-educated people, both with respect to its origin and to its present state.

Language is the mirror of every nation, the history of its past and present days. The Magyar language, the only eastern idiom in Europe (if we except the Turkish), has been unjustly neglected by the linguists of the more civilized literary nations. Who will be indifferent to the fate of a people, whose language unites the bold figurative character of the East with the sobriety and exactness of the West? Who can think the Magyars unfit for liberty, when enabled to form a just estimate of the rapid progress the Hungarian literature has made, in spite of Austrian censorship?

We have only to compare the ~~best~~ ^{the most} of the Turkish and Hungarian literature, to be struck by the intense intellectual power and progressive tendency of the mind of the Magyars.

The Hungarian language cannot boast of dramatic and epic works to be compared with the great productions of Shakspeare and Milton; but in the poetry of Kisfaludy, as well as in the more recent productions of Vörösmarty, Petőfi, and Garay, there are lyrics not inferior to the noble effusions of Burns, Campbell, and Moore.

We need not remark how stripped of all its vigour and beauty Hungarian poetry must become in the dress of western languages. We have only to read a Byron in a French, or a Béranger in an English translation, to be struck with the difference between the original and a copy. How much greater must be the contrast and the inferiority, when the language of the poet and that of the translator have not only no common origin, but a radical difference of structure.

Besides the peculiarity of uniting in itself the softness of the Italian, with a manly strength, and something of a warlike accent, the Hungarian language, in respect to the *derivation of words*, offers to the philologist a most interesting field of study and inquiry. As a proof of its logical and concise mode of *derivation*, the following examples may be given:—*ad* signifies to give; *adó*, that which is to be given, *i. e.*, a tax; *adós*, he who is to give, *i. e.*, a debtor; *hat* denotes a capacity, thus *adhat* to be able to give. Again, *el* signifies away; *elad* therefore means to sell; *eladhat*, to be able to give away, *i. e.*, to sell; *lan*, as a particle, implies a negative sense; thus *eladhatlan*, that which cannot be given away, *i. e.*, in-

alienable. Various ideas are expressed by one root, which in modern languages are represented by half-a-dozen quite different words.

As an additional proof of the richness of its derivations, it may be mentioned, that even technical expressions are found in actual native terms.

Should the present work (as a first experiment) contribute to convey to those interested in Hungary a clearer idea of the real character of its oppressed people, the wishes of the author will be crowned with ample success.

CHAPTER I.

THE ALPHABET.

THE Hungarian alphabet consists of thirty-eight letters, fourteen of which are vowels. The vowels are divided into short and long ones, the latter being always accented.

<i>Figure.</i>	<i>Corresponding sounds in English.</i>
A. a.	like <i>o</i> in <i>not</i> .
Á. á.	like <i>a</i> in <i>far</i> .
B. b.	like <i>b</i> in <i>bad</i> .
Cs. cs.	like <i>ch</i> in <i>rich</i> .
Cz. cz.	like <i>ts</i> , or the German <i>z</i> in <i>zeit</i> .
D. d.	like <i>d</i> in <i>do</i> .
E. e.	like <i>e</i> in <i>debt</i> , <i>met</i> .
É. é.	like <i>a</i> in <i>dare</i> .
F. f.	like <i>f</i> in <i>fire</i> .
G. g.	like <i>g</i> in <i>gift</i> .
Gy. gy.	like <i>d'ye</i> , or the French <i>di</i> in <i>dieu</i> .
H. h.	like <i>h</i> in <i>have</i> , <i>harm</i> .
I. i.	like <i>i</i> in <i>hit</i> , <i>bit</i> .
Í. í.	like <i>ee</i> in <i>deep</i> .
J. j.	like <i>ye</i> in <i>yes</i> , <i>yet</i> .
K. k.	like <i>k</i> in <i>kirk</i> .

L. l.	like <i>l</i> in <i>land</i> .
Ly. ly.	like the Italian <i>gl</i> in <i>egli</i> .
M. m.	like <i>m</i> in <i>my</i> .
N. n.	like <i>n</i> in <i>now</i> .
Ny. ny.	like <i>ne</i> in <i>new</i> , or the French <i>gn</i> in <i>agneau</i> .
O. o.	like <i>o</i> in <i>or</i> .
Ó. ó.	like <i>ow</i> in <i>low</i> .
Ö. ö.	like the French <i>eu</i> in <i>peu</i> , but somewhat shorter.
Ő.ő.	like the French <i>eu</i> in <i>heureuse</i> .
P. p.	like <i>p</i> in <i>pen</i> .
R. r.	like <i>r</i> in <i>rank</i> .
S. s.	like <i>sh</i> in <i>sheet</i> , <i>shall</i> .
Sz. sz.	like <i>s</i> in <i>sister</i> .
T. t.	like <i>t</i> in <i>table</i> .
Ty. ty.	like <i>t'ye</i> .
U. u.	like <i>u</i> in <i>full</i> .
Ú. ú.	like <i>oo</i> in <i>room</i> .
Ü. ü.	like the French <i>u</i> , somewhat shorter.
Ű. ū.	like the French <i>u</i> in <i>vu</i> .
V. v.	like <i>v</i> in <i>vow</i> .
Z. z.	like <i>z</i> in <i>zeal</i> .
Zs. zs.	like <i>s</i> in <i>confusion</i> , or like the French <i>j</i> .

Note.—There are no mute letters in the Hungarian language. The chief characteristic of the pronunciation is its distinctness. Words consisting of many syllables must be articulated as clearly and distinctly as if each syllable were a separate word. It may be likewise remarked, that in very few pure Hungarian words are to be found two different consonants in one syllable, that being contrary to the easy sound of the language.

Exercises in the pronunciation of short and long vowels.

Az, *the*; ár, *prize*; kar, *arm*; kár, *damage*; már, *already*; mar, *he, she, or it bites*; édes, *sweet*; szer, *tool, means*; rém, *spectre*; ser, *beer*; itt, *here*; ív, *bow*; szív, *heart*; orr, *nose*; óra, *watch, or hour*; rom, *wreck*; úr, *master, sir*; ugar, *fallow*.

THE ARTICLE.

In Hungarian there is one indeclinable article for all genders and numbers, which is a definite one. The indefinite article is contrary to the idiom, but is in certain cases supplied by the word *egy*, one.

The definite article is *a*, before a noun beginning with a consonant, and *az*, before a noun beginning with a vowel.

THE NOUNS.

The declension of the Hungarian nouns takes place, as in other Eastern languages, by means of suffixes. The article remains in all cases unchangeable.

Note.—Before we proceed to the declension of the nouns, we must direct the attention of the learner to the nature of the vowels. The vowels *a, o, u*, are

called the hard-sounding vowels, and *e*, *i*, *ö*, *ü*, the soft-sounding ones. The suffixes must always be of the same nature as the hard or soft vowels of the noun.

The declension is as follows :—

Example of the suffixes added to the Substantives.

1. HARD-SOUNDING NOUNS.

SINGULAR.

N. —
G. —nak
D. —nak
A. —t, at, or ot.

PLURAL.

Obs.—The plural being formed by *k* or *ak*, takes the same suffixes as the singular.

2. SOFT-SOUNDING NOUNS.

SINGULAR.

N. —
G. —nek
D. —nek
A. —t, et, or öt.

PLURAL.

In the plural the cases are the same.

DECLENSION.

HARD-SOUNDING NOUNS.

SOFT-SOUNDING NOUNS.

SINGULAR.

N. a ház, *the house.*
G. a háznak, *of the house.*
D. a háznak, *to the house.*
A. a házat, *the house.*

SINGULAR.

N. a kert, *the garden.*
G. a kertnek, *of the garden.*
D. a kertnek, *to the garden.*
A. a kertet, *the garden.*

Note.—The possessive dative is formed by adding *é* to the noun; as, *ház*, house; *házé*, belonging to the house.

Obs. 1.—The accusative case, as we have seen, is formed by adding to the nouns, according to their species, *at* or *et*. Nouns ending in a vowel, or in one of the following consonants, *l*, *n*, *r*, *s*, *sz*, take only the letter *t*; as, *erdő*, forest, acc. *erdőt*; *asztal*, table, acc. *asztalt*; *ember*, man, acc. *embert*; *hús*, meat, acc. *húst*, etc.

Obs. 2.—Nouns ending in the short *a*, *e*, become, in the declension, accented, and therefore long; as, *fa*, tree, wood, will be in the genitive *fának*, acc. *fát*; *teve*, camel, *terének*, etc.

Some nouns take, in the accusative, *v*; as, *ló*, horse, acc. *lovat*; *kő*, stone, acc. *kővet*; the *v* being added for the sake of euphony.

The Plural is formed by adding *k*, *ak*, or *ok* to the root of the hard-sounding, and *k*, *ek*, or *ök* to the root of the soft-sounding nouns.

The cases of the plural are like those of the singular.

EXAMPLE.

HARD-SOUNDING.

N. a házak, <i>the houses.</i>	N. a kertek, <i>the gardens.</i>
G. a házaknak, <i>of the houses.</i>	G. a kerteknek, <i>of the gardens.</i>
D. a házaknak, <i>to the houses.</i>	D. a kerteknek, <i>to the gardens.</i>
A. a házakat, <i>the houses.</i>	A. a kerteket, <i>the gardens.</i>

Some nouns, as *virág*, flower; *kard*, sword; take *ok* in the plural; as, *virágok*, *kardok*.

Obs. 1.—There are nouns taking, in the accusative singular, *öt*, and nominative plural, *ök*; as, *üst*, kettle, acc. *üstöt*, nom. plural *üstök*, kettles.

Obs. 2.—In some nouns the vowel *o* is omitted in the

plural ; as, *dolog*, the matter, plural, *dolgok*, and not *dologok*.

Obs. 3.—In the modern language, the genitive *nak*, *nek*, is omitted, being understood by the possessive suffix ; as, *az ember szíve*, the heart of man, and not *az embernek szíve*.

CHAPTER II.

THE ADJECTIVE.

THE student will note a similarity of the Hungarian Adjective to the English, the same word being used for all genders, numbers, and cases.

The Hungarian adjective, when it precedes a noun, is unaltered in all cases, but if it is used instead of a noun it is declined in the usual manner.

EXAMPLES.

jó, good ; szabad, free ; beteg, sick.

a jó ember, the good man.

a jó leány, the good girl.

a jó embernek, of the good man.

a jó leánynak, of the good girl.

a szabad nép, the free people.

a szabad népnek, to the free people.

a szabad népek, the free peoples.

a szabad népeknek, of the free peoples.

a beteg ember, the sick man.

a beteg embereknek, of or to the sick man.

The comparative degree is generally formed by adding *bb* if the positive ends in a vowel, and by adding *abb* or *ebb* if the last letter of the positive is a consonant.

Note.—The learner must always observe the difference between hard and soft sounding words in regard to the suffixes.

EXAMPLES.

POSITIVE.	COMPARATIVE.
olesó, <i>cheap.</i>	olcsóbb, <i>cheaper.</i>
tiszta, <i>clean.</i>	tisztább, <i>cleaner.</i>
fekete, <i>black.</i>	feketébb, <i>blocker.</i>
gazdag, <i>rich.</i>	gazdagabb, <i>richer.</i>
szabad, <i>free.</i>	szabadabb, <i>more free.</i>
éles, <i>sharp.</i>	élesebb, <i>sharper.</i>
túdós, <i>learned.</i>	túdósabb, <i>more learned.</i>

The superlative is formed by prefixing the syllable *leg.*

EXAMPLES.

POSITIVE.	COMPARATIVE.	SUPERLATIVE.
szabad, <i>free.</i>	szabadabb, <i>more free.</i>	legszabadabb, <i>most f.</i>
túdós, <i>learned.</i>	túdósabb, <i>more</i>	legtúdósabb, <i>most learned.</i>
beteg, <i>sick.</i>	betegebb, <i>more sick.</i>	legbetegebb, <i>most s.</i>
fiatal, <i>young.</i>	fiatalabb, <i>younger.</i>	legfiatalabb, <i>youngest</i>
öreg, <i>old.</i>	öregebb, <i>elder.</i>	legöregebb, <i>eldest.</i>

Obs. 1.—The vowel of the comparative may be omitted after the consonant *s*; as, *magas*, high, comparative *magasbb* or *magasabb*, higher; *éles*, sharp, comparative *élesbb* or *élesebb*, sharper; but such an omission is contrary to the sound.

Obs. 2.—Adjectives ending in *a* form the comparative by adding either *bb*, *abb*, or *ebb*; as, *szomorú*, sad, comparative *szomorúbb* or *szomorúabb*.

The following adjectives are irregular in the formation of their comparatives:—

POSITIVE.	COMPARATIVE.	SUPERLATIVE.
<i>sok</i> , <i>much</i> .	<i>több</i> , <i>more</i> .	<i>legtöbb</i> , <i>most</i> .
<i>szép</i> , <i>fine</i> .	<i>szebb</i> , <i>finer</i> .	<i>legszebb</i> , <i>finest</i> .
<i>hosszú</i> , <i>long</i> .	<i>hosszabb</i> , <i>longer</i> .	<i>leghosszabb</i> , <i>longest</i> .
<i>bátor</i> , <i>brave</i> .	<i>bátrabb</i> , <i>braver</i> .	<i>legbátrabb</i> , <i>bravest</i> .
<i>bő</i> , <i>wide, spacious</i> .	<i>bővebb</i> , <i>wider</i> .	<i>legbővebb</i> , <i>widest</i> .
<i>ifjú</i> , <i>young</i> .	<i>ifjabb</i> , <i>younger</i> .	<i>legifjabb</i> , <i>youngest</i> .

Obs.—To give greater stress to the adjective, the following words are made use of:—1. *Igen*, very, or yes; as, *igen jó ember*, a very good man, or *igen igen jó ember*, an exceedingly good man. 2. The word *sok* is placed before an adjective in the comparative degree; thus, *sokkal*, with or by much, is used as follows:—*gazdag*, rich; *sokkal gazdagabb*, much richer, with or by much richer; *szebb*, finer; *sokkal szebb*, much finer. 3. To give a more emphatic sense to the superlative, the word *leges* is placed before it; as, *legszebb*, the finest; *leges legszebb*, the finest imaginable.

CHAPTER III.

OF NUMBERS.

THE CARDINAL NUMBERS.

1. egy.	22. huszonkettő.
2. kettő.	23. huszonhárom.
3. három.	24. huszonnégy.
4. négy.	25. huszonöt.
5. öt.	26. huszonhat.
6. hat.	27. huszonhét.
7. hét.	28. huszonnyolc.
8. nyolc.	29. huszonkilencz.
9. kilencz.	30. harmincz.
10. tíz.	31. harminezegy.
11. tizenegy.	39. harminezkilencz.
12. tizenkettő.	40. negyven.
13. tizenhárom.	50. ötven.
14. tizennégy.	60. hatvan.
15. tizenöt.	70. hetven.
16. tizenhat.	80. nyolczvan.
17. tizenhét.	90. kilenczven.
18. tizennyolc.	93. kilenczvenhárom.
19. tizenkilencz.	100. száz.
20. húsz.	1000. ezer.
21. huszonegy.	
	egy száz, (100) <i>one hundred.</i>
	két száz, (200) <i>two hundred.</i>
	hat száz, (600) <i>six hundred.</i>

hatszáz negyvennégy (644), *six hundred and forty-four.*
millió, *a million.*

egy, két, három millió, *one, two, three millions.*

Nouns following numbers are always in the singular,
the plural being expressed in the numbers ; as, *tíz ember*,
ten man (men) ; *három ház*, three house (houses).

The same rule is to be observed in regard to the
adjectives *sok*, much, many ; *több*, several, more :—*sok*
embert láttam, I have seen many men, and not *sok*
embereket láttam.

Note.—*Kettő*, two, when immediately followed by a
substantive, is changed into *két* ; as, *két ház*, two houses ;
két silling, two shillings.

ORDINAL NUMBERS.

These numbers, with the exception of the first two, are
formed by adding *dik*, *adik*, *odik*, *edik*, or *ödik* to the
cardinal numbers.

1st. első.	13th. tizenharmadik.
2nd. második.	14th. tizennegyedik.
3rd. harmadik.	15th. tizenötödik.
4th. negyedik.	16th. tizenhatodik.
5th. ötödik.	17th. tizenhetedik.
6th. hatodik.	18th. tizennyolczadik.
7th. hetedik.	19th. tizenkilenczedik.
8th. nyolczadik.	20th. huszadik.
9th. kilenczedik.	21st. huszonegyedik.
10th. tizedik.	30th. harminczadik.
11th. tizenegyedik.	40th. negyvenedik.
12th. tizenketedik.	50th. ötvenedik.

60 th . hatvanadik.	90 th . kilenczvenedik.
70 th . hetvenedik.	100 th . századik.
80 th . nyolczvanadik.	1000 th . ezredik.
	1,000,000 th . milliomodik.

MULTIPLICATIVE NUMBERS.

egyes, <i>simple</i> .	négyes, <i>four-fold</i> .
kettős, <i>double</i> .	ötös, <i>five-fold</i> .
hármas, <i>treble</i> .	tizes, <i>ten-fold</i> .
	százas, <i>a hundred-fold</i> .

To these may be added those formed by *szor*, *szer*, or *ször*; as *egyszer*, once; *háromszor*, thrice; *ötször*, five times; *sokszor*, many times.

DISTRIBUTIVE NUMBERS.

egyfélé, <i>of one kind</i> .
kétfélé, <i>of two kinds</i> .
káromfélé, <i>of three kinds</i> .
húsz féle, <i>of twenty kinds</i> .
száz féle, <i>of a hundred kinds</i> .
ezer féle, <i>of a thousand kinds</i> .
másfél, <i>one and a half</i> .
harmadfél, <i>two and a half</i> .
negyedfél, <i>three and a half</i> .
huszadfél, <i>nineteen and a half</i> .

Note.—It will be seen that the distributive numbers are formed by adding the particle *félé* to the roots of the cardinal numbers.

To distributive numbers, when used as adverbs, is annexed the particle *képen*; as, *egyféléképen*, in one way; *kétféléképen*, in two ways.

INDEFINITIVE NUMBERS.

sok, <i>many</i> :	<i>as an adverb</i>	sokan
több, <i>several</i>	"	többen
keves, <i>little</i>	"	kevesen.
nehány,	<i>some</i>	nehányan,
or		or
egynehány,		egynehányan.

CHAPTER IV.

THE PRONOUNS.

PERSONAL PRONOUNS.

SINGULAR.

én, <i>I</i> .	te, <i>thou</i> .	ő, <i>he, she, it</i> .
nekem, <i>to me</i> .	neked, <i>to thee</i> .	neki, <i>to him</i> .
engem, <i>me</i> .	téged, <i>thee</i> .	őt, <i>him</i> .

PLURAL.

mi, <i>we</i> .	ti, <i>you</i> .	ők, <i>they</i> .
nekünk, <i>to thee</i> .	nektek, <i>to you</i> .	nekik, <i>to them</i> .
minket,	titeket,	
or	or	őket, <i>them</i> .
bennünket,	benneteket,	

Note.—The genitive case of the pronouns is formed by the particle *ról*; as, *rólam*, of me; *rólad*, of thee;

róla, of him; *rólunk*, of us; *rólutok*, of you; *rólok*, of them*.

The pronoun *you*, when applied to a single person, is expressed by the words *ön* or *kegyed*.

RECIPROCAL PRONOUNS.

SINGULAR.

én magam, *I myself.*
te magad, *thou thyself.*
ő maga, *he himself.*

PLURAL.

mi magunk, *we ourselves.*
ti magatok, *you yourselves.*
ők maguk, *they themselves.*

POSSESSIVE PRONOUNS.

Of these pronouns there are two kinds:—1. Those which form suffixes joined to the noun. 2. Those which are separate words.

The following are the possessive pronouns used as suffixes:—

Singular of both Person and Object.

HARD-SOUNDING WORDS.

1st person. ——am.
2nd person. ——ad.
3rd person. ——a or ja.

SOFT-SOUNDING WORDS.

—em.
—ed.
—e or je.

Singular of Person, Plural of Object.

HARD-SOUNDING WORDS.

1st person. ——aim or jaim.
2nd person. ——aid or jaid.
3rd person. ——ai or jai.

SOFT-SOUNDING WORDS.

—eim or jeim.
—eid or jeid.
—ei or jei.

* See the Postpositions.

Plural of Person, Singular of Object.

HARD-SOUNDING WORDS.

1st person.	— unk.	— ünk.
2nd person.	— atok.	— etek.
3rd person.	— ok or jok.	— ek or jek.

SOFT-SOUNDING WORDS.

Plural of both Person and Object.

HARD-SOUNDING WORDS.

1st person.	— aink or Jaink.	— eink or Jeink.
2nd person.	— aitok or Jaitok.	— eitek or Jeitek.
3rd person.	— aik or Jaik.	— eik or Jeik.

SOFT-SOUNDING WORDS.

EXAMPLES.

Ur, master (hard-sounding word).

uram, <i>my master.</i>	uraim, <i>my masters.</i>
urad, <i>thy master.</i>	uraid, <i>thy masters.</i>
ura, <i>his master.</i>	urai, <i>his or her masters.</i>
urunk, <i>our master.</i>	uraink, <i>our masters.</i>
uratok, <i>your master.</i>	uraitok, <i>your masters.</i>
urok, <i>their master.</i>	uraik, <i>their masters.</i>

Kert, garden (soft-sounding word).

kertem, <i>my garden.</i>	kertjeim, <i>my gardens.</i>
kerted, <i>thy garden.</i>	kertjeid, <i>thy gardens.</i>
kertje, <i>his or her garden.</i>	kertjei, <i>his or her gardens.</i>
kertünk, <i>our garden.</i>	kertjeink, <i>our gardens.</i>
kertetek, <i>your garden.</i>	kertjeitek, <i>your gardens.</i>
kertjek, <i>their garden.</i>	kertjeik, <i>their gardens.</i>

Some nouns take, in the possessive case in the first person, *om*, *öm*; as, *nap*, the day; *napom*, my day; *ezüst*, silver; *ezüstöm*, my silver.

The initial vowel of the suffix is omitted when the noun ends in a vowel; as, *ruha*, the coat; *ruhám*, my coat; *ruhád*, thy coat; *ruhája*, his coat.

Nouns with pronominal suffixes are declined in the usual way; as—

ruhám, *my coat*.
ruhámnak, *of my coat*.
ruhámnak, *to my coat*.
ruhámat, *my coat*.

ruhád, *thy coat*.
ruhádnak, *of thy coat*.
etc., etc.

The following possessive pronouns are used separately, instead of nouns, when the nouns to which they refer are understood:—

SINGULAR
OF PERSON AND OBJECT.

az enyém, *mine*.
a tiéd, *thine*.
az övé, *his or hers*.

PLURAL
OF OBJECT.

az enyéim, *mine*.
a tiéid, *thine*.
az övéi, *his or hers*.

PLURAL
OF PERSON.

a miénk, *ours*.
a tiétek, *yours*.
az övék, *theirs*.

PLURAL
OF PERSON AND OBJECT.

a miéink, *ours*.
a tiéitek, *yours*.
az övéik, *theirs*.

These pronouns are declined in the same manner as the nouns; as, *az enyémnek*, of mine; *a tiédnek*, of thine, etc.

Exercises on the Possessive Pronouns.

I.

Kert, *garden*; anya, *mother*; atya, *father*; tanító, *teacher*; ház, *house*; város, *town*; nép, *people*; jellem, *character*; szorgalmas, *diligent*; nagy, *great, large*; kicsi or kis, *little, small*; barát, *friend*; öreg, *old*; beteg, *sick*; egésséges, *healthy*; van, *is*; ellenség, *enemy*; szép, *fine*; ido, *time*; mint, *than*; ez, *this*; kié? *whose?* hol? *where?*

(Az én) kertem* nagyobb mint a tiéd, *my garden is larger than thine.*

(Az o) kertje szébb mint a miénk, *his garden is finer than ours.*
Hol van atyád? *where is thy father?*

Anyátok egésséges, *your mother (is) healthy* (the word *van* is omitted).

Tanítód öreg, *thy teacher is old.*

Népünk jó, *our people is good.*

Barátunk beteg, *our friend is sick.*

Kié ez a szép ház? *whose is this fine house?*

Kertünk nagyobb mint az övé, *our garden is larger than his.*

Anyánk beteg, *our mother is sick.*

Városunk kicsi, *our town is small.*

Tanítóm szorgalmas, *my teacher is diligent.*

Jelleme szébb mint a tiéd, *his character is finer than thine.*

Ez a ház a miénk, *this house is ours.*

Tanítványaim szorgalmasabbak mint a tiéid, *my pupils are more diligent than thine.*

II.

Haza, *country*; élet, *life*; könyv, *book*; elvesztette, *has lost*; eladta, *has sold*; ló, *horse*; lovam, *my horse*; találtam,

* Sometimes the definite article and personal pronoun precede the object; as, *az én kertem, a te kerted*, *my garden, thy garden.* This is, perhaps, the most peculiar of the grammatical rules.

I found; *pénz, money*; *igen, very*; *kalap, hat*; *új, new*;
és or s', and; *szomorú, sad*; *mert, because*; *mindég, always*;
vannak, are; *itt, here*.

Hazánk nagy és gazdag, *our country is large and rich*.

Hol vannak az új könyveim? *where are my new books?*

Ő elvesztette pénzét, *he has lost his money*.

(Az én) lovam jó de a tiéd jobb, *my horse is good, but thine is better*.

Ő elvesztette minden pénzét, *he has lost all his money*.

Hol vannak lovai? *where are his horses?*

Itt vannak minden új könyveink, *here are all our new books*.

Eletem igen szomorú, *my life is very sad*.

Mert anyám mindég beteg, *because my mother (is) always sick*.

Atyám eladta házát, *my father has sold his house*.

Hol van (a te) lovad? *where is thy horse?*

Nem találtam pénzemet, *I have not found my money*.

(Az ő) új kalapjok szébb mint az enyéim, *their new hat is finer than ours*.

Barátom elvesztette minden könyveit, *my friend has lost all his books*.

RELATIVE PRONOUNS.

These pronouns are likewise subject to the same rule as the nouns, and assume suffixes according to their nature; for example:—

SINGULAR.—ki? *who?* Gen. *kinek, kié? whose, of whom?*
Dat. *kinek? to whom?* Acc. *kit? whom?*

PLURAL.—kik? *who?* Gen. *kiknek, kiké?* Dat. *kiknek?* Acc. *kiket?*

Kiesoda? *who?* Gen. *kicsodának? of whom?*

Mi? *what?* minek? *of or to what?*

To these may be added:—*melyik?* *which of both?* *mely?* *what?* *what kind?*

Mi and *mely* are also used as demonstratives, in which case they must be preceded by the definite article *az*; as, *az a ki*, he who; *azok a kik*, they who; *az a mely*, that which; *az a mi*, that which.

DEMONSTRATIVE PRONOUNS.

The demonstrative pronouns are—

az, or azon, that; *azok, those.*
ez, or ezen, this; *ezek, these.*

They are thus declined:—

SINGULAR.

N. <i>az, or azon, that.</i>	<i>ez, or ezen, this.</i>
G. <i>annak, of that.</i>	<i>ennek or ezé, of this.</i>
D. <i>annak, to that.</i>	<i>ennek, to this.</i>
A. <i>azt, that.</i>	<i>ezt, this.</i>

PLURAL.

N. <i>azok, those.</i>	<i>ezek, these.</i>
G. <i>azoknak or azoké, of those.</i>	<i>ezeknek or ezeké, of these.</i>
D. <i>azoknak, to those.</i>	<i>ezeknek, to these.</i>
A. <i>azokat, those.</i>	<i>ezeket, these.</i>

INDETERMINATE PRONOUNS.

Valaki, somebody; *senki*, nobody; *mindenki*, every one; *valami*, something; *akárki*, whosoever; *némely*, some, any.

CHAPTER V.

THE AUXILIARY VERB.

There is, so to speak, only one auxiliary verb in Hungarian—*Lenni*, to be; which is irregular. The meaning of the verb *to have* is expressed by circumlocution, with the aid of the verb *to be* in the third person; as, *nekem van*, I have (literally, to me is = *mihi est*); *neki van*, he has (to him is).

Lehet, as a derivation from *lenni* (the root of which is *le*), signifies *can* or *may be*.

Every Hungarian verb ends, in the infinitive, in *ni*; as, *lenni*, to be; *alvasni*, to read, etc.

The personal pronouns are generally omitted, being understood in the verb.

Conjugation of the verb Lenni, to be.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

(én) vagyok, <i>I am.</i>	(mi) vagyunk, <i>we are.</i>
(te) vagy, <i>thou art.</i>	(ti) vagytok, <i>you are.</i>
(ő) van (vagyon), <i>he, she, it is.</i>	(ők) vannak, <i>they are.</i>

IMPERFECT.

valék, <i>I was.</i>	valánk, <i>we were.</i>
valál, <i>thou wast.</i>	valátok, <i>you were.</i>
vala, <i>he was.</i>	valának, <i>they were.</i>

PERFECT.

<i>voltam</i> , <i>I have been.</i>	<i>voltunk</i> , <i>we have been.</i>
<i>voltál</i> , <i>thou hast been.</i>	<i>voltatok</i> , <i>you have been.</i>
<i>volt</i> , <i>he has been.</i>	<i>voltak</i> , <i>they have been.</i>

The Pluperfect is formed by adding *vala* to the perfect; as, *voltam vala*, *voltál vala*, etc.; but it is seldom used.

FUTURE.

<i>leszek</i> , <i>I shall be.</i>	<i>leszünk</i> , <i>we shall be.</i>
<i>leszel</i> , <i>thou wilt be.</i>	<i>lesztek</i> , <i>you will be.</i>
<i>lesz</i> , <i>he will be.</i>	<i>lesznek</i> , <i>they will be.</i>

PARTICIPLES.

PRESENT: *lévén* (való), *being.*
PAST: *volt*, *having been.*

IMPERATIVE MOOD.

<i>légy</i> , <i>be thou.</i>
<i>legyen</i> or <i>legyetek</i> , <i>be ye.</i>
<i>legyünk</i> , <i>let us be.</i>

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT.

<i>legyek</i> , <i>if I be.</i>	<i>legyünk</i> , <i>if we be.</i>
<i>legyél</i> , <i>if thou be.</i>	<i>legyetek</i> , <i>if you be.</i>
<i>legyen</i> , <i>if he, she, it be.</i>	<i>legyenek</i> , <i>if they be.</i>

IMPERFECT.

<i>volnék</i> , <i>if I were.</i>	<i>volnánk</i> , <i>if we were.</i>
<i>volnál</i> , <i>if thou wert.</i>	<i>volnátok</i> , <i>if you were.</i>
<i>volna</i> , <i>if he were.</i>	<i>volnának</i> , <i>if they were.</i>

PERFECT.

voltam légyen, *if I have been.* voltunk légyen, *if we have been.*
 voltál légyen, *if thou hast been.* voltatok légyen, *if you have been.*
 volt légyen, *if he has been.* voltak légyen, *if they have been.*

PLUPERFECT.

voltam volna, *if I had been.* voltunk volna, *if we had been.*
 voltál volna, *if thou hadst been.* voltatok volna, *if you had been.*
 volt volna, *if he had been.* voltak volna, *if they had been.*

FUTURE.

leendek, <i>if I shall be.</i>	leendünk, <i>if we shall be.</i>
leendesz, <i>if thou shalt be.</i>	leendetek, <i>if you shall be.</i>
leend, <i>if he shall be.</i>	leendenek, <i>if they shall be.</i>

GERUND.

leendo", *being (what is to be).*

Conjugation of the verb Lenni, in the sense of to become.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

leszek, <i>I become.</i>	leszünk, <i>we become.</i>
leszel, <i>thou becomest.</i>	lesztek, <i>you become.</i>
lesz, <i>he becomes.</i>	lesznek, <i>they become.</i>

IMPERFECT.

levék, <i>I became.</i>	levénk, <i>we became.</i>
levél, <i>thou becamest.</i>	levétek, <i>you became.</i>
leve or lön, <i>he became.</i>	levének or lőnek, <i>they became.</i>

PERFECT.

lettem, <i>I have become.</i>	lettünk, <i>we have become.</i>
lettél, <i>thou hast become.</i>	lettetek, <i>you have become.</i>
lett, <i>he has become.</i>	lettek, <i>they have become.</i>

The Pluperfect is formed by adding *volt* to the Perfect.

FUTURE.

fogok lenni, <i>I shall become.</i>	fogunk lenni, <i>we shall become.</i>
fogsz lenni, <i>thou shalt become.</i>	fogtok lenni, <i>you shall become.</i>
fog lenni, <i>he shall become.</i>	fognak lenni, <i>they shall become.</i>

PARTICIPLES.

PRESENT: lévő" or leendo, *becoming.*

PAST: lett, *having become.*

SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present tense is like that of the indicative of *lenni*, to be:—legyek, *that I become*, etc.

IMPERFECT.

lennék, <i>I would become (or be).</i>	lennénk, <i>we would become.</i>
lennél, <i>thou wouldst become.</i>	lennétek, <i>you would become.</i>
lenne, <i>he would become.</i>	lennének, <i>they would become.</i>

PERFECT.

I may have become, etc.

lettem légyen.	lettünk légyen.
lettél légyen.	lettetek légyen.
lett légyen.	lettek legyén.

PLUPERFECT.

I might have become, etc.

lettem volna.	lettünk volna.
lettél volna.	lettetek volna.
lett volna.	lettek volna.

The Future tense is like the subjunctive future of *lenni*, to be.

The verb *lenni*, followed by *kell*, must, is conjugated in the following manner:—

PRESENT.

lennem kell, <i>I must be.</i>	lennünk kell, <i>we must be.</i>
lenned kell, <i>thou must be.</i>	lennetek kell, <i>you must be.</i>
lennie kell, <i>he must be.</i>	lenniek kell, <i>they must be.</i>

PERFECT.

I must have been, etc.

lennem kellett.	lennünk kellett.
lenned kellett.	lennetek kellett.
lennie kellett.	lenniek kellett.

The word *lehet* is employed to express the meaning of *can* or *may*; as, *nekem*, *neked*, *neki lehet*, I, thou, he, may or can have; *nekem lehetett*, I could or might have.

The verb *lenni*, to be, is also used in order to express possession; as, *van*, it is; *vannak*, there are, or they are; *volt*, it was; *voltak*, there or they have been. The noun, however, must always assume the suffixes of the possessive pronouns, according to their nature; as, *nekem van házam*, I have a house (literally, to me is my

house); thus, the suffix *am* must be added to the substantive *ház*, house.

Lenni, when used for the verb *to have*, is conjugated as follows:—

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

nekem van házam, *I have a house.*
 neked van házad, *thou hast a house.*
 neki van háza, *he has a house.*
 nekünk van házunk, *we have a house.*
 nektek van házatok, *you have a house.*
 nekik van házok, *they have a house.*

IMPERFECT.

nekem vala házam, *I had a house.*
 neked vala házad, *thou hadst a house.*
 neki vala háza, *he had a house.*
 nekünk vala házunk, *we had a house.*
 nektek vala házatok, *you had a house.*
 nekik vala házok, *they had a house.*

PERFECT.

nekem volt, <i>I have had.</i>	nekünk volt, <i>we have had.</i>
neked volt, <i>thou hast had.</i>	nektek volt, <i>you have had.</i>
neki volt, <i>he has had.</i>	nekik volt, <i>they have had.</i>

FUTURE.

nekem lesz, <i>I shall have.</i>	nekünk lesz, <i>we shall have.</i>
neked lesz, <i>thou shalt have.</i>	nektek lesz, <i>you shall have.</i>
neki lesz, <i>he shall have.</i>	nekik lesz, <i>they shall have.</i>

The Subjunctive is formed in the present tense by

volna, and in the perfect by *lett volna*; as, *hanek em, neked, neki volna*, if I, thou, he had; *ha nekünk, nektek, nekik lett volna*, if we, you, they had had.

Exercises on the verb Lenni in its various significations.

1. *Lenni, to be.*

The personal pronouns, as already mentioned, being understood by the termination of the verb, are generally omitted, and are only made use of for the purpose of contrast or emphasis. The third person of the verb *lenni*, to be, cannot be omitted if preceded by an adjective.

Boldog vagyok, *I am happy.*

Fiatal vagy, *thou art young.*

(Ö) gazdag, *he is rich.*

Hol vagy te? *where art thou?*

Hogy van ő? *how is he?*

Ö beteg, *he is sick.*

(Mi) itt vagyunk, *we are here.*

(Ti) szabadok vagytok, *you are free.*

(Ök) ott vannak, *they are there.*

Szomszédom egyszer gazdag vala, *my neighbour was once rich.*

Mi gazdagok vagyunk, *we are rich.*

Mert elégedettek vagyunk, *because we are content.*

Ezen család mindég szerencsés, *this family is always happy.*

Ön még fiatal ember, *you are yet a young man.*

Szorgalmas valék egész nap, *I was diligent the whole day.*

Hol volt ön ma? *where have you been to-day?*

En egész nap szobámba voltam, *I have been the whole day in my room.*

Kik voltak azok az urak, kik önnel beszéltek? *who were the gentlemen who spoke to you?*

Azok idegenek, *those are strangers.*

Ezen fiatal ember külföldi, *this young man is a foreigner.*

Az erényes ember mindég boldog, *a virtuous man (is) always happy.*

Remélem hogy holnap egésséges leszek, *I hope that I shall be well to-morrow.*

Hol lesz ő holnap? *where will he (she) be to-morrow?*

Mi Londonban leszünk, *we shall be in London.*

Ti boldogok lesztek (az ő) társaságában, *you will be happy in his company.*

En roszül voltam ma, de remélem hogy holnap egésséges leszek, *I have been unwell to-day, but I hope to be well to-morrow.*

Voltál a szabónál, *hast thou been at the tailor's?*

En barátonnál voltam, *I have been with my friend.*

Mi nem leszünk ma a városba, *we shall not be in town to-day.*

Bátyám soha sem lesz meg elégedve, *my brother will never be content.*

Legyünk tevékenyek, *let us be industrious.*

Ne légy rest, *be not idle, lazy.*

Legyenek figyelmesek, *be attentive.*

Legyen a mi akar, *let him be what he likes.*

2. Lenni, *to become.*

Mi lesz ezen szegény emberekből? *what will become of the poor men?*

Fiam katona lett, *my son became a soldier.*

Barátom gazdag lett volna, *my friend might have become rich.*

Mindnyájan katonák leszünk ha kell, *we (all of us) will become soldiers if necessary.*

Sokan hontalanok lettek, *many became exiles.*

Mi fog lenni belőlünk? *what will become of us?*

Barátim nem sokára szabad emberek fognak lenni, *my friends will soon become free people.*

3. *Lenni, to have.*

Nekem sok dolgom van, *I have much to do.*

Vannak neked ismerőseid itten? *have you here some acquaintances?*

Neki sok pénze volt de elvesztette, *he had much money, but he lost it.*

Neki három gyermeké van, egy fia s'* két leánya, *she has three children, one son and two daughters.*

Nekem szép késem vala, de nem tudom hol van, *I had a fine knife, but I don't know where it is.*

Neki nagy szerencséje van, *he has great luck.*

Nagy baj mikor az embernek sok ellensége van, *it is a great misfortune (plague) if one has many enemies.*

Mikor lesz önnék ideje? *when shall you have time?*

Nekem több barátom van mint neked, *I have more friends than thou.*

Neki sok könyvei voltak, *he had many books.*

Nekünk keves időnk van, önnék több van, *we have little time, you have more.*

Önnek sok ismerete van, *you have (possess) much knowledge.*

Van e neki esze? *has he an understanding? (is he an able man?)*

To express the negative of *have* (*i. e.*, not to have) the word *nincs*, or *nincsen*, is used in the singular, and *nincsenek* in the plural. As regards the present tense, they are employed thus:—

nekem nincs, *I have not.*

neked nincs, *thou hast not.*

neki nincs, *he has not.*

Nekünk nincs barátunk, *we have no friends.*

* *S'*, or *és*, has the signification of *and*.

Nekem nincs idom, *I have no time.*

Neki nincsenek gyermekei, *he has no children.*

Nekem nincsenek ismeroseim, *I have no acquaintances.*

Neki nincsenek tehetségei, *he has no talents.*

Sincs signifies nor, also not; as—

Nekem nincs, neki sincs, *I have not, nor has he.*

Nekünk nincsenek barátaink, neki sincsenek, *we have no friends, nor has he.*

Neked nincs dolgod, nekem sincs, *thou hast no business, nor have I.*

The perfect and future are expressed in the regular way, by placing the words *nem*, not, and *sem*, nor, before the verb; as, *nekem nem volt*, I had not; *nekem nem lesz*, I will not have; *neked sem lesz*, nor wilt thou have.

CHAPTER VI.

THE REGULAR VERBS.

THERE is only one conjugation in the Hungarian language for all regular verbs, but it consists of a definite and indefinite form. The former is used when a defined accusative case either follows it, or is understood; the latter, when the verb does not relate to a determined object; for example:—

Látom (definite form), *I see it, or him.*

Látok (indefinite), *I see, (that is, to read or write.)*

The reader will easily see that these two forms of conjugation apply only to active verbs.

Besides the general classification of verbs into active, passive, and neuter, must be mentioned the *factitive*, *facultative*, and *frequentative* verbs.

The factitive verbs are formed by adding to the root of the verb the particle *at*, *tat*, *et*, *tet*; as, *csinál*, he makes; *csináltat*, he causes to be made; *kér*, he asks; *kéret*, he makes or causes to be asked.

The facultative property of the verb is denoted by adding to the root the particle *hat* or *het*; as, *csinál*, he makes; *csinálhat*, he can make; *kér*, he asks; *kérhet*, he can (is able to) ask.

The frequentative is formed by the termination *ogat*, *egyet*; as, *ad*, he gives; *adogat*, he is giving frequently; *kér*, he begs; *kéreget*, he begs often.

The infinitive of every verb terminates in *ni*. The third person singular of the indicative present of the indefinite form is *always the root* of the verb; the characteristic of the perfect tense is *t*.

The personal pronouns, as already observed, are usually omitted.

Table of the Suffixes of an Active Verb in the indicative mood and indefinite form.

HARD-SOUNDING VERB.

PRESENT.

SINGULAR.

1. —— ok.
2. —— sz.
3. ——

PLURAL.

- unk.
- tok.
- nak.

IMPERFECT.

SINGULAR.

1. —— ék.
2. —— ál.
3. —— a.

PLURAL.

- ánk.
- átok.
- ának.

PERFECT.

1. —— tam.
2. —— tál.
3. —— t.

- tunk.
- tatok.
- tak.

The Pluperfect is formed by adding *volt* to the perfect tense.

An active verb, in the indefinite form, is thus conjugated in the Indicative Mood:—

PRESENT.

(én) várok, <i>I wait.</i>	(mi) várunk, <i>we wait.</i>
(te) vársz, <i>thou waitest.</i>	(ti) vártek, <i>you wait.</i>
(ő) vár, <i>he, she, it waits.</i>	(ők) várnak, <i>they wait.</i>

IMPERFECT.

várék, <i>I waited.</i>	váránk, <i>we waited.</i>
várál, <i>thou waitedst.</i>	várátok, <i>you waited.</i>
vára, <i>he waited.</i>	várának, <i>they waited.</i>

PERFECT.

vártam, <i>I have waited.</i>	vártunk, <i>we have waited.</i>
vártál, <i>thou hast waited.</i>	vártatok, <i>you have waited.</i>
várt, <i>he has waited.</i>	vártak, <i>they have waited.</i>

PLUPERFECT.

vártam volt, <i>I had waited.</i>	vártunk volt, <i>we had waited.</i>
vártál volt, <i>thou hadst waited.</i>	vártatok volt, <i>you had waited.</i>
várt volt, <i>he had waited.</i>	vártak volt, <i>they had waited.</i>

FUTURE.

várni fogok*, <i>I shall wait.</i>	várni fogunk, <i>we shall wait.</i>
várni fogsz, <i>thou wilt wait.</i>	várni fogtok, <i>you will wait.</i>
várni fog, <i>he will wait.</i>	várni fognak, <i>they will wait.</i>

PARTICIPLES.

PRESENT: váró, várva, várán, *waiting.*

PERFECT: várt, *having waited.*

INFINITIVE.

várni, *to wait.*

Table of the Suffixes of the Definite Form.

PRESENT.

SINGULAR.

1. —— om.
2. —— od.
3. —— ja

PLURAL.

- juk.
- játok.
- ják.

IMPERFECT.

1. —— ám.
2. —— ád.
3. —— á.

- ók.
- átok.
- ák.

PERFECT.

1. —— tam.
2. —— tad.
3. —— ta.

- tuk.
- tátok.
- ták.

The Pluperfect is formed by adding *volt* (or *vala*).

The following is the conjugation of the verb *várni*, to wait, in the definite form:—

* The words *fogok*, *fogsz*, etc., answer to the English, shall, wilt, etc.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

várom, <i>I wait (him, her, etc.).</i>	várjuk, <i>we wait.</i>
várod, <i>thou waitest.</i>	várjátok, <i>you wait.</i>
várja, <i>he, she, it waits.</i>	várják, <i>they wait.</i>

IMPERFECT.

várám, <i>I waited (him, her, etc.)</i>	várók, <i>we waited.</i>
várás, <i>thou waitedst.</i>	várátok, <i>you waited.</i>
várás, <i>he waited.</i>	várák, <i>they waited.</i>

PERFECT.

vártam, <i>I have waited.</i>	vártuk, <i>we have waited.</i>
vártad, <i>thou hast waited.</i>	vártátok, <i>you have waited.</i>
vártta, <i>he has waited.</i>	várták, <i>they have waited.</i>

FUTURE.

várni fogom*, <i>I shall wait.</i>	várni fogjuk, <i>we shall wait.</i>
várni fogod, <i>thou wilt wait.</i>	várni fogjátok, <i>you will wait.</i>
várni fogja, <i>he will wait.</i>	várni fogják, <i>they will wait.</i>

Table of the Suffixes of the Subjunctive Mood.

INDEFINITE FORM.

DEFINITE FORM.

PRESENT.

SINGULAR.	PLURAL.	SINGULAR.	PLURAL.
1. ——jak.	——junk.	1. ——jam.	——juk.
2. ——jál.	——jatok.	2. ——jad.	——játok.
3. ——jon.	——janak.	3. ——ja.	——ják.

* Fog, as will be seen, takes the suffixes of the present tense.

IMPERFECT.

SINGULAR.	PLURAL.	SINGULAR.	PLURAL.
1. —— nék.	—— nánk.	1. —— nám.	—— nok.
2. —— nál.	—— nátok.	2. —— nád.	—— nátok.
3. —— na.	—— nának.	3. —— ná.	—— nák.

The Perfect is formed by adding *volna* to the perfect tense of the indicative mood. The Future is formed by adding the suffixes *andok*, *andasz*, *and*, *andunk*, *andotok*, *andanak*, to the root of the verb, as will be seen.

The Subjunctive Mood of *várni*, to wait, is thus conjugated :—

INDEFINITE FORM.

DEFINITE FORM.

PRESENT.

várjak, if <i>I wait.</i>	várjam, if <i>I wait.</i>
várjál, if <i>thou wait.</i>	várjad, if <i>thou wait.</i>
várjon, if <i>he wait.</i>	várja, if <i>he wait.</i>
várjunk, if <i>we wait.</i>	várjuk, if <i>we wait.</i>
várjatok, if <i>you wait.</i>	várjátok, if <i>you wait.</i>
várjanak, if <i>they wait.</i>	várják, if <i>they wait.</i>

IMPERFECT.

várnék, <i>I would wait.</i>	várnám, <i>I would wait.</i>
várnál, <i>thou wouldst wait.</i>	várnád, <i>thou wouldst wait.</i>
várna, <i>he would wait.</i>	várná, <i>he would wait.</i>
várnánk, <i>we would wait.</i>	várnók, <i>we would wait.</i>
várnátok, <i>you would wait.</i>	várnátok, <i>you would wait.</i>
várnának, <i>they would wait.</i>	várnák, <i>they would wait.</i>

PERFECT INDEFINITE.

vártam volna, <i>I would have waited.</i>
vártál volna, <i>thou wouldst have waited.</i>
várt volna, <i>he would have waited.</i>

vártunk volna, *we would have waited.*
 vártatok volna, *you would have waited.*
 vártak volna, *they would have waited.*

PERFECT DEFINITE.

vártam volna, *I would have waited (him, her, etc.).*
 vártad volna, *thou wouldst have waited.*
 várta volna, *he would have waited.*
 vártuk volna, *we would have waited.*
 vártátok volna, *you would have waited.*
 várták volna, *they would have waited.*

FUTURE.

INDEFINITE.

várandok, *I shall wait.*
 várandasz, *thou wilt wait.*
 várand, *he will wait.*
 várandunk, *we shall wait.*
 várandotok, *you will wait.*
 várandanak, *they will wait.*

DEFINITE.

várandom, *I shall wait.*
 várandod, *thou wilt wait.*
 várandja, *he will wait.*
 várandjuk, *we shall wait.*
 várandjátok, *you will wait.*
 várandják, *they will wait.*

Table of the Suffixes of a Soft-sounding Verb.

INDICATIVE MOOD.

INDEFINITE FORM.

DEFINITE FORM.

PRESENT.

SINGULAR.	PLURAL.	SINGULAR.	PLURAL.
1. —— ek.	—— ünk.	1. —— em.	—— jük.
2. —— sz.	—— tek.	2. —— ed.	—— itek.
3. ——	—— nek.	3. —— i.	—— ik.

IMPERFECT.

1. —— ék.	—— énk.	1. —— ém.	—— ōk.
2. —— él.	—— étek.	2. —— éd.	—— étek.
3. —— e.	—— ének.	3. —— é.	—— ék.

PERFECT.

SINGULAR.	PLURAL.	SINGULAR.	PLURAL.
1. —— tem.	— tünk.	1. —— tem.	— tük.
2. —— tél.	— tetek.	2. —— ted.	— tétek.
3. —— t.	— tek.	3. —— te.	— ték.

Conjugation of a Soft-sounding Verb—Ismerni (or ösmerni), to know.

INDICATIVE MOOD.

INDEFINITE FORM.

DEFINITE FORM.

PRESENT.

ismerek, <i>I know.</i>	ismerem, <i>I know (him, it).</i>
ismersz, <i>thou knowest.</i>	ismered, <i>thou knowest.</i>
ismer, <i>he knows.</i>	ismeri, <i>he knows.</i>
ismerünk, <i>we know.</i>	ismerjük, <i>we know.</i>
ismertek, <i>you know.</i>	ismeritek, <i>you know.</i>
ismernek, <i>they know.</i>	ismerik, <i>they know.</i>

IMPERFECT.

ismerék, <i>I knew.</i>
ismerél, <i>thou knewest.</i>
ismere, <i>he knew.</i>
ismerénk, <i>we knew.</i>
ismerétek, <i>you knew.</i>
ismerének, <i>they knew.</i>

ismerém, <i>I knew.</i>
ismeréd, <i>thou knewest.</i>
ismeré, <i>he knew.</i>
ismerők, <i>we knew.</i>
ismerétek, <i>you knew.</i>
ismerék, <i>they knew.</i>

PERFECT.

ismertem, <i>I have known.</i>
ismertél, <i>thou hast known.</i>
ismert, <i>he has known.</i>
ismertünk, <i>we have known.</i>
ismertetek, <i>you have known.</i>
ismertek, <i>they have known.</i>

ismertem, <i>I have known.</i>
ismerted, <i>thou hast known.</i>
ismerte, <i>he has known.</i>
ismertük, <i>we have known.</i>
ismertétek, <i>you have known.</i>
ismerték, <i>they have known.</i>

FUTURE.

ismerni fogok, <i>I shall know.</i>	ismerni fogom, <i>I shall know.</i>
ismerni fogsz, <i>thou wilt know.</i>	ismerni fogod, <i>thou wilt kn.</i>
ismerni fog, <i>he will know.</i>	ismerni fogja, <i>he will know.</i>
ismerni fogunk, <i>we shall know.</i>	ismerni fogjuk, <i>we shall kn.</i>
ismerni fogtok, <i>you will know.</i>	ismerni fogjátok, <i>you will kn.</i>
ismerni fognak, <i>they will know.</i>	ismerni fogják, <i>they will kn.</i>

SUBJUNCTIVE MOOD.

The suffixes of the Subjunctive Mood are like those of the hard-sounding verb; for example—

INDEFINITE FORM.

DEFINITE FORM.

PRESENT TENSE.

ismerjek, <i>if I know.</i>	ismerjem, <i>if I know.</i>
ismerjél, <i>if thou know.</i>	ismerjed, <i>if thou know.</i>
ismerjen, <i>if he know.</i>	ismerje, <i>if he know.</i>
ismerjünk, <i>if we know.</i>	ismerjük, <i>if we know.</i>
ismerjetek, <i>if you know.</i>	ismerjétek, <i>if you know.</i>
ismejenek, <i>if they know.</i>	ismerjék, <i>if they know.</i>

IMPERFECT.

If I knew or might know, etc.

ismernék.	ismerném.
ismernél.	ismernéd.
ismerne.	ismerné.
ismernénk.	ismernők.
ismernétek.	ismernétek.
ismernének.	ismernék.

PERFECT.

If I have known, etc.

ismertem légyen or volna.	ismertem légyen or volna.
ismertél légyen or volna.	ismerted légyen or volna.
ismert légyen or volna, etc.	ismerte légyen or volna, etc.

FUTURE.

If I shall know, etc.

ismerendek.	ismerendem.
ismerendsz.	ismerended.
ismerend, <i>etc.</i>	ismerendi, <i>etc.</i>

PARTICIPLES.

PRESENT: ismerő", ismervén, *knowing.*

PERFECT: ismert, *having known.*

IMPERATIVE MOOD.

ismerj, ismerd, *know it, know thou.*
ismerjünk, *let us know.*

There are, besides these, compound verbs, formed by placing certain prepositions before the root, such as *be*, *in*; *ki*, *out*; *hátra*, *back*, etc. ; as, *benézni*, to look in; *kinézni*, to look out; *hátranézni*, to look back. These prepositions are sometimes separated from the verb, and placed at the end of the sentence. (See SYNTAX.)

The most peculiar preposition is *meg*, which in itself has no meaning, but, when prefixed to a verb, has a corroborative sense; as, *tanúlni*, to learn; *megtanúlni*, to learn thoroughly, correctly; *érteni*, to understand, *megérteni*, etc.

THE PASSIVE VOICE.

The Passive voice is formed—1. By adding *at*, *et*, to the monosyllabic active verbs. 2. By adding *tat*, *tet*, to polysyllabic verbs, as well as to those verbs which end in a vowel.

Table of the Passive Suffixes.

HARD-SOUNDING WORDS.

INDICATIVE MOOD.

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT.

SINGULAR.	PLURAL.	SINGULAR.	PLURAL.
1. —— atom.	—— atunk.	1. —— assam.	—— assunk.
2. —— atol.	—— attok.	2. —— assál.	—— assatok.
3. —— atik.	—— atnak.	3. —— assék.	—— assanak.

IMPERFECT.

1. —— atám.	—— atánk.	1. —— atnám.	—— atnánk.
2. —— atál.	—— atátok.	2. —— atnál.	—— atnátok.
3. —— aték.	—— atának.	3. —— atnék.	—— atnának.

PERFECT.

1. —— attam.	—— attunk.	The Subjunctive Perfect
2. —— attál.	—— attatok.	is formed by adding
3. —— atott.	—— attak.	<i>volna.</i>

FUTURE.

1. —— atni fogok, <i>etc.</i>	1. —— atandom, <i>etc.</i>

Conjugation of the passive verb Váratni, to be waited, or expected.

INDICATIVE.

váratom, *I am waited.*
 váratol, *thou art waited.*
 váratik, *he is waited.*
 váratunk, *we are waited.*
 várattok, *you are waited.*
 váratnak, *they are waited.*

SUBJUNCTIVE.

PRESENT.

várassam, *if I am waited.*
 várassál, *if thou art waited.*
 várassék, *if he is waited.*
 várassunk, *if we are waited.*
 várassatok, *if you are waited.*
 várassanak, *if they are waited.*

IMPERFECT.

váratám, <i>I was waited.</i>	váratnám, <i>I would be waited.</i>
váratál, <i>thou wast waited.</i>	váratnál, <i>thou wouldst be waited.</i>
váraték, <i>he was waited.</i>	váratnék, <i>he would be waited.</i>
váratánk, <i>we were waited.</i>	váratuánk, <i>we would be waited.</i>
váratátok, <i>you were waited.</i>	váratnátok, <i>you would be waited.</i>
váratának, <i>they were waited.</i>	váratnának, <i>they would be waited.</i>

PERFECT.

I have been waited, etc.

várattam.
várattál.
váratott.
várattunk.
várattatok.
várattak.

The Subjunctive is formed by adding *volna*; as, *várattam volna*, I have been waited, etc.

FUTURE.

I shall be waited, etc. *If I shall be waited, etc.*

váratni fogok.	váratandom.
váratni fogsz.	váratandol.
váratni fog.	váratandik.
váratni fogunk.	váratandunk.
váratni fogtok.	váratandotok.
váratni fognak.	váratandanak.

PARTICIPLES.

PRESENT: váratván, *being waited.*

PERFECT: váratott, *having been waited.*

IMPERATIVE MOOD.

várassál, <i>be thou waited.</i>
várassatok, <i>be ye waited.</i>
várassanak, <i>let them be waited.</i>

*Conjugation of the passive verb Kéretni, to be asked
(soft-sounding).*

INDICATIVE.

SUBJUNCTIVE.

PRESENT.

kéretem, <i>I am asked.</i>	kéressem, <i>if I am asked.</i>
kéretel, <i>thou art asked.</i>	kéressél, <i>if thou art asked.</i>
kéretik, <i>he is asked.</i>	kéressék, <i>if he is asked.</i>
kéretünk, <i>we are asked.</i>	kéressünk, <i>if we are asked.</i>
kérettek, <i>you are asked.</i>	kéressetek, <i>if you are asked.</i>
kéretnek, <i>they are asked.</i>	kéressenek, <i>if they are asked.</i>

IMPERFECT.

kéretém, <i>I was asked.</i>	kéretném, <i>if I were asked.</i>
kéretél, <i>thou wast asked.</i>	kéretnél, <i>if thou wert asked.</i>
kéreték, <i>he was asked.</i>	kéretnék, <i>if he were asked.</i>
kéreténk, <i>we were asked.</i>	kéretnénk, <i>if we were asked.</i>
kéretétek, <i>you were asked.</i>	kéretnétek, <i>if you were asked.</i>
kéretének, <i>they were asked.</i>	kéretnének, <i>if they were asked.</i>

PERFECT.

kérettem, <i>I have been asked.</i>	To the Subjunctive is to
kérettél, <i>thou hast been asked.</i>	be added <i>volna</i> ; as,
kéretett, <i>he has been asked.</i>	<i>kérettem volna.</i>
kérettünk, <i>we have been asked.</i>	
kérettetek, <i>you have been asked.</i>	
kérettenek, <i>they have been asked.</i>	

FUTURE.

<i>I shall be asked, etc.</i>	<i>If I shall be asked, etc.</i>
kéretni fogok.	kéretendem.
kéretni fogsz.	kéretendel.
kéretni fog.	kéretendik.

kéretni fogunk.	kéretendünk.
kéretni fogtok.	kéretendetek.
kéretni fognak.	kéretendenek.

PARTICIPLES.

kéretvén, *being asked.*
kéretett, *having been asked.*

The Imperative Mood is generally like the Subjunctive Present in regard to all verbs; as, *kéressél*, be (thou) asked; *kéressék*, let him be asked.

NEUTER VERBS.

The Neuter verbs are of a double character:—1. Those which are simple and really neuter, and are never followed by an accusative; 2. Those which can be used as active verbs. For example, *fázni*, to be cold, belongs to the first class; *járni*, to go, *tánczolni*, to dance, may be used also in active sense; as, *járok*, I go, walk; *járom a tánczot*, literally, I go the dance; *tánczolom a csárdást*, I dance the *csárdás* (name of a Hungarian national dance).

The words *sok*, much, *keves*, little, are used in the accusative, even after those verbs which are always neuter; as, *sokat fáztam*, I was very cold; *keveset jártam*, I walked little.

The suffixes of a neuter verb differ from the indefinite active verb only in the present tense singular, having *om*, *ol*, *ik*, *em*, *el*, *ik*, like the passive. These verbs are commonly designated by the name *ikes*, on account of the third person singular of the present tense ending in *ik*.

*Conjugation of the neuter verb Fázni, to be cold
(hard-sounding).*

INDICATIVE.

SUBJUNCTIVE.

PRESENT.

fázom, <i>I am cold.</i>	fäzzam, <i>if I be cold.</i>
fázol, <i>thou art cold.</i>	fäzzál, <i>if thou be cold.</i>
fázik, <i>he is cold.</i>	fäzzék, <i>if he be cold.</i>
fázunk, <i>we are cold.</i>	fäzzunk, <i>if we be cold.</i>
fáztok, <i>you are cold.</i>	fäzzatok, <i>if you be cold.</i>
fáznak, <i>they are cold.</i>	fäzzanak, <i>if they be cold.</i>

IMPERFECT.

fázám, <i>I was cold.</i>	fäznám, <i>if I were cold.</i>
fázál, <i>thou wast cold.</i>	fäznál, <i>if thou wert cold.</i>
fázék, <i>he was cold.</i>	fäznék, <i>if he were cold.</i>
fázánk, <i>we were cold.</i>	fäznánk, <i>if we were cold.</i>
fázátok, <i>you were cold.</i>	fäznátok, <i>if you were cold.</i>
fázának, <i>they were cold.</i>	fäznának, <i>if they were cold.</i>

PERFECT.

fáztam, <i>I have been cold.</i>	fäztam volna, <i>if I have been c.</i>
fáztál, <i>thou hast been cold.</i>	fäztál volna, <i>if thou hast been c.</i>
fázott, <i>he has been cold.</i>	fäztott volna, <i>if he has been cold.</i>
fáztunk, <i>we have been cold.</i>	fäztunk volna, <i>if we have been c.</i>
fáztatok, <i>you have been cold.</i>	fäztatok volna, <i>if you have been c.</i>
faztak, <i>they have been cold.</i>	fäztak volna, <i>if they have been c.</i>

FUTURE.

fázni fogok, <i>etc.</i>	fázandom, <i>etc.</i>

IMPERATIVE MOOD.

fäzzál, <i>be thou cold.</i>
fäzzunk, <i>let us be cold.</i>

*Conjugation of the neuter verb Esni, to fall
(soft-sounding).*

INDICATIVE.

SUBJUNCTIVE.

PRESENT.

esem, <i>I fall.</i>	essem, <i>if I fall.</i>
esel, <i>thou fallest.</i>	essél, <i>if thou fall.</i>
esik, <i>he falls.</i>	essék, <i>if he fall.</i>
esünk, <i>we fall.</i>	essünk, <i>if we fall.</i>
estek, <i>you fall.</i>	essetek, <i>if you fall.</i>
esnek, <i>they fall.</i>	essenek, <i>if they fall.</i>

IMPERFECT.

esém, <i>I fell.</i>	esném, <i>if I fell.</i>
esél, <i>thou fellest.</i>	esnél, <i>if thou fell.</i>
esék, <i>he fell.</i>	esnék, <i>if he fell.</i>
esénk, <i>we fell.</i>	esnénk, <i>if we fell.</i>
esétek, <i>you fell.</i>	esnétek, <i>if you fell.</i>
esének, <i>they fell.</i>	esnének, <i>if they fell.</i>

PERFECT.

estem, <i>I am fallen.</i>	estem volna, <i>if I be fallen.</i>
estél, <i>thou art fallen.</i>	estél volna, <i>if thou be fallen.</i>
esett, <i>he is fallen.</i>	esett volna, <i>etc.</i>
estünk, <i>we are fallen.</i>	
estetek, <i>you are fallen.</i>	
estek, <i>they are fallen.</i>	

FUTURE.

esni fogok, <i>I shall fall.</i>	esendem, <i>if I shall fall.</i>
esni fogsz, <i>etc.</i>	esendel, <i>etc.</i>

The particle *lak*, *lek*, is sometimes used instead of the personal pronouns *thou*, *you*, and joined to the

verb ; as, *látñi*, to see ; *látłak*, I see you, thee ; instead of *látom tégedet*, *önöket*, *titeket*, *láttalak*, I have seen thee, you, etc. ; *kérni*, to beg ; *kérlek*, I beg thee, you ; *kértelek*, I begged thee, you, etc.

Exercises on some Active Verbs in the Indefinite and Definite forms.

<i>beszélni</i> , to speak.	<i>elárulni</i> , to betray.
<i>szeretni</i> , to love.	<i>megesalni</i> , to deceive.
<i>mondani</i> , to say.	<i>tudni</i> , to know.
<i>kapni</i> , to get.	<i>vágni</i> , to cut.
<i>adni</i> , to give.	<i>hajtani</i> , to drive.
<i>eladni</i> , to sell.	<i>írni</i> , to write.
<i>látñi</i> , to see.	<i>tűrni</i> , to suffer.
<i>érezni</i> , to feel.	<i>nyerni</i> , to gain.

I.

<i>Mit tud ön ?</i>	<i>What do you know.</i>
<i>En sokat tudok.</i>	<i>I know much.</i>
<i>En nem tudom (azt).</i>	<i>I do not know it.</i>
<i>Mi jól tudjuk.</i>	<i>We know it well.</i>
<i>Mi semmit sem tudunk.</i>	<i>We know nothing.</i>
<i>Tudtam hogy úgy lesz.</i>	<i>I knew that it will be so.</i>
<i>Tudja ön ki írta ezt a levelet ?</i>	<i>Do you know who has written this letter ?</i>
<i>Ö jól hajtja a lovakat, de én is jól hajtok.</i>	<i>He drives the horses well, but I drive well also.</i>
<i>Tud ő írni ?</i>	<i>Can he (she) write ?</i>
<i>Igen, ő írta ezen leveleket.</i>	<i>Yes, he has written these letters.</i>
<i>Ma nem írunk, hanem hol- nap.</i>	<i>We don't write to-day, but we will to-morrow.</i>

Miért nem beszél ön? ki
annyit tűrt.

Sokat nyertünk ismeretsége
által.

Mit nyert ön az által?

Tudja ön ez ta dolgot?

Holnap minden fogunk
tudni.

Ne beszéljen semmit ezen
dologról, jobb várni hol-
napig.

Ki vágta ezt a kenyeret?

Sokat vágtam ezen késsel.

*Why do you not speak, who
suffered so much?*

*We gained much by his ac-
quaintance.*

What did you gain by it?

Do you know this matter?

To-morrow we shall know all.

*Speak nothing about it, you
had better wait till to-
morrow.*

Who cut this bread?

*I have cut much with this
knife.*

II.

Beszél ön magyarúl?

Nem, Uram! értek egy ke-
veset, de nem beszélek.

Mit beszél ő?

En azt beszélem, a mit ő
nem ért.

Ne beszéljen annyit.

Sok levelet kaptunk ma.

En megkaptam minden köny-
veimet.

Adj on nekem nehány forin-
tot ha lehet.

Mit adott ön neki?

Nagy bátyám jó tanácsot
adott nekünk.

Mit fogunk neki adni ha
eljön?

Ő eladta minden könyveit.

Do you speak Hungarian?

*No, Sir. I understand it a
little, but do not speak it.*

What does he speak (say)?

*I speak what he does not
understand.*

Do not talk so much.

We got many letters to-day.

I have received all my books.

*Give me some florins if pos-
sible.*

What have you given him?

*My uncle has given us good
advice.*

*What shall we give him if he
comes (arrives)?*

He has sold all his books.

Szeretném eladni kardomat.	<i>I should like to sell my sword.</i>
Az ön barátja boldog ember, nem érzi szerencsétlensé- gét.	<i>Your friend is a happy man, he does not feel his misfor- tune.</i>
Nagyon érzem a mostani állapotot.	<i>I feel too much the present state.</i>
En minden embert szeretek; de barátaimat jobban sze- retem.	<i>I love every man; but I love my friends most.</i>
A ki hazáját nem szereti rossz ember.	<i>He who does not love his country is a bad man.</i>
Szeretem önt szép tehetségei miatt.	<i>I love (or like) you on ac- count of your fine talents.</i>
Senki sem szeret engem e' * világón.	<i>Nobody likes me in this world.</i>
Ne beszéljen semmit, ó el- fogja árulni önt.	<i>Do not say anything, he will betray you.</i>
Ö elárulta hazáját.	<i>He betrayed his country.</i>
N. úr minden embert meg- csal.	<i>Mr. N. deceives every one.</i>
Mit mondott ó?	<i>What did he say?</i>
En mondta azt neki.	<i>I have told him that.</i>
Jó sokat látni, 's keveset be- szélni.	<i>It is good to see much and speak little.</i>
Mit látott?	<i>What have you seen?</i>
En minden nap látom ót.	<i>I see him every day.</i>

* *E*, or *ez*, signifies *this*; *e'* is used before a word beginning with a consonant, *ez* before a vowel.

CHAPTER VII.

IRREGULAR AND IMPERSONAL VERBS.

THE irregular verbs are of three classes:—

1. Those of the first class change the root *n* into *sz* in the present, take *v* in the imperfect, and *t* or *tt* in the perfect; and their characteristic suffix for the subjunctive and imperative is *gy*.

2. The second class consists of neuter verbs ending in *ud*, *üd*, *ed*, which omit these syllables in the indicative present, and take *sz*, and in the imperfect sometimes *v*.

3. Those of the third class take *v* in the indicative present and imperfect, and in the present participle; they also double the *t* of the perfect, and take *j* in the imperative and subjunctive moods; as, *nőni*, to grow; present, *növök*, I grow; imperfect, *növék*, I grew; subjunctive, *nőjjék*, if or that I grow.

First Class—Tenni, to do.

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

teszek*, <i>I do.</i>	teszünk, <i>we do.</i>
teszel, <i>thou doest.</i>	tesztek, <i>you do.</i>
tesz, <i>he does.</i>	tesznek, <i>they do.</i>

IMPERFECT.

tevék, <i>I did.</i>	tevénk, <i>we did.</i>
tevél, <i>thou didst.</i>	tevétek, <i>you did.</i>
teve, <i>he did.</i>	tevének, <i>they did.</i>

* In the definite form it takes the definite suffixes, *em*, *ed*, *i*; as *teszem*, *teszed*, etc.

PERFECT.

tettem, <i>I have done.</i>	tettünk, <i>we have done.</i>
tettél, <i>thou hast done.</i>	tettetek, <i>you have done.</i>
tett, <i>he has done.</i>	tettek, <i>they have done.</i>

FUTURE.

tenni fogok, *I shall or will do, etc.*

PARTICIPLES.

tevő, tevén, *doing* ; tett, *done.*

In like manner are conjugated *venni*, to buy; *vinni*, to carry; *hinni*, to believe; *enni*, to eat; *inni*, to drink; —as, *veszek* (indefinite form, *veszem*), I buy; *viszek*, I carry; *hiszek*, I believe; *eszem*, I eat; *iszom*, I drink.

The *facultative* of these verbs is formed by adding the particle *hat*, *het*, to the first syllable; as, *venni*, to buy, *vehetni*, to be able to buy; *inni*, to drink, *ihatni*, to be able to drink.

Second Class—Aludni, *to sleep.*

INDICATIVE MOOD.

PRESENT.

alszom or aluszom, <i>I sleep.</i>	alszunk, <i>we sleep.</i>
alszol or aluszol, <i>thou sleepest.</i>	alusztok, <i>you sleep.</i>
alszik, <i>he sleeps.</i>	alusznak, <i>they sleep.</i>

IMPERFECT.

alvám or aluvám, <i>I slept.</i>	alvánk, <i>we slept.</i>
alvál, <i>thou sleptest.</i>	alvátok, <i>you slept.</i>
alvék, <i>he slept.</i>	alvának, <i>they slept.</i>

PERFECT.

aludtam, <i>I have slept.</i>	aludtunk, <i>we have slept.</i>
aludtál, <i>thou hast slept.</i>	aludtatok, <i>you have slept.</i>
aludt, <i>he has slept.</i>	aludtak, <i>they have slept.</i>

FUTURE.

aludni fogok, *I shall or will sleep, etc.*

PARTICIPLES.

alvó, alván, *sleeping*; aludt, *slept.*

SUBJUNCTIVE MOOD.

PRESENT.

aludjám, <i>if or that I sleep.</i>	aludjunk, <i>if we sleep.</i>
aludjál, <i>if thou sleep.</i>	aludjatok, <i>if you sleep.</i>
aludjék, <i>if he sleep.</i>	aludjanak, <i>if they sleep.</i>

IMPERFECT.

aludnám, *if or that I might sleep, etc.*

IMPERATIVE MOOD.

aludj, <i>sleep thou.</i>
aludjunk, <i>let us sleep.</i>

To this class belong *alkudni*, to bargain; *nyugodni*, to rest; *haragudni*, to be angry; *feküdni*, to lie; *esküdni*, to swear; *cselekedni*, to act, etc.

Third Class—*Jőni, or jönni, to come (the root being jő, he comes).*

INDICATIVE.

jövök, *I come.*

SUBJUNCTIVE.

PRESENT.

jöjjek, *that I come.*

jösz, *thou comest.*
 jő or jön, *he comes.*
 jövünk, *we come.*
 jöttök, *you come.*
 jönek, *they come.*

jöjjön, *that he comes, etc.*

IMPERFECT.

jövék, <i>I came.</i>	jönnék, <i>that I came.</i>
jövél, <i>thou camest.</i>	jönnél, <i>that thou camest.</i>
jöve, <i>he came.</i>	jönne, <i>that he came.</i>
jövénk, <i>we came, etc.</i>	jönnénk, <i>that we came, etc.</i>

PARTICIPLES.

jövén, jövő, *coming*; jött, *come.*

IMPERATIVE MOOD.

jöjj, *come thou.*
 jöjjünk, *let us come.*

To this class belong *lőni*, to shoot; *nőni*, to grow; *szőni*, to weave; *ríni*, to weep, yearn; *színi* or *szívni*, to suck, draw; *óni* or *óvni*, to guard;—as, *lövök*, *lősz*, *ló*, I, thou, he shoots, etc.

The verbs combined with *kell* (must) always take the suffixes *nom*, *nod*, *nia*, etc.; as, *tanúlni*, to learn; *tanúlok*, I learn; *tanúlnom* *kell*, *tanúlnod* *kell*, *tanúlnia* *kell*, I, thou, he must learn; *tanúlnunk*, *tanúlnotok*, *tanúlniok* *kell*, we, you, they must learn; *tanúlnom* *kellett*, I must (was obliged to) learn; *tanúlnom* *kellene*, I would be obliged to learn, etc.

IMPERSONAL VERBS.

Esik, *it rains*; esett, *it has rained*; esni fog, *it will rain.*
 Villámlik, *it lightens.*

Menydörög, *it thunders.*

Hajnalodik, *it dawns.*

Esteledik or alkonyodik, *it grows dark.*

Havaz, or esik a hó, *it snows, or the snow falls.*

CHAPTER VIII.

POSTPOSITIONS.

IN the Hungarian language, the Prepositions (which derive their name from being placed *before* the nouns) usually *follow* the nouns to which they relate, and may therefore more correctly be called *Postpositions*. Some of the Postpositions take the form of suffixes annexed to the nouns, others form separate words.

The chief thing to be observed with regard to the annexed Postpositions is, that they are divided into hard and soft sounding ones, according to the nouns to which they are joined.

HARD-SOUNDING.

- ba, ban, *in* ;
- ból, *out of* ;
- hoz, *to* ;
- nál, *by, with* ;
- ra, *on, upon* ;
- ról, *of, from* ;
- tól, *from, by* ;
- val, *with* ;
- an, on, n, *on* ;

SOFT-SOUNDING.

- be, ben.
- ből.
- hez.
- nél.
- re.
- ről.
- től.
- vel.
- en, ön.

EXAMPLES.

HARD-SOUNDING.

A ház, <i>the house.</i>	A kert, <i>the garden.</i>
A házban, <i>in the house.</i>	A kertben, <i>in the garden.</i>
A házba, <i>into the house.</i>	A kertbe, <i>into the garden.</i>
A házból, <i>out of the house.</i>	A kertből, <i>out of the garden.</i>
A házhoz, <i>to the house</i> (as, <i>I come to</i>).	A kerthez, <i>to the garden.</i>
A háznál, <i>by (near) the house.</i>	A kertnél, <i>by the garden.</i>
Az asztal, <i>the table.</i>	A szék, <i>the chair.</i>
Az asztalra, <i>upon the table.</i>	A székre, <i>upon the chair.</i>
Az asztalról, <i>from the table</i> (e. g., <i>to fall from</i>).	A székről, <i>from the chair.</i>
Az asztaltól, <i>from the table</i> (signifying distance).	A széktől, <i>from the chair.</i>
Az asztalon, <i>on the table.</i>	A széken, <i>on the chair.</i>
A kövön, <i>on the stone.</i>	A üvegen, <i>on the glass.</i>

Val, vel, with, are used when the noun ends in a vowel; otherwise the *v* of *val, vel*, is changed into the consonant with which the noun ends.

The short vowels of a noun become long when the noun is followed by a postposition:—

Az alma, <i>the apple</i> ; az almával, <i>with the apple.</i>
A kard, <i>the sword</i> ; a kardal, <i>with the sword.</i>
A kefe, <i>the brush</i> ; a kefével, <i>with the brush.</i>
A könyv, <i>the book</i> ; a könyvel, <i>with the book.</i>

The following are examples of the use of the particles *ról, ről, tól, től, ból, ből, hoz, ra, re, val, vel, nál, nél*:—

rólam, <i>of me.</i>	tőlem, <i>from or by me.</i>
rólad, <i>of thee.</i>	tőled, <i>from thee.</i>
róla, <i>of him, her, or it.</i>	tőle, <i>from him.</i>

rólunk, <i>of us.</i>	tőlünk, <i>from us.</i>
rólátok, <i>of you.</i>	tőlletek, <i>from you.</i>
rólók, <i>of them.</i>	tőlök, <i>from them.</i>
belőlem, <i>out of me.</i>	hozzám, <i>to me.</i>
belőled, <i>out of thee.</i>	hozzád, <i>to thee.</i>
belőle, <i>out of him.</i>	hozzá, <i>to him.</i>
belőlünk, <i>out of us.</i>	hozzánk, <i>to us.</i>
belőletek, <i>out of you.</i>	hozzátok, <i>to you.</i>
belőlök, <i>out of them.</i>	hozzájok, <i>to them.</i>
rám or reám, <i>on me.</i>	velem, <i>with me.</i>
rát or read, <i>on thee.</i>	veled, <i>with thee.</i>
rá or reá, <i>on him.</i>	vele, <i>with him.</i>
ránk or reánk, <i>on us.</i>	velünk, <i>with us.</i>
rátok or reátok, <i>on you.</i>	veletek, <i>with you.</i>
rájok or reajok, <i>on them.</i>	velek, <i>with them.</i>
nálam, <i>by or with me.</i>	nálunk, <i>by us.</i>
nálad, <i>by thee.</i>	nálatok, <i>by you.</i>
nála, <i>by him.</i>	nálok, <i>by them.</i>

To the above may be added the suffix *ért*, which as a pronoun is declined thus:—

értem, <i>for me.</i>	értünk, <i>for us.</i>
érted, <i>for thee.</i>	értetek, <i>for you.</i>
érte, <i>for him, her, it.</i>	értek, <i>for them.</i>

Ért joined to a noun remains unchanged in regard to the sound; as, *hazám* (hard-sounding), my country; *hazámért*, for my country; *kertem* (soft-sounding), my garden; *kertemért*, for my garden.

SEPARATE POSTPOSITIONS.

Alatt, *under*: az asztal alatt, *under the table.*
Alá, *under* (denoting a motion).

Alól, *from under*.

Altal, *by* : példám által, *by my example*.

Ellen, *against* : akaratom ellen, *against my wish*.

Előtt, *before* : az ajtó előtt, *before the door*.

Iránt or eránt, *in respect to* : dolgom eránt, *in respect to my business*.

Felett, *above* : a felhők felett, *above the clouds*.

Felé, *towards* : a ház felé, *towards the house*.

Felől, *about* : dolgom felől beszélt, *he spoke about my business*.

Körül, *round*.

Között or közt, *between, among*.

Közé, *among* (denoting a motion).

Közül, *from among*.

Megett or mögött, *near, nigh*.

Mellett or mellé, *near to*.

Miatt, *on account*.

Múlva, *past, after* : két nap múlva, *after two days*.

Szerint or szerént, *according to*.

Után, *after*.

Ig, *till* : két oráig, *till two o'clock*.

Some of these Postpositions take suffixes ; as—

Alatt, *under* : alattam, *under me* ; alattad, *under thee* ; alatta, *under him* ; alattunk, alattatok, alattok, *under us, you, them*.

Altal, *by* : általam, *by me* ; általad, általa, *by thee, him, her, it* ; általunk, általatok, általok, *by us, you, them*.

Bennem, *in me* ; benned, *in thee* ; benne, *in him, her, it* ; bennünk, bennetek, bennök, *in us, you, them*.

Ellen, *against* : ellenem, *against me* ; ellened, ellené, *against thee, him, her, it* ; ellenünk, ellenetek, ellenök, *against us, you, them*.

Helyett, *instead of* : helyettem, *instead of me* ; helyetted, helyette, *instead of thee, him, her* ; helyettünk, helyettetek, helyettök, *instead of us, you, them*.

Körül, *round*: körülém, *round me*; körüléd, körüle, *round thee, him, her, it*; körülünk, körületek, körülök, *round us, you, them*.

Mellett, *by, near*: mellettem, *near me*; melletted, mellette, melletünk, mellettetek, mellettek, *near thee, him, us, you, them*.

Miatt, *on account*: miattam, *on my account*; miattad, miatta, miattunk, miattatok, miattok, *on thy, his, our, your, their account*.

Nélkül, *without*: nélkülem, *without me*; nélküled, nélküle, nélkülünk, nélkületek, nélkülök, *without thee, him, us, you, they*.

Szerint, *according to*: szerintem, *according to me*; szerinted, szerinte, szerintünk, szerintetek, szerintek, *according to thee, him, us, you, them*.

Után, *after*: utánam, *after me*; utánad, utána, utánunk, utánatok, utánok, *after thee, him, us, you, them*.

Some Postpositions require that the suffixes *n, on, en, ön, őn*, should be added to the nouns which they follow; as—

Innen, *on this side*: a Dunán innen, *on this side of the Danube*.

Túl, *on the other side*: a folyamon túl, *on the other side of the river*.

Kivül, *beyond*: a kerten kivül, *beyond the garden*.

Alól, *below*: a házon alól, *below the house*.

Keresztül, *through*: az erdőn keresztül, *through the forest*.

Belől, *within*: a házon belől, *within the house*.

Át, *across*: a vizen át, *across the water*.

Felül, *above*: a kövön felül, *above the stone*.

CHAPTER IX.

ADVERBS.

THE Adverbs are formed from adjectives. This is done in two ways.

1. By adding *an*, *on*, *en*, to the adjectives; as—

<i>szép, fine.</i>	<i>szépen, beautifully.</i>
<i>nagy, great.</i>	<i>nagyon, greatly, very.</i>
<i>okos, prudent.</i>	<i>okosan, prudently.</i>
<i>drága, dear.</i>	<i>drágán, dearly.</i>
<i>magyar, Hungarian.</i>	<i>magyarán, in a Hungarian manner (openly).</i>
<i>jobb, better.</i>	<i>jobban, in a better manner.</i>

2. By adding *l*, *ul*, *űl*, to the adjectives; as—

<i>jó, good.</i>	<i>jól, well.</i>
<i>rosz, bad.</i>	<i>roszul, badly.</i>

To the second class belong adjectives formed from the names of nations or people; as—

<i>Angol, the Englishman.</i>	<i>Angolul, English.</i>
<i>Magyar, the Hungarian.</i>	<i>Magyarul, Hungarian.</i>
<i>Franczia, the Frenchman.</i>	<i>Francziául, French.</i>
<i>Török, the Turk.</i>	<i>Törökűl, Turkish.</i>
<i>Német, the German.</i>	<i>Németűl, German.</i>

Ul, *űl*, added to a noun, sometimes signifies *for*, or *as*; as, *feleség*, wife; *feleségűl*, for or as a wife; *ajándék*, a present; *ajándékul*, as a present; *kezes*, bail; *kezesűl*, as a bail.

CHAPTER X.

CONJUNCTIONS.

THE following are the Conjunctions of most frequent occurrence :—

- És or 's, *and*.
- Is, *also, too*.
- Mind—mind, *as well as*.
- Nemcsak—hanem, *not only—but*.
- Vagy—vagy, *either—or*.
- Sem—sem, *neither—nor*.
- Akár—akár, *whether—or*.
- Ha, *if*.
- Hogy, *that, in order*.
- Hogy ha, *if, in case*.
- A mennyiben, *in as far*.
- De, hanem, *but*.
- Még, mégis, *still, yet*.
- Mindazáltal, *notwithstanding*.
- Mialatt, *while*.
- Ellenben, *whereas*.
- Daczára, *in spite of*.
- Mennél—annál, *the—the*.
- Holott, *whilst, whereas*.
- Égyébiránt, *besides*.
- Külömben, *besides, else*.
- Mert or mivel, *for, because*.
- Azért, *therefore*.
- Tehát, *wherefore*.
- Ambár or noha, jollehet, *although*.
- Soha sem, *never*.
- Soha többé, *never more*.

Azomban, *however*.

Minekutánna, *whereas*.

Tudni illik, *namely, viz.*

Sőt, *yea*.

Minthogy, *whereas, in consideration of*.

Inkább, *or anmyival inkább, the more*.

Valyon? *whether?*

CHAPTER XI.

INTERJECTIONS.

Ejbe! ejnye be! denote *admiration*; as, ejnye be szép leány, *oh, what a fine girl!*

Mi a tatár! (literally, *what the Tartar!*) expresses surprise:—*what the devil! zounds!*

Hó! *hallo!* Vajmi! *vajha!* oh! Héj! *ah!*

Hé! *I say!* *hear!*

Hát! *well!* Ugyan, *well.*

Rajta! nosza utezu rajta! *up!* *courage!*

Istenem! *O God!*

FAMILIAR DIALOGUES.

Közönséges beszélgetések. Familiar Dialogues.

I.

Jó reggelt, uram!

Good morning, Sir!

Hogy van ön?

How are you?

Remélem hogy ön jól van.

I hope you are well.

Örvendek hogy önt látom.
Jó estét, urak.
Mi újság?
Kérem önt maradjon egy kicsit.
Haza kell mennem.
Roszúl van ön?
Beteg voltam tegnap, de ma jobban vagyok.
Hogy van nővére?
Roszúl van ő?
Remélem hogy ön jó egéségben van.
Nagyon jól vagyok köszönöm.
Hogy vannak mindenájan honn?
Mindnyájan jól vannak.
Mikor lesz szerencsém önt megint látni?
Micsoda újságot tud ön?
Sajnálom hogy ön beteg.
Hogy vannak gyermekei?
Hogy van neje?
Örömmel hallám hogy testvére jobban van.
Meglehetős jól van.
Micsoda betegsége van fivérének?
Hallott ön valami újságot ma?
Nem, uram.
Ismeri-e ön ezen hölgyet?
En ismerem őt, de ő nem ismer engem.

*Sir, I am happy to see you.
Good evening, gentlemen.
What news?
Pray, Sir, stay a little.
I must go home.
Are you unwell?
I was unwell yesterday, but to day I am better.
How is your sister?
Is she unwell?
I hope you are in good health.
I am very well, thank you.
How do they all do at home?
They are all well.
When shall I have the pleasure of seeing you again?
What news do you know?
I am sorry that you are ill.
How do your children do?
How does your lady (wife) do?
I was very glad to hear that your sister was better.
She is pretty well.
What is your brother's illness?
Have you heard any news to day?
No, Sir.
Do you know this lady?
I know her, but she does not know me.*

Nem ismer ön engem ?	<i>Do you not know me ?</i>
Nagyon jól ismerem önt.	<i>I know you very well.</i>
Nagyon örvendek önt lát-hatni.	<i>I am very glad to see you.</i>
Mikor fogunk megint találkozni ?	<i>When shall we meet again ?</i>
Jó éjt kívánok.	<i>I wish you good-night.</i>
Isten veled a viszontlátásig.	<i>Farewell till we meet again.</i>

II.

Beszél ön magyarúl ?	<i>Do you speak Hungarian ?</i>
Beszélek egy keveset.	<i>I speak it a little.</i>
Ért ön engemet ?	<i>Do you understand me ?</i>
Nem érthetem önt.	<i>I cannot understand you.</i>
Ön sebesen beszél.	<i>You speak fast.</i>
Hogy tetszik önnék a magyar nyelv ?	<i>How do you like the Hungarian ?</i>
Jól ejtem ki ?	<i>Do I pronounce well ?</i>
Jó a kiejtésem ?	<i>Is my pronunciation good ?</i>
Mily rég tanúl ön magyarúl ?	<i>How long have you learnt Hungarian ?</i>
Kitől tanult ön magyarúl ?	<i>From whom did you learn Hungarian ?</i>
Beszél ön testvére németül ?	<i>Does your sister speak German ?</i>
Nem, uram, ő magyarúl beszél.	<i>No, Sir, she speaks Hungarian.</i>
Beszéljen valamivel lassabban, ön sebesen beszél.	<i>Speak a little slower, you speak too fast.</i>
Ithon van G. úr ? szeretném őt látni.	<i>Is Mr. G. at home ? I should like to see him.</i>
Kíván ön angol leczkéket venni ?	<i>Do you wish to take lessons in English ?</i>
Önnek gyakorlatra van szüksége.	<i>You want practice.</i>

Beszéljünk angolul.
Nem vagyok képes önt érteni.
Nem adhatná-e ide tanítója czimzetét?
Szeretnék leczkét venni.
Ez lesz leg jobb mód azt megtanálni.
Nem tud nekem egy jó tanítót ajánlani?
Mindennap kellene önnel tanulni, ha kíván érteni és beszélni Angolul.
Adhat nekem angol olvasási szabályokat?

*Let us speak English.
I am not able to understand you.
Could you not give me the address of your teacher?
I would take lessons.
This will be the best way to learn it.
Can you not recommend me a good teacher?
You must learn every day, if you are desirous to speak and to know English.
Can you give me any rules for reading English?*

III.

Hallom hogy a' testvére holnap fog megérkezni.
Nagyon valószínű.
Semmire hihetőbb.
Hiszi ön azt?
Nem, uram, én nem hihetem, mert az nem valószínű.
Nincsen abban semmi lehetetlenség.
Hogy lehet az?
En nem csudálkozom azon.
Meg lepi az önt?
Igen, is ez meg döbbent.
Önnel igaza van.
Nincsen igazam?
Neki nem volt igaza.
Tudja azt hogy B. úr beteg?

*I hear that your sister will arrive to-morrow.
It is very likely.
Nothing is more probable.
Do you believe it?
No, Sir, I cannot believe it, for it is unlikely.
There is nothing impossible in it.
How can that be?
I am not surprised at it.
Does it surprise you?
Yes, Sir, it astonishes me.
You are right.
Am I not right?
He has been wrong.
Do you know that Mr. B. is ill?*

Igen is, az nagy kár.
 Én nagyon sajnálom, ő igen
 jó ember.
 Hozott ön jó újságot?
 Igaz az?
 Ön bizonyos lehet benne.
 Önnek nincs igaza, az nem
 lehet igaz.
 Miért? biztosítom önt hogy
 igazam van.
 Nem szeretem az ő szobáját,
 mert igen nagy és magas.
 Miért gyalázza ön az ő ma-
 gaviseletét?
 A hajós soha sem teljesítette
 be ígéretét.
 Mit igért ő önnel?
 Azt nem mondhatom önnel.
 Szeretnék egy pohár bort
 inni.
 Kérem adjon egy pohár sert.
 Nagyon sajnálom hogy nem
 adhatok.
 Jó ember önnel fivére?
 Én nem szeretem őt, ő na-
 gyon rossz ember.
 Miért nincs meg elégedve?
 Nincsen szék az ön szobájá-
 ban?
 Vannak emberek kik soha
 sem isznak bort.
 Nem akar egy finiszsa théát
 inni?
 Hol volt ön tegnap?

Yes, Sir, it is a great pity.
I am very sorry for it, he is a
very good man.
Did you bring good news?
Is it true?
You may be sure of it.
You are wrong, it cannot be
true.
Why? I assure you I am
right.
I do not like his room, it is
very large and high.
Why do you blame his con-
duct?
The skipper never fulfilled
his promise.
What did he promise you?
That I cannot tell you.
I should like to drink a glass
of wine.
Pray give me a glass of beer.
I am very sorry that I
cannot.
Is your brother a good man?
I do not like him, he is a very
bad man.
Why are you not content?
Is there no chair in your
room?
There are men who never
drink wine.
Will you not take a cup of
tea?
Where were you yesterday?

En mindig honn voltam.

Mit esinált ?

Olvastam.

I was at home all day.

What did you do ?

I have been reading.

IV.

Hány éves ön ?

En húsz éves vagyok.

Ön öregebb nállam, de báty-
ám a legöregebb.

Ön kiesi, én kissebb vagyok,
de ő legkissebb.

Nem nagyobb-e ő minden
testvéreinél ?

Testvérem mindenik között
a legkissebb.

Kié az a ház ?

Ez a ház fivéremé.

Mily szép könyvei vannak
önnek !

En szeretem az olvasást, 's
nővérem szereti a zenét.

Nem csinálhat nekem tollat ?

Jó toll készítő ön ?

Nekem van két pár új czi-
pőm, és három pár csiz-
mám.

Az egész világ tudja azt.

Es ön semmit sem tud.

Jöjjön be ha tetszik,—tessék
bejönni.

Köszönöm, haza kell mennem

Elvan foglalva ? dolga van ?

Hová tette ön a csizmámat ?

Az asztal alatt vannak.

Tedd fel a tollat az asztalra.

How old are you ?

I am twenty years old.

*You are older than I, but my
brother is the oldest.*

*You are little, I am less, but
he is the least.*

*Is he not taller than all his
brothers ?*

My sister is the least of all.

Whose house is that ?

This house is my brother's.

What fine books you have !

*I am fond of reading, and my
sister is fond of music.*

Could you not make me a pen ?

Are you a good pen-maker ?

*I have two pair of new shoes,
and three pair of boots.*

All the world knows it.

And you know nothing.

Come in, if you please.

Thank you, I must go home.

Are you engaged ?

Where have you put my boots ?

They are under the table.

Put the pen upon the table.

Hová tegye ő az ön könyveit?
Where shall he put your books?

Remélem ő vissza fog jönni ma.
I hope he will come back to-day.

Sajnálom hogy nem láthatom az ön testvérét.
I am very sorry that I cannot see your sister.

Mit mondott ő?
What did he say?

En hiszem hogy igen hamar itt lesz.
I believe he will be here very soon.

Mit beszélt önnel? én nem értettem őt.
What did she tell you? I did not understand her.

En kaptam ma két szépszéket.
I got two fine chairs to-day.

Már rég hogy őt nem láttam.
It is a long time since I saw him.

Nem jöhettettem önhöz, nem volt időm.
I could not come to you, I had no time.

Nem adhatott ő önnel egy pár czizmát?
Could he not give you a pair of boots?

Nem fog ön kimenni ma?
Will you not go out to-day?

En szeretnék kimenni, denem mehetek.
I should like to go out, but I cannot.

Ki tette á könyveket az asztalra?
Who has put the books upon the table?

V.

Az ön kése nagyon éles.
Your knife is too sharp.

Volt-e ön valaha Londonban?
Have you ever been in London?

Hány órakor kél fel ön?
At what hour do you rise?

En rendesen hatkor kelek.
I usually rise at six.

Mikor keltfel tegnap?
At what time did you rise yesterday?

Öltözködött már?
Have you dressed yourself already?

Nyissa ki az ablakot, igen meleg van.

Látott-e ön valaha olly szép nőt?

Nem igen szép a testvérem?

Miért nem issza meg ön kávéját?

Elég erős a kávéja?

Vegyen egy kis húst és tojást.

Ön nagyon korán kél fel; önnel egy kevessel többet kellene aludnia.

Hány órakor kelt föl ma fivére?

A tanító fél hétkor kelt fel.

Hagy hozzon az inas egy kis vizet.

Be hozta-e ő a késeket és kanalakat?

Elég kés és kanál van.

Hol vette ön a kesztyűket?

Mit vett ő ma?

Az ön kése nem elég éles.

Én soha sem voltam Párizsban.

Volt-e ön valaha Pesten?

Soha sem voltam ott.

Várjon kissé; mondok önnel valamit.

Open the window, it is too warm.

Did you ever see such a beautiful lady?

Is not my sister very beautiful?

Why do you not drink your coffee?

Is your coffee strong enough?

Take some meat and eggs.

You rise too early, you should sleep a little more.

At what hour did your brother rise to-day?

The teacher got up at half-past six.

Let the servant bring some water.

Did he bring in the knives and spoons?

There are knives and spoons enough.

Where did you buy the gloves?

What has he bought to-day?

Your knife is not sharpened enough.

I have never been at Paris.

Have you ever been in Pest?

No, Sir, I never was there.

VI.

Stop a little; I will tell you something.

Hová megy oly sietve ? *Where are you going in such a hurry ?*

Én hazá megyek. *I am going home.*

Maradjon egy kissé ha úgy tetszik. *Stay a little, if you please.*

Hány óra ? *What o'clock is it ?*

Épen tizenkettő. *It is just twelve o'clock.*

Nem találta meg ön pecsétemet ? *Have you not found my seal ?*

Nagy kár hogy nem találtam őt otthon. *It is a great pity that I did not find him at home.*

Ugy találom hogy az estvék kevéssé hűvösek. *I find that the evenings are rather cold.*

Maradjunk itthon, nagyon hideg van. *Let us remain at home, it is too cold.*

Nem maradhatok tovább már sötét van. *I cannot stay any longer, it is already dark.*

Mit csinál ön ? *What are you doing ?*

Én leveleket írok. *I am writing letters.*

Mit ivott ő ? *What has he been drinking ?*

Messze lakik ön ? *Do you live far off ?*

Nem, uram, én nagyon közel lakom. *No, Sir, I am living very near.*

Én úgy hiszem hogy ő nem fog eljönni ma. *I suppose that he will not come to-day.*

Nem jöhettet ön tegnap ? *Could you not come yesterday ?*

Szeretnék valamit enni, nagyon éhes vagyok. *I should like to eat something, I am very hungry.*

Vigyázzon ne igyék felette sokat. *Take care you do not drink too much.*

Hány órakor negy ön ágyba ? *At what hour do you go to bed ?*

Én az ágyba megyek fél tizenegy kor, de a fivérem egy negyed kilenczre. *I am going to bed at half-past ten, but my brother at a quarter-past eight.*

Nagyon sajnálom látni hogy
ön a tényeket eltagadja.

Tegyünk egysétát (sétálunk)
Nem mehetek, uram, már dél
van.

Az útezák igen hosszak.

Őn igen sebesen jár.

Az orvos nyilvánította, hogy
őnhöz soha sem fog jönni.

Miért nevet ön?

Uram, ön téved.

Hagyjuk a dolgot holnapra.

Eladta-e ön az atya házait?

Nem tudja ön hova tette az
inas a tenta-tartót?

Kérem adjon egy kevés ten-
tát és papírost.

Szeretnék egy levelet írni.

Hozzon nekem egy ív level-
papírost.

Vigye el a levelet a postára.

Hol van az én pecsétem?

Itt van.

Meg találta ön már kesz-
tyűit?

Még nem, uram.

Önnek tentája nem elég fe-
kete.

Uram, én önnek sokkal tar-
tozom.

Mi volt ára a háznak, mely-
et ön vett?

*I am very sorry to see that
you deny the facts.*

Let us take a walk.

*I cannot, Sir, it is already
noon.*

The streets are too long.

You walk too fast.

*The physician declared that
he will never come to you.*

Why do you laugh?

Sir, you are mistaken.

*Let us put off the matter till
to-morrow.*

*Have you sold your father's
houses?*

*Do you not know where the
servant has put the ink-
stand?*

*Pray give me some ink and
paper.*

I should like to write a letter.

*Bring me a sheet of letter-
paper.*

Carry this letter to the post.

Where is my seal?

Here it is, Sir.

*Have you found your gloves
(already) yet?*

Not yet, Sir.

Your ink is not black enough.

*Sir, I am greatly indebted to
you.*

*What was the price of the
house you bought?*

VII.

Ki adta önnék a papírost ? *Who gave you the paper ?*
 Elfogadja ön a levelet ? *Will you accept the letter ?*
 Az ember halandó. *Man is mortal.*
 Azon ember, ki nekünk azt *The man who told us went away.*
 mondta el ment.
 Ismeri ön azon embert ? *Do you know that man ?*
 Nővére halála volt elútazásának oka. *His sister's death was the cause of his departure.*
 Az arany becses ércz. *Gold is a precious metal.*
 Ez ugyan azon arany mellyet *This is the very gold you gave me.*
 ön adott nekem.
 Csinálj nekem egy tollat. *Make me a pen.*
 A százados elvesztette egyik *The captain has lost an arm.*
 karját.
 Egy szép fiatal leány. *A fine young girl.*
 Anyám itt volt egész idő alatt. *My mother was here all the time.*
 Felényi pénz is elég. *Half the money is sufficient.*
 Adj nekem két annyit. *Give me double the sum.*
 Ön nagyon jó ember. *You are too good a man.*
 Mily kedves egy hely ez ! *How lovely a place is this !*
 Meg kapja azt egy óra alatt. *You shall have it in an hour.*
 Egy lovat szeretnék venni. *I wish to buy a horse.*
 Mi egy szigeten lakunk. *We live in an island.*
 Oly nagy kincs ! *So great treasure !*
 Fél ora alatt készen lesz. *In half an hour it will be done.*
 Ön oly oleső árt kér. *You ask so low a price.*
 Ön nagyon rövid ideig marad. *You make a short stay.*
 Oly zavarban vagyok ! *I am in such a perplexity.*
 N. úr igen is jó atya. *Mr. N. is too good a father.*
 Az becsületes tett volt. *That was an honest action.*
 Tanuljon egy keveset minden *Learn a little every day.*
 nap.

Itt van egy alma ön számára.
 Micsoda országból való ön ?
 Én angol vagyok.
 Én, uram, magyar vagyok.
 Micsoda városba való ön ?
 Pestre.
 Az igen szép város.
 Levelet kell írnom.
 Jó gyalogló ön ?
 Nem egyike a legjobbaknak.
 Azon ember meg betegedett
 és meghalt; ismerte ön őt ?
 Csak egynehány perezig tart.
 Mikor lesz önnék ideje ?
 Nem tűrhetek olly lármát.
 Adhat ön nekem egy olyat.
 Nehány szép hölgy volt jelen.
 Mily jó egy fiú ez !
 Az idő rosz.
 Önnék nem kell kimenni
 hideg időben.
 Szükség esetében.
 Egyszer napjában.
 A tiszta közönség.
 Adjon egy zseb-kendőt.
 Mosd meg az arcodat.
 Vegye le a kalapját.
 Kétszer látogatom meg őt
 egy hónapban.
 Ezen kesztyűnek párja egy
 tallérba kerül.
 A góz gépet egy közönséges
 dolgozó, Watt Jakab nevű
 erő-művész találta fel.

Here is an apple for you.
What countryman are you ?
I am an Englishman.
I am a Hungarian, Sir.
What city are you of ?
Of Pesth.
It is a very fine town.
I must write a letter.
Are you a good walker ?
Not one of the best.
The man fell sick and died ;
 did you know him ?
It lasts but a few minutes.
When shall you have time ?
I cannot bear such a noise.
Can you give me such a one ?
Some fine ladies were present.
What a good boy this is.
The weather is bad.
You must not go out in cold
 weather.
In case of need.
Once a day.
The honourable public.
Give me a handkerchief.
Wash your face.
Take off your hat.
I pay my visit to him twice in
 a month.
These gloves cost one dollar a
 pair.
The steam-engine was invented
 by a common working mecha-
 nic named James Watt.

Nagy szükség van esőre.
 Egy különös jó barátom.
 Ukránia termékeny ország,
 's ez előtt folytonosan vita
 tárgya volt Orosz és lengyel
 ország között.

A por, hőség, 's tolongás csak
 nem kiálhatatlan volt.

Ezen beszély angolból van
 németre fordítva.

Gyermekek korban hajlandók
 vagyunk minden hinni.

Szándékom a' jövő héten-
 falura menni, és ott maradni.

A bankár engem tizenkét
 órakor a' börzén vár.

Az angolok és poroszok szö-
 vetségesek voltak ezen ha-
 borúban.

*There is a great want of rain.
 A particular friend of mine.
 The Ukraine is a fertile
 country, and was formerly
 the continual apple of con-
 tention between Russia and
 the Poles.*

*The dust, heat, and crowd were
 almost insupportable.*

*This novel is translated from
 English into German.*

*In childhood we are inclined
 to believe all things.*

*I intend to go next week into
 the country, and to stay
 there.*

*The banker expects me on
 'Change at twelve o'clock.*

*The English and Prussians
 were allies in this war.*

VIII.

A becsületes ember meg ér-
 dem li becsülésünket.

Ez egy fiatal ember' könyve.

A fiú egy levelet írt attyának.

Mi azt az ő annyától kaptuk.

A nők egy idegenről beszél-
 tek.

A bírák kételkedtek állítása
 igazságán.

*The honest man deserves our
 esteem.*

*This is the book of a young
 man.*

*The son wrote a letter to his
 father.*

*We received it from his
 mother.*

The ladies spoke of a foreigner.

*The judges doubted the truth
 of his statement.*

Elete első éveiben.

Ezen kereskedő egy régi bárátja az apámnak, és igen gazdag.

Maga a nép jelleme is meg változottnak látszott.

Küldjön számomra egy pár csizmát.

Hideg az idő.

Vilmósnak nem volt ideje.

A házi úr.

Leicester gróf szolgája.

Pest városa.

Az írásban elfáradva.

Leg idősebb fivérem kocsija.

Nővéremnek kesztyűje.

Hol van ezen ajtó kulcsa?

Londonba fogunk menni.

Küldje el azt öcsének.

A tábornok nekem barátom.

En ezen embert igen régen esmerem*.

Ezen fal tíz láb magas.

A lelkész bement a templomba.

Sokat beszélnek a háborúról.

En láttam őt az ön házában.

Vörösmarty és Petőfi nagy költők.

Azon nő az én nagy néném fivére.

In the first year of his life.

This merchant is an old friend of my father, and is very rich.

Even the people's character seemed changed.

Send me a pair of boots.

The weather is cold.

William had no time.

The master of the house.

The servant of the Earl of Leicester.

The town of Pesth.

Tired of writing.

My eldest brother's coach.

My sister's glove.

Where is the key of this door?

We shall go to London.

Send it to your brother.

The general is my friend.

I have known this man a very long time.

This wall is ten feet high.

The clergyman entered the church.

There is much talk of war.

I saw him in your house.

Vörösmarty and Petőfi are great poets.

That lady is my aunt's brother.

* The word *ismerni* is sometimes spelt *esmerni* or *ösmerni*.

Egy kis fekete felleg. *A small black cloud.*
 Az oszlopok húsz láb magasak. *The pillars are twenty feet high.*
 Magyar ország egy a természettől gazdag megajándékozott föld. *Hungary is a land richly endowed by nature.*
 Egy szegény szerencsétlen ember. *A poor unfortunate person.*
 Egy hajókkal megrakott folyó. *A river full of ships.*
 A más világ. *The world to come.*
 minden képzelhető fáradáságot meg tettem. *I took all pains imaginable.*
 Egy, mind gazdag mind szép hölgy. *A lady both rich and fair.*
 Egy oly meggyőző bizonysság. *A proof so convincing.*
 A leg szeretetetre méltóbb tulajdonok, melyekkel önt találkozott. *The qualities the most amiable you ever met with.*
 Arcza sugározván jósággal és szívességgel. *His countenance beaming with kindness and benevolence.*
 Ezen magas árnyékos tölgyfa alatt. *Under this high shady oak.*
 A gőzhajón jön ön? *Do you come by the steam-boat?*
 A nép róla beszél, és a szegények áldják őt. *The people speak of her, and the poor bless her.*
 A víznek rosz íze van, töltök bele egy keves rumot vagy bort. *The water has a bad taste, I will pour some rum or wine into it.*
 Sokan közzülök meghaltak. *Many of them are dead.*
 Az ön nagyattyá maga mondta nekünk azt. *Your grandfather told us so himself.*
 Te magad tetted azt. *Thou thyself hast done it.*

Öcsém maga egyezett bele.

My younger brother himself has consented.

A boltos kötelezte magát az egész öszszeg kifizetésére.

The shopkeeper has bound himself to pay the whole sum.

Az én órám és az öné.

My watch and yours.

A' te anyád és az enyém.

Thy mother and mine.

Az ő rokonai és a tiéid.

Her relations and thine.

Leg alázatosabb szolgája.

Your most humble servant.

Mond meg nagy bátyádnak hogy jöjjön hozzám.

Tell your uncle to come to me.

Eletünk rövid, használnunk kell időnket.

Our life is short, we must make use of our time.

Ugyan-azon helyen találtam azt a hol elvesztettem.

I found it in the same place (in which) I had lost it.

Azon ország, melynek védelmében én oly nehéz sebet kaptam meg van hódítva.

The country in whose defence I was so severely wounded is conquered.

Mi elég vizet kapunk a folyamtól mely kertünk megett foly.

We get water from the river which flows behind our gurden.

Az orvos nem mondhatta meg pontosan mi volt a baj.

The physician could not exactly say what was the matter.

Mi nem kaptunk tőle levelet tíz hónap olta.

We have received no letters from him for ten months.

Micsoda zajt hallok?

What noise do I hear?

Kicsoda volt az?

Which man was it?

Kié ez a gyűrű?

To whom does this ring belong?

Melyik hölgy nem akart-táncolni?

Which lady refused to dance?

IX.

Szándéka önnel itt maradni?

Do you think of remaining here?

Igen, talán egy nehány napig.
Hiszi ő azt komolyan?
Nem, valóban ő nem hiszi.
Mi mindenájan voltunk egy-
szer ifjak.
En különösen elvagyok fog-
lalva ma este.
En minden nap sétálok fel
s' alá szép kertemben.
En tűdakozódtam a dolog
felől.
Az ön húga beszélt nekem
tervezett útazásáról.
Vendégeim a napi politiká-
ról beszélgettek.
A mester oda fent van (az
emeletben) és oktatja fi-
gyelmes tanítványait.
Saját szavai szerint.
Az, elveim ellen van.
Ön engem a kávé-házban fog
találni négy ora tájban.
Mi a folyo mentében sétált-
tunk.
Mi örülünk az ön váratlan
jó szerencséjén.
Ön őt honn fogja találni.
Az egybekelése előtti napon.
Két órával megérkezésem
előtt.
Mi 200 fontra becsüljük a
veszteséget.

*Yes, perhaps a few days.
Does he believe it in good
earnest?
No, indeed, he does not be-
lieve it.
We all were once young.
I am particularly engaged
this evening.
I walk every day round my
beautiful garden.
I inquired about the matter.
Your younger sister spoke to
me about his intended jour-
ney.
My guests conversed about
the politics of the day.
The master is upstairs instruc-
ting his attentive scholars.
According to his own words.
It is against my principles.
You will find me in the coffee-
house about four o'clock.
We walked along the river.
We rejoice at your unexpected
good fortune.
You will find him at home.
The day before his wedding.
Two hours before my arrival.
We compute the loss at £200.*

X.

Az méltóságomon alól van.

It is beneath my dignity.

Őn engem a hídon alól fog találni.

You will find me below the bridge.

Nagy barátság létezik közöttök.

A great friendship exists between them.

S Y N T A X.

ARRANGEMENT OF WORDS IN SENTENCES.

In the Hungarian language, the position of the words is mainly determined by the degree of prominence and emphasis to be given to them, the words which express the chief idea being placed before the other members of the sentence, and the rest following each other according to their relative importance. The arrangement of the words may be greatly varied, especially in a sentence which contains a compound verb; the structure of the Hungarian language admitting of greater variation than that of any other modern European idiom.

Examples:—*Én magyar vagyok*, I am a Hungarian: the emphasis is on the word *én*, I.—*Magyar vagyok én*: the stress is here on the adjective, *magyar*. *Az anya szereti a gyermekét*, the mother loves her child.—*A gyermekét szereti az anya*, it is the child the mother loves.—

Az anya a gyermekét szereti: here the subject is emphatic, next the object, but not the verb. Again, *eladni* signifies *to sell*: *el* signifying *away*, added to *adni*, which means *to give*: *eladni* is thus a compound verb, which in the following sentence may be varied in several ways; as—

Az atyám eladta a házát, }
Az atyám a házát eladta, } *my father has sold his house.*

Az atyám a házát adta el, *it is his house my father has sold.*

A házát adta el az atyám.

Eladta a házát az atyám.

A házát az atyám adta el.

NOUNS.

Christian names are always placed *after* surnames; as, *Ráhoczy György*, George Ráhoczy; *Kossuth Lajos*, Louis Kossuth. Nouns denoting dignity or office are placed before the surname, but after the christian name; as, *Püspök Horváth*, Bishop Horváth; *Gergely Pápa*, Pope Gregory.

Names of towns, rivers, etc., are followed by the possessive suffix; as, *Pest városa*, the town of Pesth; *Balaton tava*, the lake of Balaton (the Platten-see).

Formation of Derivative Nouns.

Besides root-nouns, such as *kar*, arm, *szék*, chair, there are derivative nouns, which are formed from root-nouns, adjectives, and verbs.

Derivative nouns are formed from root-nouns—1. By the addition of the suffix *ász*, *ész*; as, *vad*, game, *vadász*, hunter; *hal*, fish, *halász*, fisherman; *kert*, garden,

kertész, gardener. 2. By the suffix *ság*, *ség*; as, *császár*, emperor, *czászáráság*, empire; *herczeg*, prince, *herczeg-ség*, principality.

They are formed from adjectives by means of the suffix *ság*, *ség*; as, *jó*, good, *jóság*, goodness; *szép*, fine, *szépség*, beauty; *messze*, far, *messzeség* (or *meszszeség*), distance; *hamar*, quick, *hamarság*, quickness, speed.

Nouns are formed from verbs by the suffixes *at*, *et*, *tal*, *tel*, *etel*; also by *ás*, *és*; as—

akar, <i>he will</i> (root of the verb <i>akarni</i>).	akarat, <i>the will</i> .
gondol, <i>he thinks</i> .	gondolat, <i>the thought</i> .
felel, <i>he answers</i> .	felelet, <i>the answer</i> .
ítél, <i>he judges</i> .	ítélet, <i>the judgment</i> .
képzeli, <i>he imagines</i> .	képzeli, <i>fancy</i> .
szeret, <i>he loves</i> .	szeretet, <i>the love</i> .
eszik, <i>he eats</i> (root, <i>e</i>).	étel, <i>dish, meat</i> .
iszik, <i>he drinks</i> .	ital, <i>the drink</i> .
jő, <i>he comes</i> .	jövés*, <i>arrival</i> .
ad, <i>he gives</i> .	adás, <i>the giving</i> .
ír, <i>he writes</i> .	írás, <i>the writing</i> .
kér, <i>he begs</i> .	kérés, <i>request</i> .
kérd, <i>he asks</i> .	kérdés, <i>question</i> .

Nouns are sometimes formed from verbs by the suffixes *ék*, *alék*, *alom*, *elem*, *dalom*, *delem*; as—

marad, <i>he remains</i> .	maradék, <i>remainder</i> .
fest, <i>he paints</i> .	festék, <i>colour</i> .
mér, <i>he measures</i> .	mérték, <i>measure</i> .
told, <i>he adds</i> .	toldalék, <i>addition</i> .
jut, <i>it behoves</i> .	jutalom, <i>reward</i> .

* The *r* is placed between the two vowels for euphony.

fáj, *it aches.*
 bír, *he possesses.*
 ír, *writes.*
 enged, *he permits.*

fájdalom, *pain.*
 birodalom, *possession, empire.*
 irodalom, *literature.*
 engedelel, *permission.*

Some are formed by the addition of *omány*, *emény*, *vány*, *vény*; as—

tud, <i>he knows.</i>	tudomány, <i>knowledge.</i>
vet, <i>he sows.</i>	vetemény, <i>the seed.</i>
ad, <i>he gives.</i>	adomány, <i>gift.</i>
tanít, <i>he teaches.</i>	tanítvány, <i>pupil.</i>
keres, <i>he earns.</i>	keresvény, <i>earning.</i>
alapít, <i>he founds.</i>	alapítvány, <i>establishment.</i>

ADJECTIVES.

Derivative Adjectives are formed from proper names and from nouns.

Some are formed by the addition of *i*; as, *Budai*, of or belonging to Buda; *Pesti*, of Pesth; *Londoni*, of London; *Magyar-ország*, Hungary, *magyar-országi*, of Hungary; *égi*, the heaven, *égi*, heavenly; *föld*, earth, *földi*, earthly; *Isten*, God, *isteni*, godly; *atya*, father, *atyai*, fatherly.

In respect to the names of people or nations, adjectives and nouns are alike; as, *Angol*, an Englishman, or English; *Franczia*, a Frenchman, or French; *Német*, a German, or German. This is also the case with adjectives denoting the material of which anything is composed; as *arany*, gold, or golden; *ezüst*, silver, or made of silver.

By the addition of *ú*, *ű*, adjectives are formed which

correspond to those in English ending in *ed*; as *jó*, good, *jó szívű*, good-hearted.

Others are formed by the terminations *as, os, es, üs*; as, *harag*, anger, *haragos*, angry; *fazik*, pot, *fazikas*, potter; *vér*, blood, *véres*, bloody.

The particles *tlan, talan, tlen, telen, atlan, etlen*, have a negative signification; as, *ruha*, cloth, *ruhátlan*, without cloth; *haszon*, use, *haszontalan*, useless; *vallás*, religion, *vallástalan*, irreligious; *szerencse*, fortune, *szerencsétlen*, unfortunate, unhappy; *íz*, taste, flavour, *ízetlen*, tasteless.

The suffix *nyi* denotes measure or extent; as, *arasz*, a span, *arasznyi*, one span long; *öl*, cord (of wood), *hat*, six, *hat ölnyi*, consisting of six cords.

Beli signifies the belonging to something; as, *város*, town, *városbeli*, a man or thing of the town; *ház*, house, *házbeli*, belonging to the house.

Diminutives of both adjectives and nouns are formed by the termination *acska, ecske*; sometimes also by *s, es, ös*; as, *szép*, fine, *szépecske*, a little fine; *kutya*, a dog, *kutyácska*, a little dog; *sárga*, yellow, *sárgás*, yellowish; *setét*, dark, *setétes*, darkish; *fejér*, white, *fejéres*, somewhat white.

Some adjectives are formed from adverbs, by adding the letter *i*; as, *ma*, to-day, *mai*, of to-day, to-day's; *holnap*, to-morrow, *holnapi*, of to-morrow, etc.

The participle *való levő*, being, is sometimes used as an adjective; in which case it must be preceded by a substantive, with its required postposition; as, *a templom*, the church; *a templomba*, into the church; *a templomba való*, being of or belonging to the church. *Tenger*, the sea; *tengerre való*, being destined or fit for the sea.

Adjectives, when followed by nouns, are the same for both singular and plural ; as, *a szép kert*, the fine garden ; *a szép kertek*, the fine gardens ; but when they are used as predicates, they take the plural suffix ; as, *a ház szép*, the house is fine ; *a házak szépek*, the houses are fine ; *ő jó*, he is good ; *ők jók*, they are good ; *atyám gazdag*, my father is rich ; *fivéreim is gazdagok*, my brothers are also rich.

PRONOUNS.

Personal Pronouns, according to the modern rules of the language, are generally omitted before verbs, and may only be used by way of contrast ; as, *várok*, I wait ; *én várok*, I wait, and not he or they, etc.

In respect to the Possessive Pronouns, there is a perfect analogy to the nouns, as regards the declensions.

The *v*, which is inserted for euphony at the end of some nouns ending in a vowel, must likewise be added to the possessive suffix ; as, *ló*, horse, acc. *lovat*,—possessive, *lovam*, my horse, *lovad*, *lova*, thy, his horse.

The rule for the omission of *o* is likewise applicable to pronouns ; as, *dolog*, the matter, acc. *dolgot*,—*dolgom*, *dolgod*, *dolga*, my, thy, his matter.

VERBS.

In Hungarian, as has been already seen, there is but one auxiliary verb, the rest being supplied either by suffixes or by defective verbs.

Hat, *het*, answer to the English *can*, *may* ; as, *írok*, I write ; *írhatok*, I can write. *Kell*, must, is defective ;

the literal translation of the conjugation of which would be as follows:—*nekem kell*, to me is necessary; *neked kell*, to thee is necessary; *neki kell*, to him is necessary; *nekiünk, nektek, nekik kell*, to us, you, them is necessary; *nekem kellett*, to me has been necessary, or I was obliged; *nekem kellend*, to me will be necessary, etc.

Verbs followed by *kell* take the following suffixes:—

1. — nom,	— nem.	— nunk,	— nünk.
2. — nod,	— ned.	— notok,	— netek.
3. — nia,	— nie.	— niok,	— niek.

Kapni, to get (hard-sounding).

<i>kapnom kell</i> , <i>I must get.</i>	<i>kapnunk kell</i> , <i>we must get.</i>
<i>kapnod kell</i> , <i>thou must get.</i>	<i>kapnotok kell</i> , <i>you must get.</i>
<i>kapnia kell</i> , <i>he must get.</i>	<i>kapniok kell</i> , <i>they must get.</i>

Venni, to buy (soft-sounding).

<i>vennem kell</i> , <i>I must buy.</i>	<i>vennünk kell</i> , <i>we must buy.</i>
<i>venned kell</i> , <i>thou must buy.</i>	<i>vennetek kell</i> , <i>you must buy.</i>
<i>vennie kell</i> , <i>he must buy.</i>	<i>venniek kell</i> , <i>they must buy.</i>

The Subjunctive of *kell* is formed by adding *ene*; as, *kapnom kellene*, I ought to get. *Kell* sometimes signifies *to want*; as, *mi kell?* what do you want? *pénz kell*, money is wanted; *nem kell*, it is needless.

Facultative Verbs.

The verb *can*, as already observed, is expressed by *hat*, *het*; facultative verbs are formed by adding this to the root. In general, the third person singular of the present tense (indicative mood, indefinite form) is the root; as, *kapni*, to get; *kap*, he gets; *kérni*, to beg; *kér*, he begs. In some verbs, however, especially in the

neuter ones, this third person ends in *ik*, *szik*, which syllable does not belong to the root.

The following are verbs, the roots of which may seem obscure:—

- Enni, *to eat* : root, *e* : eszik, *he eats*.
- Inni, *to drink* : root, *i* : iszik, *he drinks*.
- Jőni, *to come* : root, *jő* : jőn, *he comes*.
- Venni, *to buy* : root, *ve* : vesz, *he buys*.
- Tenni, *to do* : root, *te* : tesz, *he does*.

The facultative of these verbs is thus formed:—

- Ehetni, *to be able to eat (can eat)*.
- Ihatni, *to be able to drink*.
- Jöhетni, *to be able to come*.
- Vehetni, *to be able to buy*.
- Tehetni, *to be able to do*.

Suffixes of Verbs.

The regular suffix of the second person singular (indicative mood, indefinite) is *sz*; as, *várni*, to wait; *vársz*, thou waitest. If the root of a verb ends with two consonants, a vowel is placed before the suffix *sz*, as also before the suffixes *tok*, *tek*, *nak*, *nek*; as, *mondani*, to say,—*mondok*, *mondasz*, *mond*, *mondunk*, *mondatok*, *mondanak*; the pronunciation being thus facilitated.

Verbs ending in *s*, *z*, *sz*, take in the second person, for euphony, the suffix *ol*, *el*, *öl*; as, *olvasni*, to read; *olvasol*, thou readest (not *olvassz*); *keresni*, to seek; *keresel*, thou seekest (not *keressz*); *főzni*, to cook; *főzöl*, thou cookest. The suffix *j* is likewise changed into the *s*, *z*, *sz*, in which the verb ends; as, *olvass* (imperative), read thou (not *olvaszj*); *olvassam* (subjunctive), that I read (not *olvaszjam*).

Verbs ending in *at*, *át*, *et*, *öt*, *üt*, change the *t*, in the subjunctive and imperative, into *ss*, the characteristic *j* not being euphonious; as, *mutat*, he shows, subj. *mutass*, that he may show, *mutassak*, that I may show; *lát*, he sees, subj. *láss*; *vet*, he sows, subj. *vess*; *köt*, he binds, subj. *köss*; *üt*, he beats, subj. *üss*, etc. Those ending in *ét*, *it*, *t*, take a single *s* in the subjunctive and imperative; as, *vét*, he fails, subj. *véts*; *épit*, he builds, subj. *épits*; *kiált*, he exclaims, subj. *kiálts*.

Verbs ending in *szt*, change it, in the subjunctive and imperative, into *szsz*; as, *ereszt*, he leaves, subj. *ereszsz*; *forraszt*, he tires, subj. *forraszsz*.

Verbs ending in *d*, *g*, *gy*, *p*, *t*, *s*, *z*, *sz*, take in the third person singular of the perfect tense, instead of *t*, the syllable *ott*; as—

PRESENT.	PERFECT.
Ad, <i>he gives</i> .	adott (<i>not adt</i>).
Fog, <i>he catches</i> .	fogott.
Fagy, <i>he is cold (it freezes)</i> .	fagyott.
Lát, <i>he sees</i> .	látott.
Ás, <i>he digs</i> .	ásott.
Hoz, <i>he brings</i> .	hozott.
Vadász, <i>he chases (hunts)</i> .	vadászott.

Monosyllabic verbs with a long (accented) *i*, although by their nature soft-sounding, are conjugated like the hard-sounding verbs; as, *írni*, to write; *sírni*, to weep; *bírni*, to possess; *híni*, to call:—*írok*, I write (*not írek*), *sírok*, *bírok*, etc.

On the use of the Indefinite and Definite forms.

The Indefinite form is used when the object is not determined either by the article or by a possessive pro-

noun ; as, *embert látok*, I see a man ; *levelet írok*, I write a letter ; *németűl tudok*, I know German.

The Definite form is used—

1. If the object is determined by the article, or by a demonstrative pronoun ; as, *írom a levelet*, I write the letter ; *látom a kertet*, I see the garden ; *ismerem ezen* (or *ezt az*) *embert*, I know this or that man ; *szeretem ezeket a virágokat*, I like these flowers.

2. In reference to the personal pronoun of the third person, *ő*, he, she, *ők*, they ; as, *szeretem őt*, I love him, her ; *látom őket*, I see them.

3. If the verb is followed by a possessive pronoun ; as, *látom lovamat*, I see my horse ; *szeretem atyámát*, I love my father.

4. In reference to proper names, or to the pronouns *egyik*, one of both, *melyik*, which of both, *mindnyájok*, all of them ; as, *olvasom Byront*, I read Byron ; *szeretem Pált*, I like Paul ; *dicsérem Angliát*, I praise England.

The reciprocal pronouns *én magam*, I myself, *te magad*, thou thyself, etc., require also the definite form ; as, *én magam teszem*, I do myself, etc.

Compound Verbs.

These verbs are formed by adverbs, postpositions, or particles, such as *át*, through ; *be*, into ; *fel*, up ; *körűl*, round ; *ki*, out ; *el*, away ;—as, *menni*, to go ; *átmenni*, to go through ; *bemenni*, to go in ; *fel* or *fölmenni*, to go up ; *körűlmenni*, to go round, etc.

These particles are separated from the verb, and placed after it—1. *When the word is used interrogatively* ; as, *mikor jön be*? when do you come in ? *miért ment el atyám*? why did my father go away ? 2. *In the*

imperative mood; as, *menj el*, go away; *menj be*, go in. In other cases it depends on the emphasis, whether it is on the root of the verb, or on the particle; the emphatic part of the compound verb always taking precedence.

REMARKS ON THE ORTHOGRAPHY.

It was formerly the custom to write *ts* instead of *cs*, and *tz* instead of *cz*; as, *tsak*, only (*csak*); *tzím*, title (*czím*); the older writers also used *ll*, *pp*, in the words *melyik*, which; *olyan*, such; *rólam*, of me; *milyen*, what kind; *épen*, just (in reference to time);—as, *mellyik*, *ollyan*, *milleyen*, *éppen*, etc.

Some modern writers use *c*, instead of *cz*; others use, instead of the *ó* in *ról*, *tól* (of, from), *ú*; as, *rúl*, *túl*.

In the words *hoszszú*, *roszszúl*, where *sz* is doubled, one *sz* is sometimes omitted; as, *hoszú*, *roszúl*.

EXPLANATION OF GRAMMATICAL TERMS OF LATIN ORIGIN.

Accusative, negyedik ejtés.

Adjective, melléknév.

Adverb, határozó.

Affix, rag.

Active Verb, eselekvő íge.

Comparison, egybehasonlítás.

Positive, első fok.

Comparative, második fok.

Superlative, harmadik fok.

Conjugation, hajtogatás.

Conjunctive or Subjunctive Mood, foglaló mód.

Consonant, mással-hangzó.

Dative, harmadik ejtés.

Declension, ejtegetés.

e. g. (exempli gratia), p. o., példának okáért.

etc. (et cetera), stb., 's a többi.

Future, jövendő idő.

Genitive, második ejtés.

Gerund, személyesítő.

Imperative, parancs mód.

Imperfect, aligmúlt.

i. e. (id est), az az.

Impersonal Verb, személytelen íge.

Indicative, jelentő mód.

Infinitive, határozatlan mód.

Irregular Verb, rendetlen íge.

Neuter Verb, közép íge.

Nominative, első ejtés.

Object, tárgy.

Participle, részesülő.

Passive Verb, szenvédő íge.

Plural, többes szám.

Pluperfect, régen múlt.

Preposition, előlüljáró.

Present, jelen idő.

Pronoun, névmás.

Person, személy.

Root (radix), törzs, gyök.

Singular, egyes szám.

Subject, alapszó, alany.

viz., (videlicet), t. i., tudni illik.

FOKOZATOS OLVASASI GYAKORLATOK.

Az emberi Testnek részei.

En ember vagyok. Az emberek mozognak, éreznek, és gondolkoznak. En is mozgom, érzek, és gondolkozom, és így én is ember vagyok. Az állatok is mozoghatnak és érezhetnek; de úgy mint az emberek nem gondolkozhatnak.

Az, a mi mozog és érez, a test; a mi pedig gondolkozik, az a lélek. A testnek három része van; úgy mint, a fő, a derék és a tagok. A főnek felső részét agynak nevezik, a mely hajjal van benőve. Két felől vannak a halantékok és fülek. Elől van az ábrázat, a homlok, a két szem az orr, a száj az ajkakkal, az orczák és áll.

Az emberli Élet.

En élek; az az, érzek, és gondolkozom. A testemnek részei szüntelen mozgásba vannak. A testem nem mindenkor ugyan azon állapotban van. Néha állok, néha járkálok, ha pedig elfáradok leülök. Néha lehajlok 's a kezemmel meg fogom a mit akarok, és felemelem, leteszem, vagy másnak adom, a mint nekem tetszik.

A szemek szükségesek látásra, a fülek hallásra, az orr szaglásra, 's a nyelv ízlésre. Ha egésséges akarok lenni szükséges a testet étellel és itallal táplálni. Mikor ehetném, akkor eszem; és mikor ihatnám akkor iszom. A tápszereket meg rágom a fogaimmal és az után lenyelem. minden elel és ital a torkomon által a gyomromba megy, a mely ezeket a mozgás által meg emészti.

A Világ.

Ez a nagy test, a melyen az emberek és állatok laknak, földnek neveztetik. Azt a nagy tért melyben a föld lebeg, égneket nevezik.

PROGRESSIVE READING EXERCISES.

The Parts of the Human Body.

I am a man. Men move, feel, and think. I too move, feel, and think; and thus I am also a man. The animals can also move and feel, but like men they cannot think.

What moves and feels is the body; but what thinks is the soul. The body has three parts, namely, the head, the trunk, and the members. The upper part of the head is called the crown, which is grown over with hair; on both sides are the temples and the ears. In the front of the face are the forehead, the two eyes, the nose, the mouth, with the lips, the cheeks, and the chin.

Human Life.

I live; that is to say, I feel and think. The parts of my body are in continual motion. My body is not always in the same state. I sometimes stand, sometimes walk, but when tired, I sit down. I sometimes bow down and catch with my hand what I like; I lift it up, put it down, or give it to some one else, as it pleases me.

The eyes are necessary for sight, the ears for hearing, the nose for smelling, and the tongue for taste. If I want to be healthy, it is necessary to feed the body with meat and drink. When I am hungry, (then) I eat; and when I am thirsty, (then) I drink. The food I chew with my teeth and then swallow. All meat or drink passes through my throat into my stomach, which digests them through motion.

The World.

This large body, on which men and animals live, is called the earth. That great space in which the earth is suspended is called sky.

Este és éjszaka az égen igen sok apróbb és nagyobb világos testeket látok; ezeket csillagoknak nevezik.

A csillagok nem állnak mindenkor egy helyben, hanem szüntelen kerengenek. Ebből azt látom, hogy az égneknagysága megmérhetetlen, minthogy olyan sok nagy testek kerenghetnek benne.

A csillagok töbnyire világító testek, mint a nap; de néhányuk a naptól világítattnak meg, és magokban setét testek.

A mi földünk hasonlag egy setét csillag, és a nap által világosítatik meg. De a nap nem világosíthatja meg egyszerre a földet egészen; a honnan a föld szüntelen forog, mint egy kerék.

Midőn a napot reggel először meg látjuk, azt mondjuk, hogy a nap felkél; midőn pedig este utoljára látjuk, azt mondjuk, hogy a nap lemegy vagy lenyugszik.

Azt a leg nagyobb csillagot melyet éjjel gyakran látok az égen, holdnak hívják. A hold szintén setét csillag, és ezt is a nap világosítja meg, mint a mi földünket. Mikor a hold éjjel világít, azt mondjuk hogy hold-világ van. Néha egészen látjuk a holdnak azt a felét melyet a nap meg világosít, és akkor hold-tölte van, ha pedig napról napra kevesebb világos részt látunk a holdból, akkor azt mondjuk hogy a hold fogy.

Az eget, földet és a csillagokat együtt világnak nevezik.

A Föld.

Az égi testek között a földet, a melyen lakom legjobban ismerem.

A száraz föld nem mindenütt egyenlő; a földnek egy része magasabb a más része pedig mélyebb; a magas részt dombnak, vagy ha igen magas hegynek hívjuk; az alacsony részt pedig völgynek nevezik; ahol sem hegyek sem dombságok nincsenek ott rónáság van. Vannak olyan magas hegyek is, melyeken a hó soha sem olvad el; ezeket havasoknak nevezik. Ilyenek Magyar-országban a Kárpátok.

In the evening and in the night I see many bright bodies in the sky ; these are called stars.

The stars do not stand always in one place, but move round incessantly. From this I see that the greatness of the sky is immeasurable, because so many large bodies can move in it.

The stars are mostly bodies giving light, as the sun ; but some are lighted by the sun, and are in themselves dark.

Our earth is likewise a dark star, and is lighted by the sun ; but the sun cannot light at once the whole earth ; hence the earth moves incessantly like a wheel.

When we see for the first time the sun in the morning, we say, the sun rises ; and when we see him for the last time in the evening, we say that the sun goes down, or sets.

That greatest star, which I often see in the sky in the night, is called the moon. The moon is likewise a dark star, and is also lighted by the sun, like our earth. When the moon shines at night, we say there is moonlight. Sometimes we see the whole of that part of the moon which the sun lights, and then it is the full-moon ; but when, from day to day, we see less of the lighted part of the moon, then we say that the moon decreases.

The sky, earth, and stars together are called the universe.

The Earth.

Among the heavenly bodies, I know best the earth on which I live and dwell.

The earth is not everywhere equal ; one part of the earth is higher and another deeper ; we call the high part hill, and if very high we call it mountain, and the low part is called valley ; where there are no hills or mountains, there is a plain. There are also mountains so high that the snow upon them never melts ; these are called (*havas*) snowy mountains. Such are, in Hungary, the Carpathians.

A Levegő

A levegő mely a földet körülveszi soha sem egészen tiszta; mivel ez a föld szüntelen gózolög, mint más testek.

A kigőzölgések a levegő felső részében össze gyűlnek 's felhő lesz belőlük. Ha a fellegek nehezek akkor csepenként lehullanak, és akkor azt mondjuk hogy eső esik.

A tiszta levegő hasznos és szükséges, mind az emberi 's állati élet fentartására mind a plánták növésére.

A levegőnek mozgása, vagy a szél, hasonlóképen igen hasznos; mert szárasztja a földet, elhajtja a fellegeket, hajtja a malmokat a száraz földön, és a hajókat a tengerem.

A villámlás és menydörgés sok tekintetben hasznos; hívesíti 's tisztítja a levegőt, és előmozdítja a földnek termékenységét: de a menykő a fákat széjel hasogatja, a házakat meg gyűjtja, az embert és állatot agyon* üti.

REGEK, MESEK, STB.

Egy hat éves gyermek, rendkívüli tehetségei miatt társaságra vezettetvén, N. kitűnő lelkész által egy narancsnak jutalmul ajánlatával így kérdeztetett, "hol van az Isten?" "Mondja meg nekem," válaszola a fiú, "hol nincs, 's én adok önnek kettőt."

N. úr káváházba jóvén, némely kívánesiak kérdezék mi üjság? "Hja, valóban," mond ő, "én mint bizonyost tudom hogy ma harmincz ezer ember felkelt."—"Mi célról, kérem?" monda egy másik; "mi a szándékuk?" "Hogy este ismét lefeküdjenek," válaszolt ő.

* *Agy* signifies crown; *ütni*, to strike;—*agyon ütni*, to strike on the crown, *i. e.*, to kill.

The Air.

The air which surrounds the earth is never quite pure, because the earth continually evaporates like other bodies.

The evaporation are mixed together in the upper part of the air, and they become clouds. When the clouds are heavy, they fall down by drops, and then we say it rains (the rain falls).

The pure air is useful and necessary, as well for the preservation of the life of man and animals, as for the growth of plants.

The movement of the air, or the wind, is likewise very useful, for it dries up the earth, drives away the clouds, drives the mills on land, and the ships on sea.

The lightning and thunder are useful in many respects; they cool and clear the air, and promote the fertility of the earth; but the thunderbolt splits trees, sets fire to houses, and kills man and animal.

ANECDOTES, FABLES, ETC.

A child six years of age, being introduced into company for his extraordinary abilities, was asked by N., an eminent clergyman, "Where is God?" with the offered reward of an orange. "Tell me," replied the boy, "where he is not, and I will give you two."

Mr. N., coming into a coffee-house, some inquisitive persons asked him what news? "Why, indeed," says he, "I have it for certain, that thirty thousand men have risen to-day." "To what end, pray?" said another; "what do they intend to do?" "Why, to go to bed again at night," answered he.

A rosz festő, ki soha semmi értékes dolgot nem mutatott fel, egy más helyre ment 's orvos lőn,—ott egy ösmerőse találkozván véle kérdezte változásának okát: "Mert," úgymond, "ha most hibákat követek el a föld takarja."

Egy jó szerzetes az Isten hatalmáról értekezvén, mondá hogy a mindenható semmit sem teremtett, mi saját nemében tökélletes nem volt. Egy tréfás púpos várva reá az ajtónál így szólítá meg: "Atyám, köszönöm önnel tanítását, de gondolja ön valóban, hogy én-például-saját nememben tökélletes vagyok?" "Igen," válaszolt az atya komolyan, "bizonyosan egy igen tökélletes púpos."

Egy kereskedő a tengeren kérdezé a hajóst minő halállal múlt ki apja? "Az atyám," mond a hajós, "nagy-atyám 's szép-atyám mind vízbe fültak." "Hát," válaszola a kereskedő, "'s nem fél ön szinte a vízbe-fúlástól?" "Kérem," mond a hajós, "és minő halállal múlt ki az ön atya, nagy-atya, 's szép-atya?" "Mind az ő ágyaikban." "Jól van," mond a hajós, "'s hát miért féljek én jobban tengerre menni mint ön az ágyba?"

A Mansfeldi gróf, a tizenhetedik század egyik legnagyobb vezére biztos adatokkal birt, miszerént egy gyógy-szerész jelentékeny öszveget kapott hogy őt megmérgezze. A gróf elküldvén érte mondá: "Barátom! én nem hihetem hogy egyén, kinek soha semmi bajt nem okoztam életemet elvenni kívánhassa. Ha szükség kényszeríti önt ily bünt követni el itt a pénz, 's legyen becsületes ember."

Egy oskola mesternő, ki igen piros képű volt, némi hibával vádolván tanítványai egyikét; az ifjú nő tagadta azt, azomban elpirult a vádolásnál. "Bizon," mond a mesternő,

The bad painter, who had never produced anything of worth, went to another place, and became a physician. A person who knew him, meeting him there, asked the reason of his change. "Because," said he, "if I now commit faults, the earth covers them."

A good friar, preaching upon the power of God, said that the Almighty had created nothing but what was perfect in its kind. A hunchbacked wag waited for him at the door, and said: "Father, I thank you for your sermon; but do you really think that I, for instance, am perfect in my kind?" "Yes," said the father, gravely, "a very perfect hunchback, surely."

A merchant, at sea, asked a sailor what death his father died? "My father," said the sailor, "my grandfather, and my great-grandfather were all drowned." "Well," replied the merchant, "and are you not afraid of being drowned too?" "Pray," said the seaman, "what death did your father, grandfather, and great-grandfather die?" "All in their beds." "Well," said the sailor, "and why should I be afraid of going to sea, more than you are of going to bed?"

The Count of Mansfeld, one of the greatest captains of the seventeenth century, had certain proofs that an apothecary had received a considerable sum to poison him. The count having sent for him, "My friend," said he, "I cannot believe that a person to whom I have never done any harm can desire to take away my life. If necessity obliges you to commit such a crime, there's money, be an honest man."

A mistress of a boarding-school, who was very red-faced, taxed one of her scholars with some fault; the young lady denied it, but coloured at the accusation. "Nay," said the

“bizonyos vagyok benne hogy annak igaznak kell lenni mert ön elpirult. “Boesánat,” válaszol a leányka, “ez csak az ön képérei észrevétel.”

Midőn Hannibál Antiochus udvarában volt, némely szerzők által mondatik hogy Scipioval találkozott volna, ’s hogy következő pár-beszéd történt köztük. Scipio kérdezé, “kit gondol a legnagyobb vezérnek ?” “Nagy Sándort,” válaszolá Hannibál. Scipio ekkor ismét kérdezé, kinek adja a leg első helyet az után ? ’s ő válaszolt, “Pyrrhusnak.” “’S kinek a harmadikat ?” “Magannak,” mond a Carthágói, minden ingadozás nélkül. “’S ha ön felülmúlt volna engem,” kérdé Scipio mosolyogva, “hová helyezte volna magát ?” “Mind ezek fölébe,” válaszolt Hannibál.

Megjegyeztetett miszerint bizonyos fukar gazdag ember soha sem hívott senkit magához ebédre. “Én fogadok,” mond egy tréfás, “hogy nyerek tőle meghívást.” A fogadás elfogadatván, ő a leg közelebbi napon e gazdag ember házához ment azon idő tájban midőn tudva volt hogy ebédnél ül, s’ mondá a szolgának hogy neki rögtön beszélni kell urával, mivel ő megmenthet neki ezer fontot. Az úr ki jóve, kérdé, “Mi az mit ön mond, uram ? hogy ön meg menthet nekem ezer fontot ?” “Igen, uram ; én meg menthetek, azonban látom ön ebédnél van ; én megyek magam is ébédelni, ’s ismét eljövök.” “O’! kérem, uram, jöjjön ebédeljen velem.” “Uram, alkalmatlan leszek.” “Semmi esetre.” A meghívás elfogadatott, ’s vége lévén az ebédnak, ’s a család viszavonulván, “No, uram,” mond a házi gazda, “most dolgunkra. Kérem tudassa vélem miként mentsem én meg ezen ezer fontot.” “Jól van, uram,” mond a másik, “hallom hogy önnék egy férjhez-adó leánya van ?” “Van.” “Es hogy ön szándékozik őt tíz ezer fontal kiházasítani.”

mistress, "I am sure it must be true, for you blush." "Pardon me," replied the girl, "it is only the reflection of your face."

While Hannibal was at the court of Antiochus, he is said by some authors to have had an interview with Scipio; and that the following dialogue passed between them. Scipio asked, "Whom he thought the greatest commander?" "Alexander the Great," replied Hannibal. Scipio then asked him again, to whom he gave the next place? He answered, "To Pyrrhus." "And to whom the third?" "To myself," said the Carthaginian, without any hesitation. "But had you overcome me," asked Scipio, smiling, "where would you then have placed yourself?" "Above them all," answered Hannibal.

It was observed that a certain covetous rich man never invited any one to dine with him. "I will lay a wager," said a wag, "I will get an invitation from him." The wager being accepted, he went the next day to this rich man's house, about the time that he was known to sit down to dinner, and told the servant that he must speak with his master immediately, for he could save him a thousand pounds. Out came his master, and asked, "What is this you say, Sir? that you can save me a thousand pounds?" "Yes, Sir, I can: but I see you are at dinner; I will go and dine myself, and call again." "Oh, pray, Sir, come and take dinner with me." "Sir, I shall be troublesome." "Not at all." The invitation was accepted; and dinner being over, and the family having retired,— "Well, Sir," said the man of the house, "now to our business. Pray let me know how I am to save this thousand pounds?" "Why, Sir," said the other, "I hear you have a daughter to dispose of in marriage?" "I have." "And

“Akként teszek.” “Az esetre adja nekem őt, ’s én elvezem kilenez ezerrel.”

Egy úr igen rút bár gazdag nőt vevén férjhez, barátjai által kérdeztetett miként gondolhatott oly rút aszonyai házasságra? “Lássátok,” válaszolta, “én sulyra vettetem őt, ’s semmit sem fizettem a divatért.”

A Toledói érsek, az ablaknál állván, ’s látva egy parasztot kegyetlenül verni szamarát, kinyitotta az ablak-szárnyat ’s ki kiáltott, “Szűnj meg, szűnj meg, gazfi, különben én foglak meg korbácsoltatni.” “Bocsánat, jó uram,” válaszolt a paraszt; “én nem tudtam hogy szamaramnak barátjai vannak az udvarnál.”

A hatalmas Jupiter, jó kedvében kegyemeket kívánt osztogatni, ’s trónja elé rendelte minden állatnak panaszát, ’s íme az emberé leginkább ostromlá irgalmát. “Neked legtöbbet adtam,” mond csudálattal a fő isten, “’s még is legtöbbek panaszaid! szólj mi ennek oka?” “O’! a szabad akarat,” sírántozék az ember, “ez minden bajom kútfeje ez buktat veszélyeimbe; vedd el, ó vedd e két élű fegyvert tőlem, mely szüntelen a visszaélhetés határvonalánál lebeg felettem!” “Gyáva!” szolt boszúsan Jupiter, “nem idéztelek most előmbe büntetésre, hanem hogy kegyet osszak; ’s ezért nem telyesítem balga kívánságodat. De hogy tűkre áljon előtted esztelenségednek, im teremtek embert szabad akarat nélkül is, ’s ha sorsa meg tetszendik neked ám cserélj vele.” Igy lőn a majom! de az ember elhalgata a cserével.

Egy híres tengeri rabló-főnök tudakoltatván: miként tör-

that you intend to portion her with ten thousand pounds?" "I do so." "In this case, Sir, let me have her, and I will take her with nine thousand."

A gentleman having married an extremely ugly lady, though very rich, was asked by his friends how he could think of marrying so ordinary a woman? "Look ye," answered he, "I bought her by weight, and paid nothing for fashion."

The Archbishop of Toledo, standing at the window, and seeing a clown beat his ass most unmercifully, opened the casement, and called out, "Have done, have done, you scoundrel, else I shall have you whipped." "Your pardon, good master," answered the clown; "I did not know my ass had friends at court."

Mighty Jupiter, being in a happy mood, wished to distribute favours, and he ordered the complaints of all animals to be laid before him; when, lo! man claimed most largely his compassion. "I have given thee most, and still thou hast the most complaints," said the great god, amazed; "how does it happen?" "Oh!" replied man, "my free will, this is the cause of all my miseries, and brings me into all evil; oh, take away that two-edged sword, which is continually liable to be abused." "Imbecile," said Jupiter, angrily, "I did not summon thee here to be punished, but that thou mightest share my grace; and therefore will I not fulfil thy foolish wish. But that there may be a mirror of thy stupidity, I shall create a man also without free will; exchange with him if thou pleasest." Thus the ape was created; but man spoke no more of exchanging.

A well-known pirate chief, on being asked how it hap-

ténhetett az hogy ő kis hajója erejével, az általa meg támadott nagyobb erők ellen diadalmaskodék? "Az egész titok ebben áll," mondá a főnök, "hogy csak azon hajókat támadám meg kis erőmmel mik felől tudtam hogy csak egyé a vagyon rajtuk, a többi legénység pedig csak zsoldos; mert számíthaték azon elv esalhatlanságára, hogy a zsold olcso az élet pedig drága." Ne feledjük hazafiak e esalhatlan elvet, ha majd honvédelem felett tanácskozunk.

Borzasztó háború dühönge a száraz földön. "Mennyivel esendesebb a tenger," mond a kereskedő, 's siete atengerre. Azomban csak hamar zivatar támad, 's hajója veszélybe lévén, "O'," mond ő meg ijedve, "a zajgó hullámok hasonlag veszédelmet hoznak." De nem sokára vigaszt talál azon hitben, hogy száraz föld van közel, hol a tenger-vésztőli félelmet nyugalom váltandja fel. A kereskedő ismét partra száll, de újolag elrémitve azon hír által hogy a lakók ember-evők, 's hogy ott dögvész dühöng. "O," keseregve felsohajt, "most értém meg, hogy a nyomor nines kötve helyhez, de az élethez."

LEVELEK.

A. U'rnak, N^{be}.

Kedves barátom!

Szándékom lévén kirándulni a vidékre, B. úrnak falusi lakáni meglátogatása végett, szabadságot veszek főlkérni önt ha társaságával szerencsétetne.

Szíves válaszát várva,

Vagyok mély tiszteleője,

N.

pened that he vanquished, with the crew of his small vessel, larger forces, which he attacked? "The whole secret consists in this," said the pirate, "that I only assault those vessels with my small force, the property of which I know belongs only to one of them, the rest being mercenaries; because I could reckon on the infallibility of the principle, that mercenary pay is cheap and life is dear." Patriots! let us not forget this infallible principle, if we are to deliberate about the defence of the country.

A terrible war raged on land. "How much calmer is the sea," said the merchant, hastening to sea. A storm soon arose, and his vessel being in danger, "Oh!" said he, alarmed, "the towering waves bring perils likewise." But soon he finds comfort in the belief that an island is near, where the fears from the danger of the storm will be followed by rest. The merchant went on shore again, but was soon terrified by the report that the inhabitants were cannibals, and that a pestilence was raging there. "Oh," he sighed sorrowfully, "now I understand that misery is confined not to place, but to life."

LETTERS.

To Mr. A., at N.

Dear friend,

It being my intention to take a ramble in the country, to see Mr. B. at his country-seat, I beg leave to ask you to favour me with your company.

Expecting your kind answer,

I remain, yours most respectfully,

N.

Válasz.

Édes barátom!

Beeses sorait véve tudatom önnel, miszerint igen szerenesések fogom érezni magam, társaságába B. Urat meglátogathatni.

Isten önnel, a viszonlátásig.

H.

Tisztleth U'r!

Bízván szívességébe, szabadságot veszek önt fölkérni ha nekem Shakspeare munkáiból néhány napra egy kötetet kölesönözui méltatnék, mivel igen nagy szükségem van mulattató olvasmányra hogy az időt kellemesen tölthessem.

Remélve hogy ohajtásom nem hiúsuland maradok,

Önnek alázatos szolgája,

N. N.

B. U'r tiszteletének tudatása mellett szívesen látandja estélyre C. Urat holnap 8 órakor.

Méltassék szívesen fogadni különös tiszteletét C. úrnak a holnap tartandó estélyrei meghívásért, melyben résztvehetni szerencséjének tartandja; azomban bocsánatot kell kérnie ha sürgetős dolgai miatt egy órával később érkeznék.

Édes Gróf U'r!

Most érkezvén e városba, szabadságot veszek önt fölkérni, méltassék vélem tudadni a napot és orát midőn tiszteleteimet tehessem, nagy fontosságú közleményeim lévén.

Önnék legalázatosabb szolgája,

M.

Reply.

My dear friend,

Having received your kind note, I beg to inform you that I shall feel very happy to accompany you in calling on Mr. B.

Adieu, till we meet again.

H.

Sir,

Trusting to your kindness, I take the liberty to request of you the favour of the loan of a volume of Shakspere's works for a few days, as I am in great want of some amusing reading to pass the time agreeably.

Hoping that I shall not be refused,

I remain, your obedient servant,

N. N.

Mr. B. presents his compliments to Mr. C., and begs to invite him to an evening party to-morrow at eight o'clock.

Please to accept the kind respects of Mr. C. for the invitation for the party of to-morrow evening, in which he will feel very happy to take part; though he must beg to be excused if, on account of his pressing business, he can only come an hour later.

Dear Count,

Having just arrived in this city, I beg leave to request that you may be pleased to let me know the day and hour I may wait on you, having communications of great importance.

Your most obedient servant,

M.

Kedves Irmám!

Mi óta hazúlról távozván a városi élet örömeiben osztozol*, semmi tudósításodat nem vehettem; azomban vágyam kifejezhetlen lévén hallani róladd, engedd meg hogy mi előbbi tudósítványodat kérjem.

Legyél oly igen boldog mint szívből ohajtja,
Híven ölelő,

ZSELID.

Edes Zselim,

E perezben vettem szíves soraidat, 's remélem hogy már megkaptad tudósítványomat mind azon körülményekről, mik téged érdekelnek.

Engedd meg kifejeznem erántadi testvéri szeretetemet, melynek öszinteségében rejlik szívem egyedűli büszkesége.

IRMA'D.

K. és Társa.

X. W. U'rnak,

Szabadságot veszünk mellékelni önnek mai nap kifizetett 5000 forintról kötvényét.

Alázatos szolgái,

K. E'S TÁRSA.

Nyugta 1000, az az czer ezüst forintról, mely öszveget N. U'rtól mai nap felvettetem.

Pesten, 1852^k, évi Február, 1^{so} jén.

Az az 1000 eftrol.

N. N.

* In Hungarian, relatives and intimate friends always use *thou* and *thee*, instead of *you*, as in English.

My dear Mary,

Since you have left home, and share the pleasures of town-life, I have received no intelligence from you. But having an inexpressible desire to hear from you, allow me to ask that you send me some information as soon as possible.

May you be as happy as is the hearty wish of
Your most affectionate

ANGELA.

My dear Angela,

I have just received your kind note, and hope you have already received the intelligence I sent you about the affairs in which you are interested.

Allow me to express to you my sisterly love, in the sincerity of which consists the only pride of my heart.

MARY.

K. and Company.

To X. W., Esq.,

We take the liberty to enclose your obligation of 5000 florins, settled to-day.

Your most obedient servants,

K. & COMPANY.

Receipt of one thousand Conv. florins; which sum I received of Mr. N. this day.

Pesth, 1st of February, 1852.

1000 *Florins.*

N. N.

VOCABULARY.

<i>The World.</i>	Szél, <i>wind.</i>
(A Világ.)	Jégeső, <i>hail.</i>
Isten, <i>God.</i>	Zápor, <i>shower.</i>
Egyetem, <i>universe.</i>	Felhő-szakadás, <i>water-spout.</i>
Világ, <i>world.</i>	Áradás, <i>inundation.</i>
Levegő, <i>air.</i>	Hó, <i>snow.</i>
Tűz, <i>fire.</i>	Fagy, <i>frost.</i>
Ég, <i>sky.</i>	Köd, <i>fog.</i>
Föld, <i>earth.</i>	Dér, <i>white-frost.</i>
Nap, <i>sun.</i>	Jég, <i>ice.</i>
Hold, <i>moon.</i>	Olvasás, <i>thaw.</i>
Hold-tölte, <i>full-moon.</i>	Harmat, <i>dew.</i>
Uj-hold, <i>new-moon.</i>	Vihar, <i>hurricane.</i>
Csillag, <i>star.</i>	Föld-rengés, <i>earthquake.</i>
Sugár, <i>beam.</i>	Folyó, <i>river.</i>
Üstökös-csillag, <i>comet.</i>	Patak, <i>brook.</i>
Világosság, <i>light.</i>	Tó, <i>pond.</i>
Setétség, <i>darkness.</i>	Tenger, <i>sea.</i>
Arnyék, <i>shade.</i>	Dagály, <i>tide.</i>
Eső, <i>rain.</i>	Apály, <i>ebbs.</i>
Meleg, <i>heat.</i>	Sziget, <i>island.</i>
Hideg, <i>cold.</i>	Part, <i>shore.</i>
Zivatar, <i>storm.</i>	Hullám, <i>hab, waves.</i>
Villám, <i>lightning.</i>	Szikla, <i>rock.</i>
Villám-hárító, <i>conductor.</i>	Dél, <i>south.</i>
Menydörgés, <i>thunder.</i>	Nyugot, <i>west.</i>
Felleg, felhő, <i>cloud.</i>	Észak, <i>north.</i>
Ido, <i>weather.</i>	Kelet, <i>east.</i>

Hegy, <i>mountain.</i>	Higany, <i>quicksilver.</i>
Domb, <i>hill.</i>	Kén, <i>sulphur.</i>
Forrás, <i>spring.</i>	Kőszén, <i>pit-coals.</i>
Mocsár, <i>marsh.</i>	
Völgy, <i>valley.</i>	<i>The Human Body.</i>
Rét, <i>meadow.</i>	(Az Emberi Test.)
Mező, <i>field.</i>	Ember, <i>man.</i>
Síkság, <i>plain.</i>	Aszony, <i>woman.</i>
Erdő, <i>wood, forest.</i>	Nem, <i>sex.</i>
Füst, <i>smoke.</i>	Gyermek, <i>child.</i>
Hamu, <i>ashes.</i>	Atya, apa, <i>father.</i>
Szikra, <i>spark.</i>	Anya, <i>mother.</i>
Nedvesség, <i>dampness.</i>	Fiú, <i>boy.</i>
Szárazság, <i>dryness.</i>	Leány, <i>girl, maid.</i>
<i>Stones and Metals.</i>	
(Kővek 's Érczek.)	
Kő, <i>stone.</i>	Nővér, <i>sister.</i>
Kova, <i>flint.</i>	Élet, <i>life.</i>
Drága kő, <i>jewels.</i>	Halál, <i>death.</i>
Márvány, <i>marble.</i>	Test, <i>body.</i>
Mész, <i>lime.</i>	Tag, <i>limb.</i>
Kréta, <i>chalk.</i>	Fő, <i>head.</i>
Homok, <i>sand.</i>	Mell, <i>breast, chest.</i>
Kővecs, <i>gravel.</i>	Agyvelő, <i>brains.</i>
Agyag, <i>clay.</i>	Koponya, <i>skull.</i>
Arany, <i>gold.</i>	Haj, <i>hair.</i>
Ezüst, <i>silver.</i>	Arcz, <i>face.</i>
Réz, <i>copper.</i>	Homlok, <i>forehead.</i>
Vas, <i>iron.</i>	Szem, <i>eye.</i>
Aczél, <i>steel.</i>	Szemöl, <i>eyebrow.</i>
Czin, <i>tin.</i>	Fül, <i>ear.</i>
O'n, <i>lead.</i>	Orr, <i>nose.</i>
Sárga-réz, <i>brass.</i>	Száj, <i>mouth.</i>
	Ajak, <i>lip.</i>
	Fog, <i>tooth.</i>

Szakál, <i>beard.</i>	Bőr, <i>skin.</i>
Bajusz, <i>mustachio.</i>	Csont, <i>bone.</i>
Barkó, <i>whiskers.</i>	Hús, <i>flesh.</i>
Nyelv, <i>tongue.</i>	Vér, <i>blood.</i>
All, <i>chin.</i>	Ér, <i>vein.</i>
Lélekzet, <i>breath.</i>	Gyomor, <i>stomach.</i>
Hang, <i>voice.</i>	Szív, <i>heart.</i>
Arcz, <i>cheek.</i>	Máj, <i>liver.</i>
Halanték, <i>temple.</i>	Tüdő, <i>lungs.</i>
Nyak, <i>neck.</i>	Ütér, <i>pulse.</i>
Torok, <i>throat.</i>	Izzadság, <i>perspiration.</i>
Nyakesiga, <i>nape.</i>	Érzék, <i>sense.</i>
Váll, <i>shoulder.</i>	Érzés, <i>feeling.</i>
Hát, <i>back.</i>	Látás, <i>sight.</i>
Hátgerincz, <i>backbone.</i>	Hallás, <i>hearing.</i>
Kar, <i>arm.</i>	Szaglás, <i>smell.</i>
Könyök, <i>elbow.</i>	Izlés, <i>taste.</i>
Csukló, <i>joint.</i>	<i>Relationship.</i>
Kéz, <i>hand.</i>	(Rokonság.)
Ujj, <i>finger.</i>	Család, <i>family.</i>
Köröm, <i>nail.</i>	Férj, <i>husband.</i>
Kebel, <i>bosom.</i>	Nő, <i>wife.</i>
Has, <i>belly.</i>	Ara, <i>bride.</i>
Bél, <i>bowels.</i>	Vőlegény, <i>bridegroom.</i>
Borda, <i>rib.</i>	Rokon, <i>relation.</i>
Oldal, <i>side.</i>	Fiú, <i>son.</i>
Czomb, <i>shanks.</i>	Leány, <i>daughter.</i>
Térd, <i>knee.</i>	Öcse, <i>younger brother.</i>
Lábszár, <i>leg.</i>	Bátya, <i>older brother.</i>
Lábikra, <i>calf.</i>	Húg, <i>younger sister.</i>
Sark, <i>heel.</i>	Néne, <i>older sister.</i>
Láb, <i>foot.</i>	Testvér, <i>brother and sister.</i>
Talp, <i>sole of the foot.</i>	Ipa, <i>father-in-law.</i>
Lábújj, <i>toe.</i>	

Napa, <i>mother-in-law</i> .	Egyetem, <i>university</i> .
Vő, <i>son-in-law</i> .	Iskola, <i>school</i> .
Sógor, <i>brother-in-law</i> .	Tanár, <i>professor</i> .
Sógor-nő, <i>sister-in-law</i> .	Tanító, <i>teacher</i> .
Nagy-apa, <i>grandfather</i> .	Nyelv, <i>language</i> .
Nagy-anyá, <i>grandmother</i> .	Zene, <i>music</i> .
Unoka, <i>grandson</i> .	Vívás, <i>fencing</i> .
Nagy bátya, <i>uncle</i> .	Számtan, <i>mathematics</i> .
Nagy néne, <i>aunt</i> .	Rajzolás, <i>drawing</i> .
Unoka öcsé, <i>nephew</i> .	Könyv, <i>book</i> .
Unoka húg, <i>niece</i> .	Könyv-tár, <i>library</i> .
Kereszt-apa, <i>godfather</i> .	Lap, <i>page</i> .
Kereszt-fiú, <i>godson</i> .	Czím-lap, <i>title-page</i> .
Házasság, <i>marriage</i> .	Nyomás, <i>type</i> .
Lakadalom, <i>wedding</i> .	Tartalom, <i>index</i> .
Özvegy, <i>widow</i> .	Előszó, <i>preface</i> .
Házas pár, <i>married couple</i> .	Sor, <i>line</i> .
Agg-legény, <i>old bachelor</i> .	Kötet, <i>volume</i> .
Házas ember, <i>married man</i> .	Kiadás, <i>edition</i> .
Notelen, <i>single man</i> .	Könyv-árús, <i>bookseller</i> .
Örökös, <i>heir</i> .	Kiadó, <i>publisher</i> .
Árva, <i>orphan</i> .	Hirlap, <i>újság</i> , <i>newspaper</i> .
Gondnok, <i>guardian</i> .	Folyó-írat, <i>periodical</i> .
<i>Arts, Sciences, and Trades.</i>	
(Művészeti, Tudomány 's Mesterségek.)	Kereset, <i>ipar</i> , <i>trade</i> .
Tudomány, <i>science</i> .	Iparos, <i>tradesman</i> .
Ismeret, <i>knowledge</i> .	Mű, <i>art</i> .
Hittan, <i>divinity</i> .	Művész, <i>artist</i> .
Törvény, <i>law</i> .	Munka, <i>work</i> .
Vegytan, <i>chemistry</i> .	Munkás, <i>workman</i> .
Bölcsészet, <i>philosophy</i> .	Nyomdász, <i>printer</i> .
Tanuló, <i>student</i> .	Vésnök, <i>engraver</i> .
	Gyáros, <i>manufacturer</i> .
	Gyár, <i>manufactory</i> .
	Arany-műves, <i>goldsmith</i> .

Nyomda, <i>printing-office.</i>	Palota, <i>palace.</i>
Fodrász, <i>hairdresser.</i>	Kővezet, <i>pavement.</i>
Asztalos, <i>joiner.</i>	Járda, <i>side-walks.</i>
Æs, <i>carpenter.</i>	Kül-város, <i>suburb.</i>
Lakatos, <i>locksmith.</i>	Zálog-ház, <i>pawn-house.</i>
Czípő-készítő, <i>shoemaker.</i>	Vendéglő, <i>hotel.</i>
Szabó, <i>tailor.</i>	Kávé-ház, <i>coffee-house.</i>
Pék, <i>baker.</i>	Bolt, <i>shop.</i>
Könyv-kötő, <i>bookbinder.</i>	Kór-ház, <i>hospital.</i>
Szij-gyártó, <i>saddler.</i>	Raktár, <i>store-house.</i>
Puska-műves, <i>gunsmith.</i>	Vásár, <i>market.</i>
Fazikas, <i>potter.</i>	Híd, <i>bridge.</i>
Szűcs, <i>furrier.</i>	
Bodnár, <i>cooper.</i>	<i>Adjectives.</i>
Kocsis, <i>coachman.</i>	(Melléknévek.)
Kertész, <i>gardener.</i>	Fejér, <i>fehér, white.</i>
Fogadós, <i>innkeeper.</i>	Fekete, <i>black.</i>
Pinczér, <i>waiter.</i>	Zöld, <i>green.</i>
Lovász, <i>groom.</i>	Kék, <i>blue.</i>
<i>Of Towns, Buildings, etc.</i>	
(Városok, Épületek, stb.)	
Város, <i>town.</i>	Veres, <i>vörös, red.</i>
U'tcza, <i>street.</i>	Sárga, <i>yellow.</i>
Piacz, <i>ter, square.</i>	Barna, <i>brown.</i>
Polgár, <i>citizen</i>	Szürke, <i>grey.</i>
Lakos, <i>inhabitant.</i>	Nagy, <i>large.</i>
Hatóság, <i>magistrate.</i>	Kis, <i>kicsiny, small.</i>
Város-ház, <i>town-house.</i>	Vastag, <i>big.</i>
Posta-hivatal, <i>post-office.</i>	Sovány, <i>thin.</i>
Templom, <i>church.</i>	Széles, <i>broad.</i>
Színház, <i>theatre.</i>	Keskeny, <i>narrow.</i>
Torony, <i>steeple.</i>	Magas, <i>high.</i>
Csengetyű, <i>bell.</i>	Alacsony, <i>low.</i>
	Mély, <i>deep.</i>
	Kerek, <i>round.</i>
	Bő, <i>tágas, wide.</i>

Szűk, <i>tight</i> .	Sima, <i>smooth</i> .
Szép, <i>beautiful</i> .	Siklos, <i>síkos, slippery</i> .
Csinos, <i>fine</i> .	Nyers, <i>raw</i> .
Takaros, csinos, <i>nice</i> .	Zordon, <i>durva, rough</i> .
Csúnya, <i>ugly</i> .	Kellemes, <i>agreeable</i> .
Borzasztó, csúf, <i>shocking</i> .	Kellemes, <i>kedves, pleasant</i> .
Rosz, <i>bad</i> .	Felséges, <i>delicious</i> .
Jó, <i>good</i> .	Kellemetlen, <i>disagreeable</i> .
Könyű, <i>light, easy</i> .	Becsületes, <i>honest</i> .
Sulyos, <i>heavy</i> .	Becstelen, <i>dishonest</i> .
Nehéz, kemény, <i>hard</i> .	Nyájas, <i>polite</i> .
Nehéz, bajos, <i>difficult</i> .	Müveletlen, <i>unpolite</i> .
Igazságos, <i>right</i> .	Szíves, <i>obliging</i> .
Igazságtalan, hibás, <i>wrong</i> .	Kegyes szíves, <i>kind</i> .
Igaz, <i>true</i> .	Okos, <i>prudent</i> .
Hibás, ál, <i>false</i> .	Oktalan, <i>imprudent</i> .
Sebes, <i>fast</i> .	Böles, <i>wise</i> .
Hosszú, <i>long</i> .	Ostoba, <i>izletlen, dull</i> .
Rövid, <i>short</i> .	Együgyű, <i>silly</i> .
Magas, <i>tall</i> .	Forró, <i>hot</i> .
Egyenes, <i>straight</i> .	Meleg, <i>warm</i> .
Görbe, <i>crooked</i> .	Hideg, <i>cold</i> .
Messze, <i>far</i> .	Ügyetlen, <i>awkward</i> .
Közel, <i>near</i> .	Nevetséges, <i>ridiculous</i> .
Édes, <i>sweet</i> .	Bolondos, <i>foolish</i> .
Keserű, <i>bitter</i> .	Méltányos, <i>okos, reasonable</i> .
Savanyú, <i>sour</i> .	Méltánytalan, <i>unreasonable</i> .
Érett, <i>ripe</i> .	Eszes, <i>sensible</i> .
Éretlen, <i>unripe</i> .	Halgatag, <i>discreet</i> .
Üres, <i>hollow</i> .	Istentelen, <i>gonosz, wicked</i> .
Éles, <i>sharp</i> .	Aljas, <i>base</i> .
Tompa, <i>blunt</i> .	Gonosz, <i>malicious</i> .
Hegyezett, hegyes, <i>pointed</i> .	Tökélletes, <i>perfect</i> .
Lapályos, lapos, <i>flat</i> .	Szerencsés, <i>boldog, happy</i> .

Boldogtalan, <i>unhappy.</i>	Szorgalmas, <i>diligent.</i>
Víg, <i>glad.</i>	Rest, <i>lazy.</i>
Elégedett, <i>satisfied.</i>	Hanyag, <i>idle.</i>
Nyomorúlt, <i>wretched.</i>	Gondatlan, <i>careless.</i>
Fiatal, <i>young.</i>	Figyelmes, <i>attentive.</i>
Őreg, <i>vén, old.</i>	Ügyes, <i>clever.</i>
Új, <i>new.</i>	Hálás, <i>grateful.</i>
Elénk, <i>sebes, quick.</i>	Háládatlan, <i>ungrateful.</i>
Tevékeny, <i>active.</i>	Engedelmes, <i>obedient.</i>
Holt, <i>dead.</i>	Engedetlen, <i>disobedient.</i>
Elő, <i>living.</i>	Kíváncsi, <i>inquisitive.</i>
Kövér, <i>fat.</i>	Kemény, <i>hard.</i>
Sovány, <i>lean.</i>	Puha, <i>soft.</i>
Vastag, <i>thick.</i>	Lágy, <i>enyehe, mild.</i>
Vékony, <i>thin.</i>	Vad, <i>wild.</i>
Félénk, <i>timid.</i>	Szelíd, <i>tame.</i>
Elégületlen, <i>dissatisfied.</i>	Szabad, <i>free.</i>
Házas, <i>nős, married.</i>	Elnyomott, <i>oppressed.</i>
Nőtlen, <i>single.</i>	Gyöngéd, <i>tender.</i>
Szerény, <i>modest.</i>	Jeles, <i>eminent.</i>
Szemtelen, <i>impudent.</i>	Beteg, <i>sick.</i>
Szenvedélyes, <i>passionate.</i>	Roszúl, <i>egésségtelenül, unwell.</i>
Durva, <i>rude.</i>	Beteges, <i>sickly.</i>
Unalmas, <i>tedious.</i>	Halvány, <i>pale.</i>
Terhes, <i>troublesome.</i>	Egésséges, <i>healthy.</i>
Közönyös, <i>indifferent.</i>	Egésségtelen, <i>gyöngélkedő, unhealthy.</i>
Dölfös, pajkos, <i>insolent.</i>	Gazdag, <i>rich.</i>
Büszke, <i>proud.</i>	Szegény, <i>poor.</i>
Kevély, <i>haughty.</i>	Meztelen, <i>naked.</i>
Bátor, <i>bold.</i>	Egyszerű, világos, <i>plain.</i>
Erős, <i>strong.</i>	Tiszta, <i>clear.</i>
Izmos, <i>stout.</i>	Kényelmes, <i>convenient.</i>
Gyenge, <i>weak.</i>	
Féltékeny, <i>jealous.</i>	

Alkalmas, <i>fit.</i>	Éhezni, <i>to be hungry.</i>
Biztos, <i>safe.</i>	Szomjazni, <i>to be thirsty.</i>
Tele, <i>full.</i>	Inni, <i>to drink.</i>
Üres, <i>empty.</i>	Kiönteni, tölteni, <i>to pour out.</i>
Világos, <i>light.</i>	Izlelni, <i>to taste.</i>
Sötét, <i>dark.</i>	Meginni, <i>to drink off.</i>
Lassú, <i>slow.</i>	Szolgálni, <i>to help to.</i>
Sebes, <i>quick.</i>	Tálalni, <i>to serve up.</i>
Száraz, <i>dry.</i>	Bonczolni, <i>to carve.</i>
Nedves, <i>damp.</i>	Mulattatni, <i>to entertain.</i>
Vizes, <i>wet.</i>	Leülni, <i>to sit down.</i>
Piszkos, sáros, <i>dirty.</i>	Felkelni, <i>to rise.</i>
Drága, <i>kedves, dear.</i>	Menni, <i>to go.</i>
Olcso, <i>cheap.</i>	Elfáradni, <i>to be tired.</i>
Tiszta, <i>clean.</i>	Almos-lenni, <i>to be sleepy.</i>
Csendes, <i>quiet.</i>	Elaludni, <i>to fall asleep.</i>
Részeg, <i>drunk.</i>	Aludni, <i>to sleep.</i>
Ittas, <i>tipsy.</i>	Szundikálni, <i>to take a nap.</i>
Józan, <i>sober.</i>	Kipihenni, <i>to rest oneself.</i>
Bűnös, <i>guilty.</i>	Almodni, <i>to dream.</i>
Ártatlan, <i>innocent.</i>	Felébredni, <i>to awake.</i>
Fáradt, <i>tired.</i>	Ébren-lenni, <i>to be awake.</i>
Haragos, <i>angry.</i>	Hortyogni, <i>to snore.</i>
Vídám, <i>merry.</i>	Felkölteni, <i>to wake.</i>
Hasznos, <i>useful.</i>	Hívni, <i>to call.</i>
Veszélyes, <i>dangerous.</i>	Felkelni, <i>to get up.</i>
<i>Verbs.</i>	
(I'gék.)	
Enni, <i>to eat.</i>	Öltözködni, <i>to dress.</i>
Venni, <i>to take.</i>	Levetkezni, <i>to undress.</i>
Ebédelni, <i>to dine.</i>	Levenni, <i>to take off.</i>
Menni, <i>to go.</i>	Lehúzni, <i>to pull off.</i>
Vacsorálni, <i>to sup.</i>	Gombolni, <i>to button.</i>
	Felgombolni, <i>to unbutton.</i>
	Mosdani, <i>to wash.</i>
	Fésülködni, <i>to comb.</i>

Borotválkozni, <i>to shave.</i>	U'szni, <i>to swim.</i>
Tisztítani, <i>to clean.</i>	Fürödni, <i>to bathe.</i>
Kefélni, <i>to brush.</i>	Lemerulni, <i>to dive.</i>
Sétálni, járkálni, <i>to walk.</i>	Fuladni, <i>to be drowned.</i>
Elmenni, <i>to pass by.</i>	Lovagolni, <i>to ride.</i>
Kimenni, <i>to go out.</i>	Beszélni, <i>to speak.</i>
Elérkezni, <i>to arrive.</i>	Mondani, elbeszelní, <i>to tell.</i>
Közelegni, <i>to come near.</i>	Mondani, <i>to say.</i>
Folytatni, <i>to go on.</i>	Beszélgetni, <i>to talk.</i>
Futni, <i>to run.</i>	Társalogni, <i>to converse.</i>
Keresztül menni, <i>to pass through.</i>	Kifejezni, <i>to express.</i>
Megállani, <i>to stop.</i>	Magyarázni, <i>to explain.</i>
Maradni, <i>to stay.</i>	Nyilatkozni, <i>to declare.</i>
Viszsa tért, <i>to return.</i>	Elbeszélni, <i>to relate.</i>
Viszsa jöni, <i>to come back.</i>	Kiáltani, <i>to cry.</i>
Megfordulni, <i>to turn about.</i>	Nevetni, <i>to laugh.</i>
Haladni, <i>to advance.</i>	Mosolyogni, <i>to smile.</i>
Követni, <i>to follow.</i>	Sírni, <i>to weep.</i>
Elérni, <i>to reach.</i>	Kérni, <i>to pray.</i>
Utólérni, <i>to overtake.</i>	Tiltani, <i>to forbid.</i>
Találkozni, <i>to meet.</i>	Rendelni, <i>to order.</i>
Elibemenni, <i>to go to meet.</i>	Megbocsátani, <i>to excuse.</i>
Jobbra fordulni, <i>to turn to the right.</i>	Veszekedni, <i>to quarrel.</i>
Balra fordulni, <i>to turn to the left.</i>	Szidni, <i>to scold.</i>
Fárasztani, <i>to tire.</i>	Vitatkozni, <i>to dispute.</i>
Esni, <i>to fall.</i>	Elválasztani, <i>to disunite.</i>
Bukni, <i>to tumble.</i>	Kibékíteni, <i>to reconcile.</i>
Felmenni, <i>to go up.</i>	Megvallani, <i>to confess.</i>
Lemenni, <i>to go down.</i>	Tagadni, <i>to deny.</i>
Indulni, <i>to set out.</i>	Beleegyezni, <i>to consent.</i>
Ugrani, <i>to leap.</i>	Erteni, <i>to understand.</i>
	Gondolkozni, <i>to think.</i>
	Hinni, <i>to believe.</i>
	Tudni, ismerni, <i>to know.</i>

Tanúlni, <i>to study.</i>	Tudtúl adni, <i>to give notice.</i>
Tanúlni, <i>to learn.</i>	Kapni, <i>to get.</i>
Irni, <i>to write.</i>	Kapni, <i>to receive.</i>
Olvasni, <i>to read.</i>	Átadni, <i>to deliver.</i>
Kiejteni, <i>to pronounce.</i>	Küldeni, <i>to send.</i>
Elolvásni, <i>to read over.</i>	Venni, <i>to buy.</i>
Kitörőlni, <i>to strike out.</i>	Vásárt-csapni, <i>to make a bar-gain.</i>
Javítani, <i>to correct.</i>	Eladni, <i>to sell.</i>
Átnézni, <i>to revise.</i>	Alkudozni, <i>to haggle.</i>
Másolni, <i>to copy.</i>	Paranesolni, <i>to bid.</i>
Alá írni, <i>to sign.</i>	Fizetni, <i>to pay.</i>
Pecsételni, <i>to seal.</i>	Számolni, <i>to count.</i>
Tanítani, <i>to teach.</i>	Számítani, <i>to calculate.</i>
Adni, <i>to give.</i>	Megegyezni, <i>to agree.</i>
Ismételni, <i>to repeat.</i>	Tartozni, <i>to owe.</i>
Fordítani, <i>to translate.</i>	Kész lenni, <i>to be ready.</i>
Kezdeni, <i>to begin.</i>	Ellátni, <i>to furnish.</i>
Elhagyni, <i>to leave off.</i>	Kézbesíteni, <i>to forward.</i>
Csalatkozni, <i>to be mistaken.</i>	Elküldeni, <i>to send off.</i>
Haladni, <i>to improve.</i>	Felemelni, <i>to rise.</i>
Megemlékezni, <i>to recollect.</i>	Leszállítani, <i>to lower.</i>
Elfelejteni, <i>to forget.</i>	Esni, <i>to fall.</i>
Igéرنi, <i>to promise.</i>	Biztosítani, <i>to insure.</i>
Tartani, <i>to keep.</i>	Iktatni, <i>to book.</i>
Határozni, <i>to resolve.</i>	Beírni, <i>to enter.</i>
Eldöntení, <i>to decide.</i>	Bejönni, <i>to come in.</i>
Elhalasztani, <i>to put off.</i>	Feljegyezni, <i>to note.</i>
Megijedni, <i>to be afraid.</i>	Megcsalni, <i>to cheat.</i>
Várni, <i>to expect.</i>	Bepakolni, berakni, <i>to pack up</i>
Indítványozni, <i>to propose.</i>	Nyitni, <i>to open.</i>
Ajánlani, <i>to recommend.</i>	Tartani, <i>to keep.</i>
Diesekedni, <i>to boast.</i>	Visszavenni, <i>to take back.</i>
Túdósítani, <i>to inform.</i>	Cserélni, <i>to make an exchange.</i>
Tudatni, <i>to let know.</i>	

<i>Substantives.</i>	
(Fő Nevek.)	
Élelem-szer, <i>victuals.</i>	Szárnyas, <i>fowl.</i>
Étek, étel, <i>meats.</i>	Csirke, <i>chicken.</i>
Tál-étel, <i>meal.</i>	Pulyka, <i>turkey.</i>
Ebéd, <i>dinner.</i>	Kaesa, <i>duck.</i>
Reggeli, <i>breakfast.</i>	Galamb, <i>pigeon.</i>
Villás-reggeli, <i>luncheon.</i>	Bárány czomb, <i>leg of mutton.</i>
Lakoma, <i>banquet.</i>	Tészta, <i>meal-meat.</i>
Ét-lap, <i>dinner-card.</i>	Tejesétel, <i>milk-meat.</i>
Kenyér, <i>bread.</i>	Zöldség, <i>greens.</i>
Barna kenyér, <i>brown bread.</i>	Paraj, <i>spinach.</i>
Fejér kenyér, <i>wheaten bread.</i>	Petrezselem, <i>parsley.</i>
Zsemje, <i>roll.</i>	Kel-káposzta, <i>cabbage.</i>
Kalács, <i>cake.</i>	Zöld borsó, <i>green peas.</i>
Vajaskenyér, <i>bread and butter.</i>	Ugorka, <i>cucumber.</i>
Piritós, <i>toast.</i>	Zeller, <i>celery.</i>
Torta, <i>tart.</i>	Borsó, <i>peas.</i>
Csemege, <i>dessert.</i>	Lenese, <i>lentil.</i>
Peesenye, <i>roast meat.</i>	Saláta, <i>salad.</i>
Mártás, lé, <i>gravy.</i>	Befőzött, <i>compôt.</i>
Hús, <i>meat.</i>	Burgonya, <i>potato.</i>
Marha hús, <i>beef.</i>	Fejér-répa, <i>carrot.</i>
Disznó hús, <i>pork.</i>	Bors, <i>pepper.</i>
Bárány hús, <i>mutton.</i>	Só, <i>salt.</i>
Bornyú hús, <i>veal.</i>	Fűszer, <i>spice.</i>
Sós-hús, <i>salt meat.</i>	Czúkor, <i>sugar.</i>
Vad, <i>venison.</i>	Olaj, <i>oil.</i>
Vad-disznó, <i>wild boar.</i>	Tojás, <i>egg.</i>
Nyúl, <i>hare.</i>	Liszt, <i>flour.</i>
Lúd, <i>goose.</i>	Mézes-kalács, <i>ginger-bread.</i>
Sódar, sunka, <i>ham.</i>	Vaj, <i>butter.</i>
Szalonna, <i>bacon.</i>	Sajt, <i>cheese.</i>
	Gyümölcs, <i>fruit.</i>
	Tea, <i>tea.</i>
	Kávé, <i>coffee.</i>

Bor, <i>wine.</i>	Fog-kefe, <i>tooth-brush.</i>	
Ser, <i>beer.</i>	Haj-kefe, <i>hair-brush.</i>	
Tej, <i>milk.</i>	Fésű, <i>comb.</i>	
Tejfel, <i>cream.</i>	Level-táreza, <i>pocket-book.</i>	
<i>Dressing.</i>		
(Öltözék.)	Posztó, <i>cloth.</i>	
Ruházat, <i>dress.</i>	Vászon, <i>linen.</i>	
Kabát, <i>coat.</i>	Selyem, <i>silk.</i>	
Felső-kabát, <i>great-coat.</i>	Gyapjú, gyapot, <i>wool.</i>	
Frakk, <i>dress-coat.</i>	Pamut, <i>cotton.</i>	
Nadrág, <i>pantaloons.</i>	<i>Furniture and Utensils.</i>	
Gallér, <i>collar.</i>	(Bútorzat 's Háziezközök.)	
Ujjak, <i>sleeves.</i>	Bútorzott-szoba, <i>furnished room.</i>	
Zsеб, <i>pocket.</i>	Kárpit, <i>tapestry.</i>	
Gomb, <i>button.</i>	Szőnyeg, <i>carpet.</i>	
Gomb-lyuk, <i>button-hole.</i>	Asztal, <i>table.</i>	
Köpeny, <i>cloak.</i>	Fiókos-szekrény, <i>chest of drawers.</i>	
Reg-öltöny, <i>morning-gown.</i>	Szék, <i>chair.</i>	
Mellény, <i>waistcoat.</i>	Karszék, <i>arm-chair.</i>	
Papucs, <i>slipper.</i>	Kerevet, <i>sofa.</i>	
Czipő, <i>shoe.</i>	Függöny, <i>curtain.</i>	
Czizma, <i>boot.</i>	Vánkos, <i>cushion.</i>	
Ing, <i>shirt.</i>	Tükör, <i>glass, mirror.</i>	
Nyak-kötő, <i>cravat.</i>	Agy, <i>bed.</i>	
Kalap, <i>hat.</i>	Paplan, <i>coverlet.</i>	
Sapka, <i>cap.</i>	Párna, <i>pillow.</i>	
Kesztyű, <i>glove.</i>	Lepedő, <i>sheet.</i>	
Zsеб-kendő, <i>handkerchief.</i>	Gyertya-tartó, <i>candlestick.</i>	
Zsеб-óra, <i>watch.</i>	Gyertya, <i>light.</i>	
Bot, <i>stick.</i>	Hamv-vevő, <i>snuffers.</i>	
Esernyő, <i>umbrella.</i>	Iró-szekrény, <i>desk.</i>	
Erszény, <i>purse.</i>		
Kefe, <i>brush.</i>		

Légmérő ^o , <i>barometer</i> .	Szerda, <i>Wednesday</i> .
Hévmérő ^o , <i>thermometer</i> .	Csütörtök, <i>Thursday</i> .
<i>Parts of a House.</i>	Péntek, <i>Friday</i> .
(A Ház Részei.)	Szombat, <i>Saturday</i> .
Szoba, <i>room</i> .	Idő ^o , <i>time</i> .
Lakszoba, <i>sitting-room</i> .	Évszak, <i>season</i> .
Hálószoba, <i>bed-room</i> .	Tavasz, <i>spring</i> .
Társalgó-terem, <i>drawing-room</i> .	Nyár, <i>summer</i> .
Ét-terem, ebédlő ^o , <i>dining-room</i> .	Osz, <i>autumn</i> .
Terem, <i>saloon</i> .	Tél, <i>winter</i> .
Szállás, lakás, <i>lodging</i> .	Év, esztendő ^o , <i>year</i> .
Emelet, <i>story</i> .	Szökő-év, <i>leap-year</i> .
Földszín, <i>ground-floor</i> .	Század, <i>century</i> .
Lépcső, garádics, <i>stairs</i> .	Hét, <i>week</i> .
Előterem, <i>antechamber</i> .	Nap, <i>day</i> .
Tornácz, <i>entrance-hall</i> .	Ora, <i>hour</i> .
Folyosó, <i>corridor, passage</i> .	Félóra, <i>half-an-hour</i> .
Kapu, <i>street-door</i> .	Negyed óra, <i>quarter-of-an-hour</i> .
Ajtó, <i>door</i> .	Perez, <i>minute</i> .
Erkély, <i>balcony</i> .	Pillanat, <i>moment</i> .
Ablak, <i>window</i> .	Reg, reggel, <i>morning</i> .
Talaj, <i>floor</i> .	Dél, <i>noon</i> .
Kandalló, <i>chimney</i> .	Dél-után, <i>afternoon</i> .
Konyha, <i>kitchen</i> .	Este, <i>evening</i> .
<i>(Days and Seasons.)</i>	Alkony, <i>dusk</i> .
Napok és Évszak.	Ej, ej-szaka, <i>night</i> .
Vasárnap, <i>Sunday</i> .	Ejfél, <i>midnight</i> .
Hetfő ^o , <i>Monday</i> .	Hajnal, <i>daybreak</i> .
Kedd, <i>Tuesday</i> .	Nap-lemenet, <i>sunset</i> .
	Nap-kelet, <i>sunrise</i> .
	Kezdet, <i>the beginning</i> .
	Közép, <i>middle</i> .
	Vég, <i>end</i> .

<i>Months.</i>	
(Hónapok.)	
Januar*, <i>January.</i>	Csata, <i>battle.</i>
Februar, <i>February.</i>	Tábor, <i>camp.</i>
Mártius, <i>March.</i>	Csata-rend, <i>battle-array.</i>
April, <i>April.</i>	Gyalog, <i>foot-soldier.</i>
Május, <i>May.</i>	Lovas, <i>horseman.</i>
Június, <i>June.</i>	Gyalogság, <i>infantry.</i>
Július, <i>July.</i>	Lovasság, <i>cavalry.</i>
Augustus, <i>August.</i>	Kard, <i>sword.</i>
September, <i>September.</i>	Puska, <i>gun.</i>
October, <i>October.</i>	Szurony, <i>bayonet.</i>
November, <i>November.</i>	Tüzér, <i>artilleryman.</i>
December, <i>December.</i>	Tüzérség, <i>artillery.</i>
<i>Military Expressions.</i>	
(Katonai Kifejezések.)	
Sereg, <i>army.</i>	Agyú, <i>cannon.</i>
Had, <i>war.</i>	Üteg, <i>battery.</i>
Katona, <i>militia.</i>	Támadás, <i>attack.</i>
Katonaság, <i>military.</i>	Védelem, <i>defence.</i>
Köz-ember, <i>soldier.</i>	Sánchez, <i>trench.</i>
Tizedes, <i>corporal.</i>	Elő"-örs, <i>out-guard.</i>
O"rmester, <i>sergeant.</i>	Ostrom, <i>siege.</i>
Zászló tartó, <i>standard-bearer,</i> <i>guidon.</i>	Torlasz, <i>barricade.</i>
Hadnagy, <i>lieutenant.</i>	Vívni, <i>to fight.</i>
Százados, <i>captain.</i>	Lőni, <i>to shoot.</i>
O"rnagy, <i>major.</i>	Törzs, <i>staff.</i>
Ezredes, <i>colonel.</i>	Törzs tiszt, <i>staff-officer.</i>
Tábornok, <i>general.</i>	Tábor-kar, <i>generality.</i>
Tábornagy, <i>marshal.</i>	Segéd-tiszt, <i>aide-de-camp.</i>
	Utász, <i>pioneer.</i>
	Hidász, <i>pontoneer.</i>
	Arkász, <i>miner, sapper.</i>
	Lőszer, <i>ammunition.</i>
	Lő-por, <i>gunpowder.</i>
	Golyó, <i>ball.</i>

* Some writers use, instead of *Januar*, *Februar*, etc., *előhő*, *másodhő*, *harmadhő*, etc.

Röppentyű, <i>rocket</i> .	Sarolta, <i>Charlotte</i> .
Vezényleni, <i>to command</i> .	Kristof, <i>Christopher</i> .
Vezér, <i>leader</i> .	Klári, <i>Clara</i> .
Fővezér, <i>commander-in-chief</i> .	Kati, <i>Catherine</i> .
Parancsnok, <i>commander</i> .	Szilárd, <i>Constance</i> .
Fő hadi szállás, <i>head-quarters</i> .	Dani, Daniel, <i>Daniel</i> .
Szádad, <i>company</i> .	Dávid, <i>David</i> .
Zászló-alj, <i>battalion</i> .	Dénes, <i>Dionysius</i> .
Ezred, <i>regiment</i> .	Ede, <i>Edward</i> .
Had-test, <i>army-corps</i> .	Erzsi, <i>Elizabeth</i> .
Elő-esapat, <i>advanced-guard</i> .	Mili, Emilia, <i>Emily</i> .
Utó-esapat, <i>rear-guard</i> .	Imre, <i>Emerie</i> .
Győzelem, <i>victory</i> .	Ernő, <i>Ernest</i> .
<i>Christian Names.</i>	
(Kereszt Nevek.)	
Zseli, <i>Angela</i> , <i>Angela</i> .	Jenő, <i>Eugene</i> .
Adolph, <i>Adolphus</i> .	Zseni, <i>Eugenia</i> .
Agnes, <i>Agnes</i> .	Emma, <i>Emma</i> .
Sándor, <i>Alexander</i> .	Fáni, <i>Frances</i> .
Amália, <i>Máli</i> , <i>Amelia</i> .	Ferencz, <i>Francis</i> .
Endre, <i>Andrew</i> .	Frigyes, <i>Frederick</i> .
Nina, <i>Ann</i> .	György, <i>George</i> .
Antal, <i>Anthony</i> .	Gergely, <i>Gregory</i> .
Tóni, <i>Antonia</i> .	Guidó, <i>Guy</i> .
Agoston, <i>Augustus</i> .	Henrik, <i>Henry</i> .
Albert, <i>Bartholomew</i> .	Helén, <i>Helena</i> .
Berta, <i>Bertha</i> .	Isabella, <i>Isabel</i> .
Biri, <i>Borbála</i> , <i>Barbara</i> .	Anna, <i>Jane</i> .
Béni, <i>Ben</i> .	János, <i>John</i> .
Blanka, <i>Blanche</i> .	Jákob, <i>James</i> .
Balázs, <i>Blaise</i> .	Josef, <i>Joseph</i> .
Róbert, <i>Robert</i> .	Josefina, <i>Josephine</i> .
Károly, <i>Charles</i> .	Juli, <i>Julia</i> .
	Gyula, <i>Julius</i> .
	Kálmán, <i>Colman</i> .
	Lajos, <i>Lewis</i> .

Luisa, <i>Louisa</i> .	Austrália, <i>Australia</i> .
Magdolna, <i>Magdalene</i> .	Anglia, <i>England</i> .
Margit, <i>Margaret</i> .	Angol, <i>English</i> .
Matild, <i>Matilda</i> .	Frankhon, or <i>Franczia-ország</i> , <i>France</i> .
Mátyás, <i>Matthias</i> .	Franczia, <i>French</i> .
Mór, <i>Maurice</i> .	Magyar-ország, <i>Hungary</i> .
Mihály, <i>Michael</i> .	Magyar, <i>Hungarian</i> .
Miklós, <i>Nicholas</i> .	Német-ország, <i>Germany</i> .
Pál, <i>Paul</i> .	Német, <i>German</i> .
Péter, <i>Peter</i> .	Törökhon, <i>Turkey</i> .
Philep, <i>Philip</i> .	Török, <i>Turk</i> .
Róza, <i>Rose</i> .	Olaszhon, <i>Italy</i> .
Rupert, <i>Rupert</i> .	Olasz, <i>Italian</i> .
Zsigmond, <i>Sigismund</i> .	Oroszhon, <i>Russia</i> .
Zsófi, <i>Sophia</i> .	Orosz, <i>Russian</i> .
István, <i>Stephen</i> .	Austria, <i>Austria</i> .
Tivadar, <i>Theodore</i> .	Osztrák, <i>Austrian</i> .
Teréz, <i>Theresa</i> .	Swaicz, <i>Switzerland</i> .
Bálint, <i>Valentine</i> .	Norvégia, <i>Norway</i> .
Venus, <i>Venus</i> .	Görög-ország, <i>Greece</i> .
Győző, <i>Victor</i> .	Olah-ország, <i>Wallachia</i> .
Victoria, <i>Victoria</i> .	Spaniol-ország, <i>Spain</i> .
Vinceze, <i>Vincent</i> .	Lengyel-ország, <i>Poland</i> .
Virginia, <i>Virginia</i> .	Belgium, <i>Belgium</i> .
Vencel, <i>Wenceslaus</i> .	Porosz-ország, <i>Prussia</i> .
Vilma, <i>Wilhelmina</i> .	Porosz, <i>Prussian</i> .
Vilmós, <i>William</i> .	Scócia, <i>Scotland</i> .
<i>Proper Names.</i>	
(Tulajdon Nevek.)	
Europa, <i>Europe</i> .	Párizs, <i>Paris</i> .
Azsia, <i>Asia</i> .	Bécs, <i>Vienna</i> .
A'frika, <i>Africa</i> .	Pest, <i>Pesth</i> .
Amerika, <i>America</i> .	Duna, <i>Danube</i> .
	Temzse, <i>Thames</i> .
	Köln, <i>Cologne</i> .

KÖLTEMÉNYEK.

SZO'ZAT.

Hazádnak rendületlenűl
 Légy híve, oh Magyar;
 Bölcsoď az 's majdan sírod is
 Mely ápol 's eltakar.

A nagy világban e kívűl
 Nincsen számodra hely,
 Aldjon vagy verjen sors keze
 Itt élned halnod kell.

Ez a föld, melyen annyiszor
 Apáid vére folyt;
 Ez, melyhez minden szent nevet
 Egy ezred-év csatolt.

Itt küzdtenek honért a hős
 Árpádnak hadai,
 Itt törtek öszve rabigát
 Hunyadnak karjai.

Szabadság! itten hordozák
 Véres Zászlóidat,
 'S elhúltanak legjobbjaink
 A hoszszú harcz alatt.

POETRY.

AN APPEAL.

Be true to the land of thy birth,
 Son of the Magyar race ;
 It nourish'd, nursed, and soon its earth
 Will be thy resting-place.

What though the world is very wide,
 No land with thine can vie ;
 Come weal or woe on fortune's tide,
 Here must thou live and die.

Behold the dear, the hallow'd soil,
 On which our fathers bled ;
 Lo ! here ten centuries of toil
 Have bound the mighty dead.

The foemen's ranks our heroes broke
 Of Arpad's martial band ;
 And Huniad's arms from slavery's yoke
 Once freed our Fatherland.

Here did thy flag, O Freedom, swell,
 And red o'er battle wave ;
 In long and deadly fight here fell
 The bravest of the brave.

Es annyi balszerenese közt,
 Oly sok viszály után
 Meg fogyva bár, de törve nem,
 El nemzet e hazán.

'S népek hazája, nagy világ !
 Hozzád bátran kiált :
 " Egy ezred-évi szenvedés
 Kér éltet vagy halált ! "

Az nem lehet, hogy annyi szív
 Hiába onta vért,
 'S keservben annyi hű kebel
 Szakad meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő
 Es annyi szent akarat
 Hiába sorvadozzanak
 Egy átok suly alatt.

Még jó"ni kell, még jó"ni fog
 Egy jobb kor, mely után
 Buzgó imádság epedez,
 Száz ezrek ajakán.

Vagy jó"ni fog, ha jó"ni kell,
 A nagy szerű halál,
 Hol a temetkezés fölött
 Egy ország vérben áll ;

'S a sírt hol nemzet sülyed el,
 Népek veszik körül,
 'S az ember millióinak
 Szemében gyászköny ül.

In spite of fortune's angry frown,
Through war and strife's fell reign,
Though bent, yet never broken down,
Our people still remain.

The mighty world, the common land
Of many nations, saith :
" Ten centuries of war demand
The fight for life or death ! "

It cannot be, that patriots true
In freedom's cause so slain—
And hearts by sorrow broken too—
Were sacrificed in vain.

Such mind and strength and purpose high,
They surely cannot be
Foredoom'd to wither, droop, and die
By stern Fate's dark decree.

A time will come—a better time,
Must come, to hope we dare ;
Millions of fervent hearts incline
To raise the nation's prayer.

But should there come a moment dread,
An awful stroke of doom,
A people's blood for Freedom shed
Shall lave our country's tomb ;

The land in which a nation dies
All peoples will revere ;
And millions then of weeping eyes
Will drop the mourning tear.

Légy híve rendületlenűl
 Hazádnak, oh Magyar !
 Ez éltetőd 's ha elbukál
 Hantjával ez takar.

A nagy világban e kívül
 Nincsen számodra hely ;
 Áldjon vagy verjen sors keze
 Itt élned halnod kell.

VÖRÖSMARTY.

HALÁLOM.

Ha az Isten ekkép szólna hozzám :
 " Fiam, én neked megengedem,
 Hogy úgy halj meg, mint magadnak tetszik,"
 Erre kérném akkor Istenem :

Legyen ősz, de szép, szelíd, derült ősz,
 Sárga lombon fényes napsugár ;
 Sárga lomb közt zengje végdalát egy,
 A tavasztól elmaradt madár.

'S valamint az őszi természetre,
 A halál jön észrevétlenül :
 En reám is így jojön . . . csak akkor
 Vegyem észre, ha mellettem ül.

Ekkor, mint a lombon a madárka
 Zengjem én is el végdalomat ;
 Buvös hangon mely le a sziveknek
 Fenekére s' föl az égbe hat.

True to thy land with steadfast faith
 Ever then, Magyar, be !
 In life it nourished thee—in death
 Its turf will cover thee.

What though the world is very wide,
 No land with thine can vie ;
 Come weal or woe on fortune's tide,
 Here must thou live and die.

W. JAFFRAY.

MY DEATH*.

If the Lord from heaven His voice would utter :
 " Hark, my son ! I proffer now to thee—
 Choose thy death, and death shall do thy bidding ! "
 This my only prayer to God would be :

Be it autumn—clear and lovely autumn—
 Yellow leaf lit up by sunny ray :
 Let there sing its parting lay a robin,
 Left behind by the departed May.

When the destined hour arrives to Nature,
 Death on Autumn steals with noiseless pace ;
 So may Death unseen, unfelt, approach me,
 Shrouded, till his breath has touch'd my face.

Like the bird then warbling on the branches,
 Let me chant a lay before I die ;
 Notes which search, and fill the heart's recesses—
 Notes which soar and strike the lofty sky.

* This translation is taken from the highly interesting work entitled
 ' Tales and Traditions of Hungary, by Francis and Theresa Pulcszky.'

Es ha vége a varázséneknek :
 Ajkaimat egy csók zárja be
 A te csókod, szőke szép leány, te
 Földi lények legdicsőbbike !

De ha ezt nem engedné az Isten,
 Kérném akkor, hogy tavasz legyen,
 Harez tavasza hol rózsák teremnek,
 Véres rózsák, férfi kebleken.

'S lelkesítve zengjenek a harczok
 Csalogányai, a trombiták.
 Ott legyek, 's az én szívemből szinte
 Nőjön egy halálos vérvirág.

'S ha ledőlök ekkor paripámról :
 Ajkaimat egy csók zárja be,
 A te csókod te szép szabadság, te
 Égi lények legdicsőbbike !

PETŐFI.

TALPRA, MAGYAR.

Talpra, Magyar ! hí a haza !
 Itt az idő, most vagy soha !
 Rabok legyünk vagy szabadok,
 Ez a kérdés válaszszatok !
 A magyarok istenére esküszünk,
 Rabok tovább nem leszünk.

When my parting song shall thus be ended,
 May my lips be sealed with a kiss—
 Kiss of love from thee, my lovely maiden—
 Fairest, dearest girl, my earthly bliss !

But if Power above such fate refuse me,
 Let me, then, in Spring be call'd to rest ;
 Spring of mighty war, when roses blossom,
 Bloody roses, on the warrior's breast !

Then with sounds soul-stirring let the trumpet—
 Nightingale of war—be heard to sound :
 Whilst with gory roses on my bosom,
 Hero-like, in death, I seek the ground !

When my weight drops swooning from the saddle,
 May my lips be sealed by a kiss—
 Kiss from thee, O Freedom ! heavenly maiden !
 Glorious Freedom ! thou my heavenly bliss !

ARISE, HUNGARIANS !

Arise, Hungarians ! hear your country's call,
 The hour is come,—the hour to do or die,
 Freemen to stand, or freemen still to fall—
 Say will ye fight for Hungary's liberty ?
 By the great God of Hungary we swear,
 The yoke of slaves we will no longer bear !

Rabok voltunk mostanáig ;
 Kárhozottak osapáink,
 Kik szabadon éltek haltak,
 Szolga földön nem nyughatnak.
 A magyarok istenére esküszünk,
 Rabok tovább nem leszünk.

Fényesebb a láncnál a kard,
 Jobban ékesíti a kart ?
 És mi még is lánczot hordunk
 Ide vele régi kardunk !
 A magyarok istenére esküszünk,
 Rabok tovább nem leszünk.

A magyar név fényesebb lesz
 Méltó régi nagy híréhez,
 'S mit rá kentek a századok
 Lemossuk a gyalázatot.
 A magyarok istenére esküszünk,
 Rabok tovább nem leszünk.

Hol sírjaink domborúlnak,
 Unokáink leborúlnak,
 És áldó imádság mellett
 Mondják el szent neveinket.
 A magyarok istenére esküszünk,
 Rabok tovább nem leszünk.

PETÓFI.

Our fathers' prayer for freedom was denied,
Hopeless they bore the base reproach of slaves :
For freedom lived they, and for freedom died,—
Their memory calls for freedom from their graves.
By the great God of Hungary we swear,
The yoke of slaves we will no longer bear !

Gleams not the sword more brightly than the chain,
A nobler ornament to deck the hand ?
We have borne our shame—shall freedom call in vain
To unsheathe the sword, and save our fatherland ?
By the great God of Hungary we swear,
The yoke of slaves we will no longer bear !

Again shall Hungary claim her ancient fame,
Once more arise a nation proud and free,
Blot out her shame, and vindicate her name,
Land of the free—the home of liberty !
By the great God of Hungary we swear,
The yoke of slaves we will no longer bear !

Upon our graves shall dawn a brighter sun ;
Our children rise to bless their natal earth ;
Here shall they kneel, and, when our course is run,
Bless the fair land that gave them a free birth.
By the great God of Hungary we swear,
The yoke of slaves we will no longer bear !

J. E. TAYLOR.

DALAIM.

Elmerenget gondolkodva gyakran,
'S nem tudom hogy mi gondolatom van :
Atrepülök hosszában hazámon,
At a földön az egész világon.
Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Holdsugári ábrándos lelkemnek.

A helyett, hogy ábrándoknak élek
Tán jobb volna élnem a jövőnek,
'S gondoskodnom—eh, mért gondoskodnám ?
Jó az Isten, majd gondot visel rám.
Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Pillangói könyelmű lelkemnek.

Ha szép lánytalálkozásom
Gondomat még mélyebb sírba ásom,
'S mélyen nézek a szép lány' szemébe,
Mint a csillag csendes tó vizébe.
Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Vadrózsái szerelmes lelkemnek.

Szeret a lány ? iszom örömemben ;
Nem szeret ?—kell inni keservemben,
'S hol pohár és a pohárban bor van,
Tarka jó kedv születik meg ottan.
Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Szívárványi mámoros lelkemnek.

O'h, de mig a pohár van kezemben,
Nemzeteknek keze van bilincsen ;
'S a millyen víg a pohár csengése,
Ollyan bús a rabbilincs' csörgése.

MY SONGS.

Ofttime in musings am I lost,
 Nor know what thoughts possess me :
 Along my fatherland I fly,
 And cross the earth and ocean.
 The songs which in such moments bud,
 Are songs of my' wild-roaming moonshine-soul.

“ Fond fantasies, O heart ! reject ;
 Live thoughtful of the future,
 And pensive be.” Yet wherefore thought,
 When Heavenly Bounty shields me ?
 The songs which in such moments bud,
 Are songs of my' light-hóvering butterfly-soul.

Me when fair damsel deigns to meet,
 Deep as the grave my silence :
 Deep into her full eyes I gaze,
 As star on tranquil waters.
 The songs which in such moments bud,
 Are songs of my' love-cáptured wildflower-soul.

If me she loves, I quaff my joy ;
 If not, my grief I swallow :
 Yet may a glass,—and in it wine,—
 Revive a mirthful spirit.
 The songs which in such moments bud,
 Are songs of my' sun-rainy reeling soul.

But whilst my hand the glass sustains,
 The people's hand is fetter'd ;
 And merry as is the glass's ring,
 So clank of chains is mournful.

Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Fellegei bánatos lelkemnek.

De mit tuűr a szolgaságnak népe ?
Mért nem kel föl, hogy lánczát letépje ?
Arra vár hogy Isten kegyelméből
Azt a rozsda rágja le kezéről ?
Dalaim, mik illyenkor teremnek,
Villámlási haragos lelkemnek.

PETŐFI.

KOSSUTH.

Háromszáz évig várt rád nemzeted,
Nem rég jövél, 's több század életed.
Atyád a nép volt, nevelőd a vész,
Vész karja a legjobb baráti kéz.

Véres pallos függ álmaid felett,
De egy nemzet ki őrzi életedet.
Szónok, kitűl a zsarnok vére fagy
Rákóczi égből kitört lelke vagy.

Hullám, mit a vörkönt felvetett
Hogy elmerísd, vagy vidd fel népedet.
Mi a szabadság ? Isten szép ege,
'S lelked e kinyílt égnek gyermeke.

Börtönbe láttad első súgarát
Rabtársul ott találtad a hazát.—
'S e két rab-testvér szenvedése nagy
Sok százados fájdalmak ajka vagy.

The songs which in such moments bud,
Are songs of my' grief-blinded cloudy soul.

But wherefore do the enslaved endure,
Nor snap their chain, upstarting ?
Or wait they, till, by grace of God,
The rust asunder gnaw it ?

The songs which in such moments bud,
Are songs of my infrenzied thunder-soul.

F. W. NEWMAN.

TO KOSSUTH.

Three hundred years for thee thy nation waited :
Not long arrived, long ages hast thou lived.
Thy sire the People was, thy trainer Danger,
And Danger's arm thy best fraternal hand.

Over thy sleep a bloody dagger hangeth,
But o'er thy life a watching nation bends.
Rakoczy's soul art thou, from heaven descended ;
An eloquent voice, which freezes tyrants' veins.

Thou art a wave, toss'd up by gory surges,
Doom'd or to sink, or raise thy people high ;
Who die to live in God's expanse of Freedom,
Where walks thy soul a child of open'd heav'n.

In prison thou a fellow-prisoner foundest
Our Fatherland ; yet Freedom's glimpses there
Dawn'd on you both. Ah, deep your mutual sorrow !
Thou art the lip of livelong ages' pangs.

Beszélj! beszélj! e nemzet téged ért,
 Ad életet, vért, minden hangodért.
 Előre új Washington! ez neved
 Vidd a szabad világba nemzeted.

Kezedben van minden nép zászlaja,
 Utánad megy mint árnyad a haza,
 Törd össze a zsarnokság lánczait,
 Emeld fel a népek szent trónjait.

Teremts egy új kort, új hazát nekünk;
 Te benned lesz halhatlan nemzetünk,
 Ha lesz egy nap, hol millió szemek
 Mint egy szívból egykönnyet ejtenek.

Ha lesz egy sír, hol reményt nem lelünk
 —Hisz életed örökké kell nekünk—
 Emléked egy hazának fénye lesz,
 Soká mondják: Kossuthnak lelke ez.

APOTHEOSIS.

Nyugosznak ők, a hősfiaiak,
 Dúló csaták után
 Nyugosznak ők, sirjuk felett
 Zöldell bokor, virány.

Zöldell bokor, zöldell virány,
 Mert vérök öntözé,
 Es hála könyek hulltanak
 Az ég harmat közé.

Speak! speak! the nation's heart responding quivers,
 Prompt for each whisper life and blood to pay.
 New Washington be call'd, and onward marching,
 Into a free-born World thy people lead!

Lo! in thy hands are all its standards trusted :
 Thee the whole country follows as thy shade.
 Break thou, asunder break, the chains of tyrants,
 And stablish high the injured Peoples' thrones !

A new-made land, a newly risen epoch,
 Create for us ! Immortal shall in thee
 The nation live, if ever dawns the morning,
 When from one heart our million eyes drop tears.

But when a tomb shall rise, our hopes despoiling,
 (For in thy life our hopes and needs are blent,) *There*
 shall abide a monumental glory,
 Where children whisper,—“ Hold ! 'tis Kossuth's shade.”

F. W. NEWMAN.

APOTHEOSIS.

The din of war—the conflict o'er—
 Now rest the true and brave ;
 They sleep beneath the silent turf,
 And wild flowers deck their grave.

The fields on which their blood has flow'd,
 In fresher verdure lie,
 And Nature sheds her grateful tears
 In dew-drops from the sky.

Csatájok nem volt pártesata,
'S ábrándos képzelet,
Melly dül alkotni várait
A köz romlás felett ;

Mely poklok mélyiből idéz
Viszályok angyalát,
Hogy vérszinnel borítsa be
A béke hajnalát ;

Hogy nyomdokán lángvész, gyilok,
Rablás pusztításnak,
'S a század szébb reményei
Sírokba hulljanak.

Csatájok a védelmezett
Népjog csatája volt,
Mellyet szent jog, és szent kötés
Ellen, zsarnok tiport.

Keblökben a közérdekek
Szerelme lángola,
Karjokba tiszta honfitűz
Szablyája villoga.

Vad kényt zsarnok parancsokat
Lánczot nem túrtenek ;
'S szabadság, te szép égi lény,
Érted vérzettek.

Vérzettek és elhulttak ők,
De győzedelmesen,
Tettök súgára átragyog
Időn enyészeten.

They fought—but not in party strife,
Or at Ambition's call,
To raise the palace of the proud
Upon a nation's fall.

Theirs was no reckless demon strife,
Where human feelings cease,
When fiends of war with bloody hands
Deface the form of Peace.

Their fight was with no ruthless aim,
By fire and sword to trace
The progress of their conquering march,
And Time's best hope efface.

They fought for liberty and right,
Their country's sacred cause,
To stem the oppressing tyrant's might,
For justice and their laws.

One common spirit their courage fired,
Their country's common weal ;
This spirit nerved the patriot's arm—
This raised the patriot's zeal.

To despot's will or tyrant rule
They could not bow the head ;
Liberty, fair form of heaven !
For thee they fought and bled.

They bled and yielded up their souls,
Still conquering in the fight ;
And in all time their chivalry
Will shine with lustre bright.

Dicsőség bájvirágai
 Vérökből termenek,
 'S sirjukból nagy világba át
 Hírszellők lengenek.

Márvány oszlopra tettöket,
 Örök betűivel
 A történet komoly szavú
 Muzsája vési fel.

Mint víttanak, mint estek el
 Szabadság harczain,
 Beszéli a vándor rege
 Utódok ajkain.

Kiket meg kímélt a halál,
 A férfi bajnokok,
 Vagyontalan földönfutók
 Hazátlan vándorok.

Hazájok most bústemető'',
 Népetlen pusztaság,
 Paloták és faluk helyén
 Fű nő'' s fenyér virág.

Roppant zajongó városok
 U'tczáin halgatás,
 Sápadt nők arczán síralom,
 Bánat, szívszaggatás.

Romok között erőtlen agg
 Apák lézengenek,
 Kik egy jövő szebb kor felől,
 Kétségbe estenek.

The flowers that spring upon their graves
Shall brighten with their name ;
The breeze that passes shall convey
O'er the wide world their fame.

And History's Muse their names shall soon
Imperishably trace,
In characters which time and age
Can nevermore efface.

Their glorious deeds for Freedom done,
And how they fought and fell,
In many a patriot legend sung,
Posterity will tell.

The few whom war and tyrants spared
Are outcasts from their home ;
And noble warriors, for bread,
Now o'er the wide world roam.

The land in desolation lies,
A country of the tomb ;
On sites of palaces and towns
The lonely wild flowers bloom.

The din of busy towns is still'd,
Their streets are desolate ;
The maiden's face with grief is pale,
For suffering country's fate.

'Midst lonely ruins of the land
Old fathers sit forlorn,
And for their hapless country's lot
With hopeless sorrow mourn.

Ti gyászló nők, őszült apák,
Gyámtalan magzatok !
Elgázlott honotok felett
Szűnjön siralmatok.

E' porba omlott szép haza
Fel fog virúlni még ;
Van bíró a felhők felett,
All a villámos ég.

Az ész mindenható tüze
Támad fel ellene,
'S a zsoldos szablyák ezrein
Győz a kor szelleme.

E' síri gyászolás öröm—
Hangokká változik
Keresztűl dörgi a hazát
Kelettől nyúgotig.

'S hol legtöbb honfivér lepé
A harezi síkokat :
A nép szabadság ott tenyészt
Legszebb virágokat.

BAJZA.

BÚCSÚ.

Isten veled, hazám, bátrak hazája
Isten veled, te völgy ti zöld hegyek !
Gyermek reményim 's bánatim tanyája,
Isten veled, én meszsze elmegyek ;

Ye Magyar daughters, cease to mourn !

Ye old men, weep no more !

Ye orphan'd children, dry your tears !

A time is still in store,

When, rousing from the dust our sons,

The Judge who rules the skies,

With thundering command shall bid

Our land to freedom rise.

The conquering powers of mind will then,

Bursting from hated thrall,

Our tyrants crush ; for hireling swords

From nerveless arms shall fall.

The tomb-like mourning will be changed

Into the joyful song ;

And the far frontiers of the land

The echo still prolong.

Upon our country's mighty plains,

Where truest blood was shed,—

The tears of freedom nourishing—

The sweetest flowers are spread.

FAREWELL !

My land, farewell ! ye people brave,

Ye verdant hills and dales of home,

Where grief and joy dear childhood gave,

Farewell ! away far must I roam.

Ha vissza térek boldogúlva, hon,
Hadd lássam népemet virányidon.

Nem, mint Helvétia hótakart tetői,
Nem nyúlnak oly magasra bérceid,
'S tán szébbek a Provence daltelt mezoi.
Mint zöld kalászt hullámzó téreid,
Virág mit ér, mit ér a bércez nekem ?
Hazát kiván, hazáért ver szívem.

Az ég egy kincset ad minden hazának,
'S a nemzet híven őrzi birtokát ;
Császárról szól a Franczia fiának ;
Büszkén mutatja Róma ó falát ;
Hellásznak kincse egy elomló rom ;
Tiéd hazám, egy szentelt fájdalom.

Halhatva áll Rákosnak szent határa,
Ah ! régen halgat immár a magyar !
'S az ősek elenyészett nyomdokára
Az esti szellő új fövényt takar ;
Halhatva áll a tér, szívünk szorul
'S egy köny beszél hazánk nagyságiról.

'S egy köny Budáról, mely' magas tetőjén,
Sötéten áll egy bús emlékezet,
Nagy sírköve hazámnak temetőjén
'S rá írva mind mi véle elveszett ;
Régen szét dönté az idő falát
Kövén meg látni a csaták nyomát

May still my people roam the plain,
If e'er my land I see again !

Thy hills are not sublimely grand,
Like snow-clad Alps that pierce the sky ;
Thy plain is not Provençal land,
Of flowers and joyous minstrelsy.
But what to me are flowers or hills,
When fatherland my bosom fills ?

One treasure every nation claims,
And surely keeps, with jealous eye :
The Gaul his emperor proudly names ;
A Roman points to ramparts high ;
A wreck is Hellas' treasure chief ;
But thine, a consecrated grief.

There stands the Rákos*, sacred space,
Ah ! long the Magyar's glory's past ;
Our fathers' footsteps leave no trace,
The evening breeze new sand doth cast.
In grief the heart sinks sadly, and
A tear must tell thy grandeur, land.

A tear must tell of Buda brave,
On whose high towers sad memories sit,
The tomb-stone of our nation's grave,
A record where our past is writ.
Long since hath time thy ramparts rent,
And war hath scarr'd thy battlement.

* A wide plain, a short distance from Pesth, endeared to every patriotic Magyar as the place where the Estates of the Realm met in the early period of Hungarian history.

'S még áll Mohács, még áll! magasbra nőnek,
 Az új barázdán 's régi hőökön
 Kalászai, erőt ad a mezőnek
 Bár rég lefolyt a férfi vérözön.
 Nincs kő határán nincs Kún halom,
 De áll a tér 's nem vész a fájdalom.

'S nem veszhet el mig az ezüst Dunának
 Nagy tükkörén egy honfi szem pihen,
 'S magyar lakik a parton 's a hazának
 Csak egy romlatlan gyermeké leszen ;
 Buda,—Mohács,—Nándornál elfutó
 Tán honom könye vagy te nagy folyó?

'S óh én szeretlek néma bánatodban,
 Hazám ! szeretlek könyeid között,
 Egőn szeretlek özvegy fátyolodban
 Nehéz kererved melybe öltözött ;
 Bajlón mosolygsz mert bár sorsod kemény,
 El még a sír felett is egy remény.

És most Isten veled, talán sokára
 Örökre tán, hazám Isten veled !
 Rég eltünt ismert bérceid kék határa
 'S tovább siet vándorló gyermeked.
 Ha vissza térek boldogúlva, hon,
 Hadd lássam népemet virányidon.

B. EÖTVÖS JÓSEF.

And there Mohacs unchanged, save
 That golden corn waves o'er the field
 Once wet by life-blood from the brave,
 Giving the soil new strength to yield.
 No monument, no Kunish* heap,
 But still the soil, and sorrow deep.

That grief will perish not, while one
 Fond eye may gaze on Duna's† tide,
 And whilst an uncorrupted son
 Doth in his fatherland abide.
 By Pesth, Mohacs, and Nandor near,
 Art not, great stream, my country's tear‡?

My land, I love thy weeping mood,
 I dearly love thee in thy tears ;
 Though garb of lonely widowhood
 So sadly hath veil'd thee for years ;
 Thy smiles are witching ;—spite of doom
 Sweet hope will hover o'er the tomb.

And now, my land, once more adieu !
 It may be long, perhaps for aye ;
 The hills now fade in ether blue ;
 Thy wandering son must haste away.
 May still my people roam the plain,
 If e'er my land I see again !

W. J.

* The Kuns were an eastern tribe, who entered Hungary later than the Magyars. They fell in immense numbers in the Hungarian wars, and many mounds on the plain marked the places of their sepulchre.

† The Hungarian name of the Danube.

‡ Three of the chief battle-grounds in the Turkish wars of Hungary.

248748

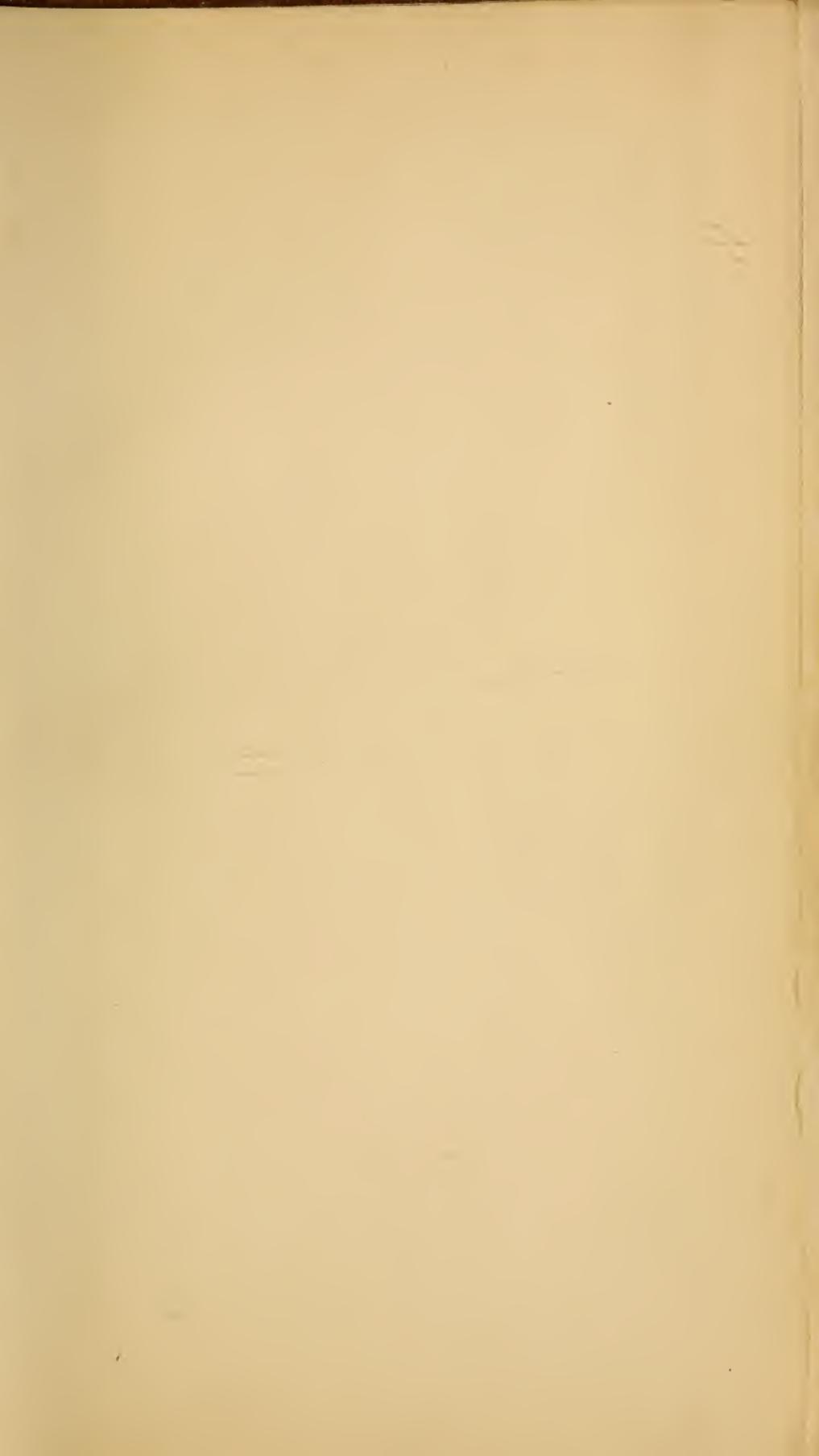
Stage

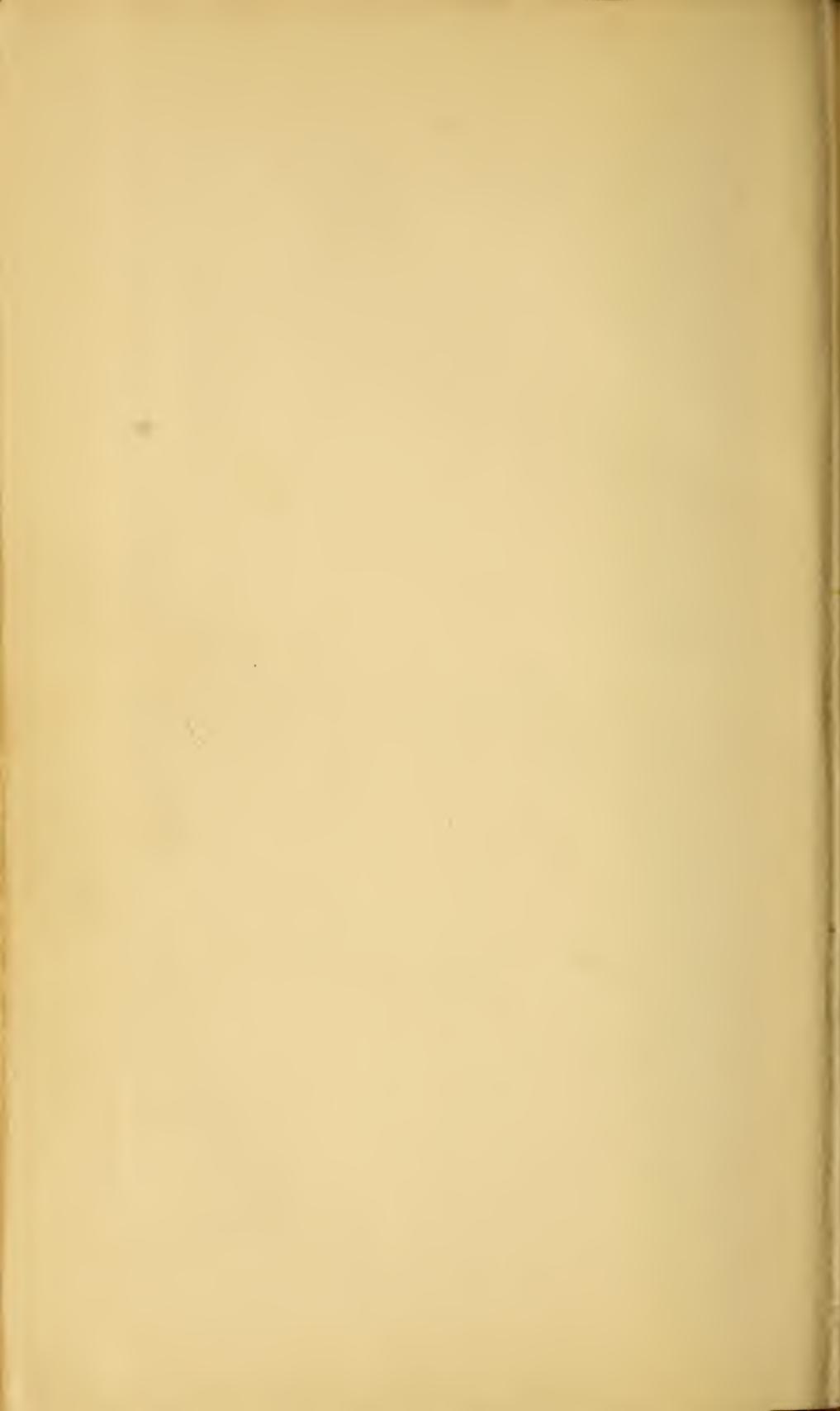
126

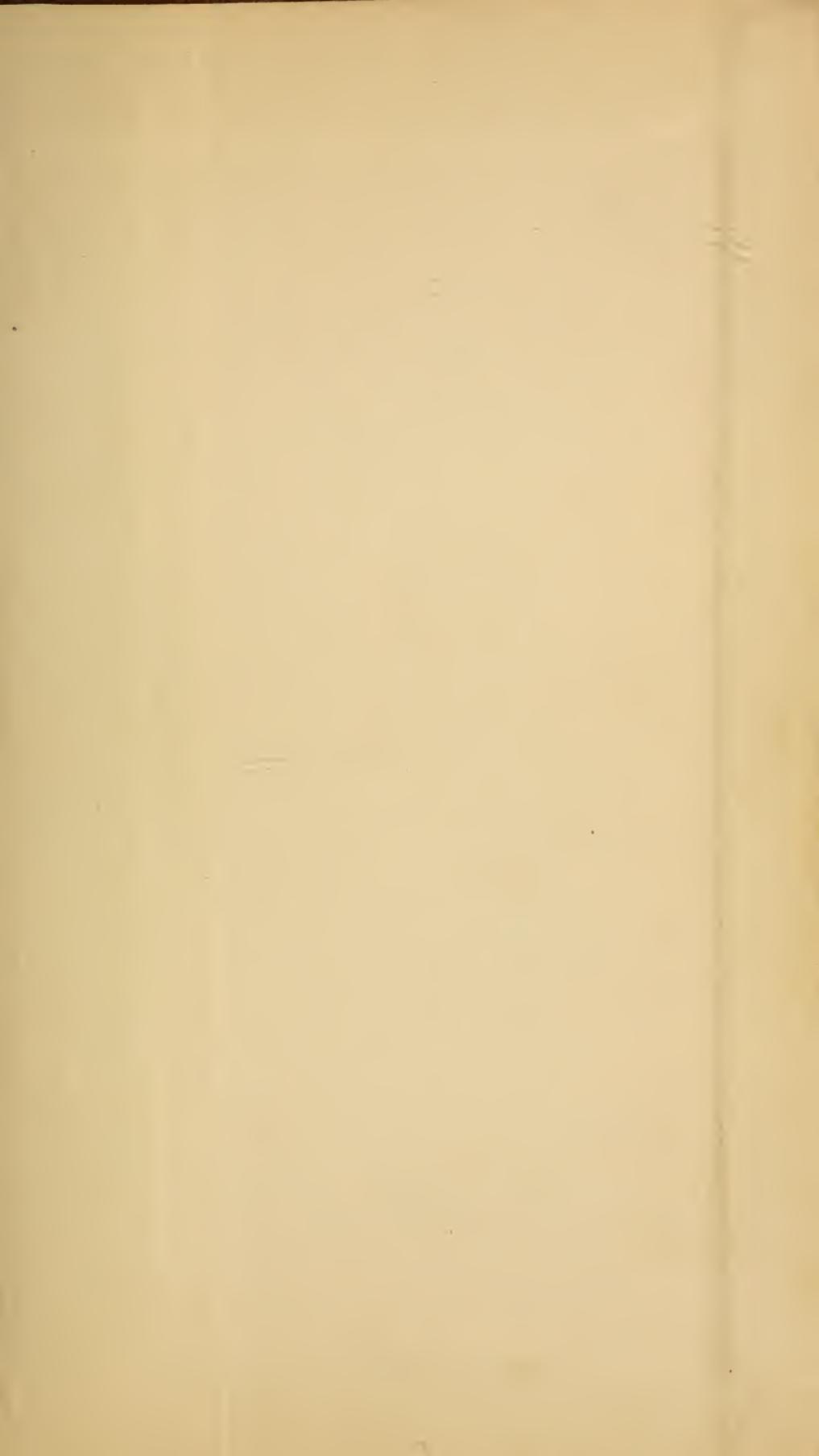
Lat E

PRINTED BY

JOHN EDWARD TAYLOR, LITTLE QUEEN STREET,
LINCOLN'S INN FIELDS.

LIBRARY OF CONGRESS

0 027 249 311 A